

ETELÄ-SAVON HYVINVOINTIALUE

PALVELUTUOTANTOSUUNNITELMA

Sisältö

- Terveyspalvelujen tuotantosuunnitelma
- Sosiaalipalvelujen tuotantosuunnitelma
- Ikääntyneiden palvelujen tuotantosuunnitelma
- Pelastus- ja turvallisuuspalvelujen tuotantosuunnitelma
- Konsernipalvelujen tuotantosuunnitelma
- Vaikutusten arviointi
- Toimialojen säästöt yhteensä

Terveyspalvelujen tuotantosunnitelma

Sosiaali- ja terveyskeskuspalvelut

Terveyspalvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Viisi tulosaluetta
  - Avosairaanhoidon palvelut
  - Digitaalinen sote-keskus
  - Kuntoutuspalvelut
  - Lasten- ja nuorten terveystalvelut
  - Suunterveyden palvelut
- Pääasiallinen tehtävä on tuottaa perustason terveydenhoitoa ja ennaltaehkäisevää toimintaa hyvinvointialueen väestölle ja kausiasukkaille
- Sote-keskuspalvelut käsittävät terveydenhuollon ammattilaisten vastaanottotoiminnan kaikissa Eloisan kunnissa
  - Suurimmat ammattiryhmät ovat sairaanhoitajat, lääkärit, fysioterapeutit ja lähihoitajat
  - Vastaanottotoiminta on rakennettu pääosin moniammatillisten tiimien ympärille

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Kiristyvä hoitotakuu nostaa painetta ostopalvelujen lisääntyvään käyttöön
  - Erityisesti lääkäreitä tullaan tarvitsemaan lisää eri yksiköihin.
  - Lääkäreiden saatavuus alueella on vuosia ollut haastavaa, joten ostopalveluihin on jo jouduttu turvautumaan pienemmissä yksiköissä runsaastikin.
- Opiskeluhuollossa kiristyvät mitoitukset lisäävät myös tarvetta ostopalveluihin
  - Jo nyt valtaosa opiskeluhuollon psykologitoiminnasta tuotetaan ostoina
- Sairaanhoidtajia ja fysioterapeutteja on sen sijaan erinomaisesti saatavissa sote-keskuksen toimintoihin.
- Digitaalisella sote-keskuksella vastataan osaltaan hoitotakuun kiristymiseen tarjoamalla asukkaille nopea kanava asioida terveydenhuollon ammattilaisen kanssa paikasta riippumatta
  - Digitaalinen sote-keskus palvelee sähköisten kanavien lisäksi myös puhelimitse.
  - Kiireetön hoidontarpeen arviointi ja ajanvaraus on keskitetty digitaaliseen sote-keskukseen.

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Sote-keskukset esitetään jaettavaksi kolmeen kategoriaan palvelutarjonnan mukaan:
  - **Sote-keskukset:** Laajan palvelutarjonnan sote-keskukset sijaitsevat Mikkelissä, Savonlinnassa ja Pieksämäellä.
  - **Sote-asetat:** Lähipalveluna eniten käytetyt avoterveydenhuollon palvelut, laboratorion näytteenoton, fysioterapian, suun terveydenhuollon sekä neuvolan palvelut Mäntyharjulla, Juvalla ja Kangasniemellä
  - **Sote-pisteet:** Alueen palvelutarpeesta riippuen esimerkiksi sairaanhoitajan, sosiaalityöntekijän, palvelukoordinaattorin ja lääkärin palveluja annetaan tarpeen mukaan.
- Toimipisteiden sijainnit arvioidaan väestömäärän, asukkaiden palvelutarpeen, luontevien asiointisuuntien sekä nykyisten sopimusten ja palvelujen kausittaisen kysyntävaihtelun mukaan
- Lisäksi kaikkia asukkaita palvelee yksi yhteinen Digisotekeskus ja puhelinpalvelu, joiden kautta tapahtuu keskitetty hoidontarpeen arviointi, ajanvaraus sekä etälääkäri- ja sairaanhoitajien palvelut ja konsultointi
- Suun terveydenhuollon palveluiden merkittävä keskittäminen, joka mahdollistaa moniammatillisen ja monihuonevastaanottomallin
- Sotokeskuksen palvelut pyritään keskittämään saman katon alla - sosiaalipalvelut siirtyvät samoihin tiloihin
- Ikääntyneiden päivätoiminta siirtyy pääosin palveluasumisen tiloihin
- Mielensterveys- ja päihdepalveluiden päivätoiminta siirtyy pääosin liikkuvaksi ja kotiin vietäväksi palveluksi

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Yhteiset sote-keskuspalvelut						
Palveluverkon muutos kts. Liite VERSIO 1 VERSIO 2		150 000 TAI 200 000	150 000 TAI 600 000			
Pieksämäen johtavan ylilääkärin viran lakkauttaminen ja muiden ylilääkäreiden tehtävien yhtenäistäminen	100 000	100 000				
Avosairaanhoito						
Yksinkertaisten lääkäriasoiden hoitaminen digilääkärillä	130 000					Kustannukset per hoidettava asia pienenevät yhden lääkärin vuosityöpanoksen verran.
Laboratoriotutkimuspyyntö käytäntöjen yhdenmukaistaminen koko hva alueella → vähentää tarpeettomia tutkimuksia		10 000	10 000			
Hoitotarvikejakelun keskittäminen vähentää hävikkiä <ul style="list-style-type: none"> Yhtenäiset hoitotarvikkeiden jakelukriteerit Kilpailutettujen tuotteiden ensisijainen hyödyntäminen Keskitetty varastot 	50 000	50 000				Potilaat saavat tarpeeseen perustuvat ja vaikuttavat tuotteet yhdenvertaisesti. Vanhentuneiden tuotteiden hävikki pienenee. Hoitajien työaikaa vapautuu potilastyöhön. Potilasturvallisuus paranee luotettavan toimituksen sekä tuotteiden jälkikäteen jäljittämisen mahdollistumisen myötä.
Pieksämäen kiirevastaanoton iltojen ja viikonloppujen toiminnan supistaminen, mikäli ensihoito voidaan turvata.		30 000				Yhden hoitajan vuosityön vähentäminen. Riskinä kustannusten siirtyminen toiselle palvelualueelle.
Toimintamallien yhdenmukaistaminen <ul style="list-style-type: none"> Omahoitajan / ammattilaisen järjestäminen riskissä oleville potilaille (noin 5-10 %:lle väestöstä) Kaikkien potilaiden pääsy oikealle ammattilaiselle mahdollisimman suoraan Loppuun asti hoitaminen mahdollisimman pienillä kontaktimäärillä 				Edellyttää ammattilaisten kouluttamista uudelleenlaiseen tapaan toimia, tiedolla johtamisen tukea, riskiryhmien tunnistamista ja heidän hoidonjatkuvuuden seurannan tarkastelua.		Vähentää erikoissairaanhoidon tarvetta ja tutkimuksia, sekä mahdollistaa hoitotakuuseen pääsemisen. Laboratoriokustannusten säästö on suora, erikoissairaanhoidon kustannusten säästyminen edellyttää toiminnan sopeuttamista erikoissairaanhoidossa.

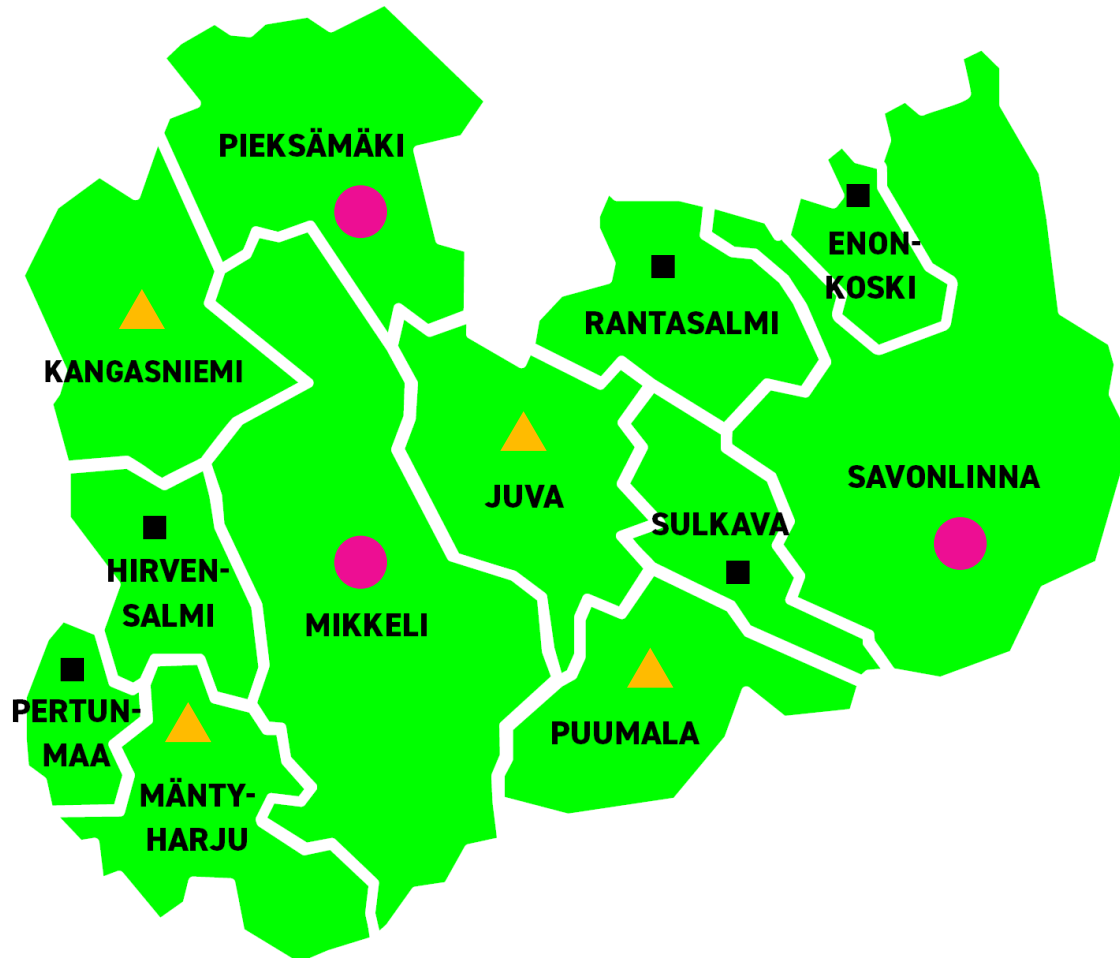

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Lasten ja nuorten terveystyö (sotokeskus)						
Toimintamallien ja ajanvarausaikojen pituuksien yhtenäistäminen hva:lla neuvolassa ja opiskeluholloissa.						Neuko-tietokannan (terveysportti) mukaiseksi, jolloin osa jää pois ja toiminta tehostuu. Mitoitus tällä hetkellä alle suositusten, tavoitellaan että päästään niihin 1-2 vuoden sisällä.
Neuvolan ja opiskeluholloin palveluohjauksen keskittäminen puhelinpalvelua ja chattia kehittämällä yhdessä mielenterveys- ja päihdepalveluiden sekä muiden lasten ja nuorten palveluiden kanssa kokonaisuutena.				Alkuun lisäresurssia kehittämisyhteistyössä, jotta mm, chatti saadaan toimimaan (hankerahalla)		Kun keskitetty, alueella vapautuu osa hoitajaresurssista perustyöhön. Mitoitus tällä hetkellä alle suositusten, tavoitellaan että päästään niihin 1-2 vuoden sisällä.
Opiskeluholloin psykologien ostopalveluiden vähentäminen ja Eloisan palkkalistoille omiksi ottaminen.	100 000	150 000	250 000	<ul style="list-style-type: none"> Palkkojen nosto kilpailu-kykyisiksi / oma psykologi (sisältyy laskelmaan) Aktiivinen markkinointi ja rekrytointi 		Yksi htv ostopsykologi maksaa noin 15 000 € / kk, oma alle 6000 € / kk. Säästöesimerkissä on 3 ostopsykologia muutettu omaksi 8-12.2023 ja 7 vuonna 2024 sekä 10 vuonna 2025. Huomioitava että psykologien mitoitus nousee 8/23 ja tarve kasvaa → vaikutukset kokonaissäästöön. Mitä enemmän omia, sitä pienemmät kustannukset.
Eloisan alueen neuvolalääkärikäynnit ja neuvolan ja äitiysneuvolan työnjako ja yhtenäistäminen:	19 000					Noudatetaan näyttöön perustuvia tapoja (Neuko-tietokanta).
Alkuraskauden ultraääni vain tarveperusteisesti koulutetun neuvolalääkärin toimesta. Tarvittaessa terveydenhoitaja konsultoi lääkäriä lääkityksestä tai perussairauksista						Kustannussäästö tulee käyntimäärien ja tutkimusten vähenemisestä (UÄ 110 €) jolloin henkilöstö riittää.
H35-36 käynti toteutetaan neuvolalääkärin toimesta ja vain tarveharkintaisesti erillisen ohjeen mukaan äitiysvastaanotolla (ESH), jonne terveydenhoitaja voi tehdä listan mukaisissa syissä lähetteen.	16 000					Myös toimintojen keskittäminen perustasolla tuottaa vähemmän kustannuksia. Erityistasolle ohjataan harkinnan ja tarpeen mukaan, ei enää rutiinisti. Erikoissairaanhoidon kustannusten säästyminen edellyttää toiminnan sopeuttamista.
Rantasalmen äitiysneuvolan vastaanottojen keskittäminen Savonlinnaan						Rantasalmella on hyvin vähän synnyttäjiä, joten riskinä on osaamisen heikkeneminen. Keskittämällä varmistetaan laadukas hoito. Sama asia edessä mahdollisesti myös muilla pienillä asemilla.

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Kuntoutus						
Apuvälinekeskuksen toiminnan yhtenäistäminen; <ul style="list-style-type: none"> Yhteiset varastot vähentämään hävikkiä Sihteeriapua, jotta asiantuntijat tekevät oikeaa työtään Matkakulujen vähennys 	50 000	150 000		Sihteerin palkkaus Mikkeliin, Savonlinnan apuvälinekeskukseen 2 leasing-autoa → hillitsee matkakuluja		Tästä tulossa oma raportti myöhemmin.
Terapeuttien sijoittaminen kuntoutuksen yhteyteen → Ostopalvelun vähentyminen, kun arviot tehdään omana toimintana		20 000				Synnergia, kun päällekkäiset työryhmät loppuvat ja potilaan polku selkeytyy. Resurssivajeen tasoittaminen, kun hyödynnetään osaamista koko hyvinvointialueella.
Ostopalvelusopimusten läpikäynti (terapiat) ja kilpailutus <ul style="list-style-type: none"> Hinnat alemmaksi, sillä ovat karanneet käsistä Palvelusetelien hyödyntäminen 	10 000	40 000				Nyt jokainen yksikkö ostanut omilla sopimuksillaan lisää työvoimaa eikä yhteistyötä ole ollut yksiköiden välillä.
Työparityöskentely (fysioterapeutti ja sairaanhoitaja) lyhentänyt sairaalapäiviä 2 pv eli noin 1000 € / potilas				Hankerahalla alkuun, mutta muutama fysioterapeutti tarvitaan ehkä lisää		Tämän mallin levittäminen koko Eloisan alueelle sairaalapalveluihin, ei suoranaisesti kuntoutukseen. Potilaat kotiutuvat aikaisemmin ja heidän toimintakyky paranee uudella otteella. Passiivisesta hoidosta aktiiviseen otteeseen.
Suoravastaanottofysioterapeuttien kouluttaminen → korvaa lääkäreitä TULE-vaivoissa				Hankerahalla tehty osin, mutta lisäresurssia silti tarvitaan		Lääkärin palkalla saa usean fysioterapeutin palkattua. Ennaltaehkäisy TULE-vaivoissa säästää lopulta paljon.
Savonlinnan jalkaterapeutit hyödyntävät lämpökamerakuvausta diabeetikkojen jalkojen tarkistuksessa → ennaltaehkäisy				300 € / kk , kun aloitetaan XAMK:n kanssa kokeilu 1pv / kk		Paine- ja säärihaavojen havaitseminen lämpökameralla ennen näkyvää haavaa säästää kalliita haavahoitoja.

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Digitaalinen sotekeskus						
Keskitetty hoidon tarpeen arviointi ja toimintamallien yhtenäistäminen	100 000	200 000				<ul style="list-style-type: none"> Kiinteät kustannukset (henkilöstö, tilat, laitteet ym.) Samalla resurssilla hoidetaan koko hoidon tarpeen arviointi eli puhelinpalvelu + chat) Resurssien tehokas käyttö ja tarpeenmukainen kohdentaminen mahdollista päiväkohtaisesti <ul style="list-style-type: none"> Puheluita hoidetaan keskimäärin 35-45 / työvuoro Chatteja hoidetaan keskimäärin 50-70 / työvuoro Keskitetty hoidon tarpeen arviointi (HTA) tasaa laatueroja ja muuttuvan toiminnan hallinta helpottuu HTA-toiminnan keskittäminen ja yhtenäistäminen tukee muun muassa laboratorioskustannuksien pienenemistä Päivystysavun liittäminen HTA-palveluihin tukee kokonaisuutta HTA-toimintamallien muutos yhteistyössä avosairaanhoidon tulosalueen kanssa tukee hoidon saatavuutta Henkilöstön työhyvinvointi lisääntyy, kun tehtävänkuvaa on muokattavissa ja kehittyvä, myös etätö on mahdollista (rekrytointivaltti, lisäksi paikallista henkilöstöä voidaan hyödyntää kivijalkapalveluissa)
Ulkokuntalaskutus digitaalinen sotekeskus (myös avo)	200 000	200 000	200 000			Kausiasukkaiden hoito alueella oleskelun aikana → muutos aiempaan toimintamalliin, aiemmin ei hoidettu. Tuloja ulkokuntalaskutuksesta
Suun terveydenhuolto						
Viikonloppupäivystysten keskittäminen		200 000				Päivystyspotilaita viikonloppuisin sekä Mikkelissä että Savonlinnassa 3-12. Savonlinnassa purettu jonoja päivystysten jälkeen. Potilasmäärä huomioiden voi hoitaa yhdessäkin pisteessä.
Kaikki yhteensä	775 000	1 100 000 TAI 1 250 000	410 000 TAI 860 000		0	173

Sote-keskuspalvelut palveluverkko 1

Jokaisessa kunnassa yksi piste

- = Sote-keskus
- = Sote-asema
- = Sote-piste

Sote-keskuspalvelut palveluverkko 1

Jokaisessa kunnassa yksi piste
Kustannusvaikutus:
- 300 000 € vuodessa

Saavutettavuus maanteitse

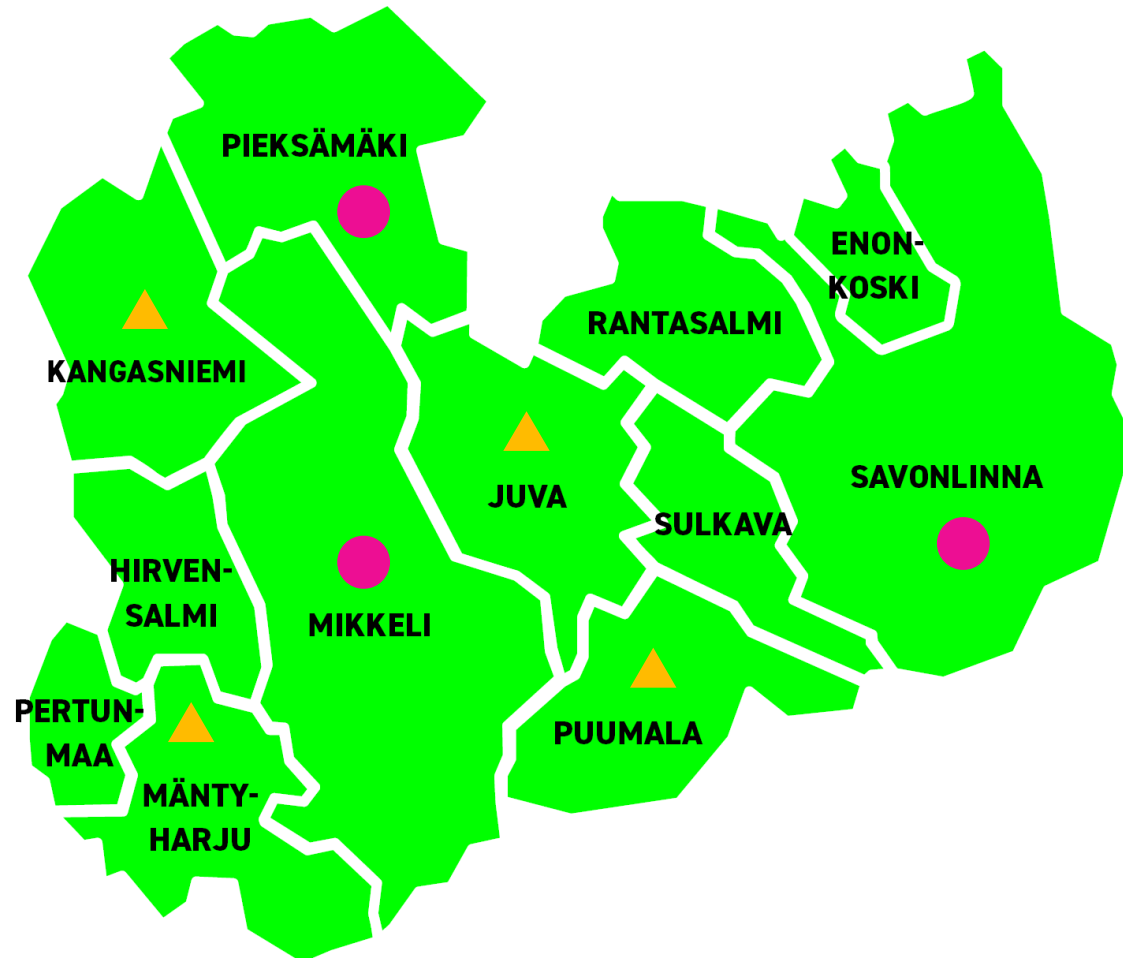
- Sote-keskus
- Sote-asema
- Sote-piste
- 30 minuutin aikaetäisyys
- Väestö (2020)
- Vesistö
- Päätieverkko

Palveluverkolla saavutetaan 30 minuutissa:
- 92,0 % väestöstä
- 50,1 % vapaa-ajan asuntoa (2019)

Palveluverkolla saavutetaan 45 minuutissa:
- 97,1 % väestöstä
- 74,4 % vapaa-ajan asuntoa (2019)

LÄHTEET:
Väestötiedot YRK/SYKE&TK
Pohjakartta MAANMITTAUSLAITOS

Sote-keskuspalvelut palveluverkko 2

Toiminta ainoastaan isommissa keskuksissa, pienemmissä liikkuvat palvelut

- = Sote-keskus
- = Sote-asema
- = Sote-piste

Sote-keskuspalvelut palveluverkko 2

Toiminta ainoastaan isommissa keskuksissa, pienemmissä liikkuvat palvelut

Kustannusvaikutus:

- 600 000 - 800 000 € vuodessa

Saavutettavuus maanteitse

- Sote-keskus
- Sote-asema
- 30 minuutin aikaetäisyys
- Väestö (2020)
- Vesistö
- PäätiEVERKKO

Palveluverkolla saavutetaan 30 minuutissa:

- 87,1 % väestöstä
- 38,6 % vapaa-ajan asuntoa (2019)

Palveluverkolla saavutetaan 45 minuutissa:

- 95,6 % väestöstä
- 68,1 % vapaa-ajan asuntoa (2019)

LÄHTEET:
Väestötiedot YRK/SYKE&TK
Pohjakartta MAANMITTAUSLAITOS

Sairaalapalvelut

Terveyspalvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Sairaalapalvelut muodostavat yhden palvelualueen, joka muodostuu Mikkelin ja Savonlinnan sairaalayksiköistä
  - Vuoden 2023 alusta alkaen Mikkelin ja Savonlinnan keskussairaaloiden toimintoja on johdettu yhteisesti operatiivisena ja konservatiivisena tulosalueena
  - Muutoksella pyritään ajan myötä yhtenäistämään toimintatapoja ja resursointeja, sekä turvaamaan hyvinvointialueen asukkaiden yhdenmukainen kohtelu
  - Suunnitelmissa on siirtyminen myös yhteiseen potilastietojärjestelmään mahdollisimman nopeasti → mahdollistaa koko alueen palvelujen toteutumisen paremman seurannan sekä potilasvirtojen hallinnoinnin yhteisten jonojen kautta
- Myös yksittäisten klinikoiden osalta pyritään vähitellen yhteen hallintoon
  - Tästä esimerkkinä ovat mm. sisätautiklinikan ja korva-nenä-kurkkutautien klinikan ylilääkärit, joiden alaisuudessa klinikka toimii kummallakin paikkakunnalla
- Operatiiviseen tulosalueeseen kuuluu:
  - Leikkausosastot, kirurgian, onkologian, naistentautien ja lastentautien sekä lastenneurologian vastaanottotoiminta, vätsäelinsairaudet, hoitokeskus, operatiiviset osastot, synnytystoiminta, KNK vastaanotto sekä suu- ja leukasairauksien vastaanotto
- Konservatiiviseen tulosalueeseen kuuluu:
  - Silmätautien yksiköt, tehohoito ja tehostettu valvonta, sisätautien vastaanotto, ihotautien, neurologian, neuropsykologian, keuhkosairauksien ja infektiosairauksien vastaanotot, kipuvastaanotto, dialyysi sekä konservatiiviset osastopalvelut

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Kahden sairaalan erikoissairaanhoidon toimintojen yhdistämisestä on odotettavissa taloudellista hyötyä resurssien yhteisen suunnittelun ja jakamisen myötä
  - Alueen väestön ikääntymisen tuoman lisääntyvän hoidon tarpeen vuoksi tämä ei riitä tuomaan havaittavissa olevia säästöjä, mutta hillitsee osaltaan kustannusten kasvua
  - Jonojen yhdistämisen kautta pystytään hyödyntämään maksimaalisesti olemassa olevat tilat ja henkilökunta → asukkaiden pääsy toimenpiteisiin nopeutuu ja ulkohyvinvointialuemyyntiä voidaan tehostaa
  - Tavoitteena on tehokkuuden parantaminen, jotta nykyisillä resursseilla pystytään tuomaan enemmän terveyshyötyä asukkaille. Yhtenä mahdollisuutena selvitetään toimintojen järjestämistä osittain yhteistyössä yksityisen palveluntuottajan kanssa.
  - Säästöjen lisäksi haemme myös tuloja. Ulkohyvinvointialueiden potilaita on hyvin tarjolla eri toimenpiteisiin, erityisesti ortopedisiin leikkauksiin. Pisimmällä on suunnitelma yhteistyöstä Päijät-Hämeen naistentautien leikkausjonojen purkamisesta yhteistyömallilla.
- Savonlinnassa harkitaan sydänvalvonnan ja tehostetun valvonnan yhdistämistä, mikäli toiminnalle voidaan osoittaa sopivat tilat → toinen konservatiivisista osastoista vapautuu muuhun käyttöön
  - Kokonaisuus edellyttää investointia uusiin tiloihin. Pitkällä tähtäimellä säästöt kattavat investoinnin
  - Yhdistämisen myötä arvioidaan uudelleen yhteisen valvontayksikön henkilöstömitoitusta ja saavutetaan säästöjä tarvittavan henkilöstön vähenemisen kautta
  - Samassa yhteydessä sydäntoimenpiteisiin suunnitellusti tulevien potilaiden kulku toimenpiteisiin ja sydänpoliklinikan toiminnot järjestetään uudella tavalla

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Päivystykset						
Neuromodulaattorit	200 000					
Gynekologian ulosmyynti	150 000					
Sairaaloiminnan kehittäminen kumppanin kanssa sisältäen myynnin kasvun		6 milj.	4 milj.			
Sairaalayksiköiden tilojen käytön optimointi						Mahdollistaa vuokratilojen vähentämisen esim. sotekeskusten osalta, ei omia huoneita henkilöstöllä
Lähetekriteerit erikoissairaanhoidon						Perustason palveluiden vahvistaminen ja erikoissairaanhoidon käytön vähentäminen
Läheteohjaus - läheteiden ohjaaminen oman alueen sairaalayksiköihin	200 000	300 000		Lisätilainvestointien kartoitus Mikkeliin		Vähentää ostopalvelua ja samalla lisää omaa toimintaa
Ulkohyvinvointialuemyynnin kasvu	200 000	300 000				Muiden hyvinvointialueiden hoitojonojen purku esim. ortopedia
Kaikki yhteensä	750 000	6 600 000	4 000 000		0	181

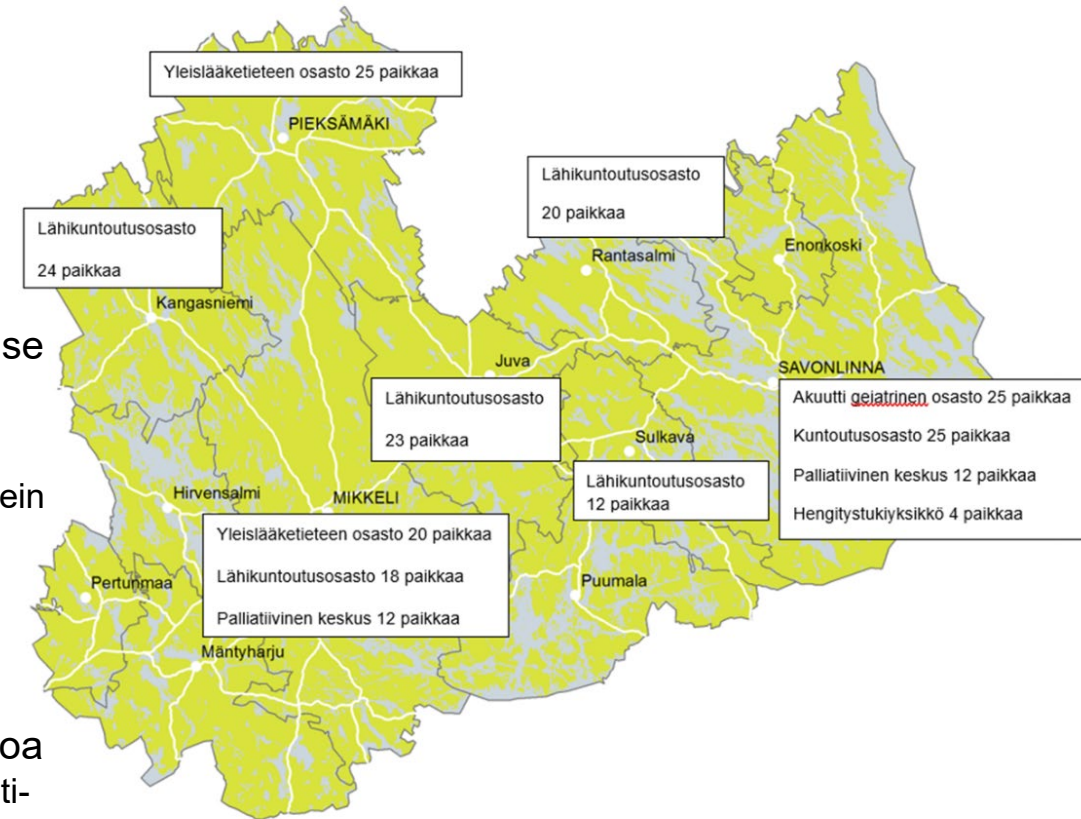
Perustason osastopalvelut

Terveyspalvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Perustason osastopalvelut ovat osa terveystaloutta ja sairaalapalveluiden kokonaisuutta
  - Yleislääketieteen osastot (Mikkeli, Pieksämäki ja Savonlinnan akuuttigeriatrinen osasto)
  - Lähikuntoutusosastot (Mikkeli, Kangasniemi, Juva ja Rantasalmi sekä ostopalveluna Sulkava)
  - Savonlinnan kuntoutusosasto ja hengitystukiyksikkö
  - Palliatiivinen keskus (Mikkeli ja Savonlinna)
- Käyttöaste on erittäin korkea. Ylipaikoilla hoidetaan potilaita, mikäli se on tilojen puolesta mahdollista
  - Potilaiden hoitoisuus on pääsääntöisesti korkea ja usein potilaat tarvitsevat monipuolista lääkehoitoa sekä paljon hoitotoimenpiteitä
  - Yksiköissä hoidetaan pääsääntöisesti iäkkäitä monisairaita potilaita. Usein potilaat ovat muistisairaita, sekavia ja kuntoutumassa akuutista sairastumisesta tai toimenpiteestä
  - Kaikilla osastoilla toteutetaan tarvittaessa saattohoitoa. Osastoilla tarjotaan myös katkaisuhoidoja ja hoidetaan mielenterveys- ja päihdepotilaita. Hoitoaika vaihtelee muutamasta päivästä viikkoihin
- Potilaat tulevat yksiköihin päivystyksestä, kiirevastaanotoilta, sairaalapalveluiden muilta osastoilta sekä muista sairaaloista ja kotoa
  - Tavoitteena on kotiuttaa potilaat kotiin, palvelutarpeen arviointiin arviointi- ja jaksohoitoyksiköihin tai asumispalveluihin

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Henkilöstörakenteen yhdenmukaistaminen koko hyvinvointialueen alueella on käynnissä
  - Resurssoinnissa on huomioitu kattavammin vuosilomasijaisien sijoittuminen vakituisen henkilöstöön. Hoitajamitoitusta on yhdenmukaistettu laskien mitoitusta osassa yksiköitä luontaisen poistuman ja työyksikkösiirtojen kautta
- Pieksämäellä on lopetettu aluesairaalan toiminta 2016. Yleislääketieteen osaston toimintaa muutetaan vastaamaan muita alueen saman tasoisia osastoja
  - Telemetry-seurannat lopetetaan osastolla ja niitä toteutetaan erikoissairaanhoidossa
- Palliatiivisen keskuksen yhdistäminen noudattaa yhden johdon periaatetta
  - Vähentää mm. ylilääkäreiden ja lähiesimiesten määrää ja yhdenmukaistaa käytänteitä
- Henkilöstöpulan ja toimitilan heikon kunnon vuoksi Rantasalmen lähikuntoutusosasto suljetaan. Samoin Sulkavan lähikuntoutusosasto suljetaan viimeistään ulkoistuksen päättyessä
- Kangasniemen lähikuntoutusosaston profiilia muutetaan vastaamaan asiakastarvetta → osasto siirretään ikääntyneiden palveluiden alle arviointi- ja jatkohoito-osastoksi
  - Mahdollistaa henkilöstöresurssien muokkaamisen tarpeen mukaan
- Toiminnan yhdenmukaistaminen mahdollistaa tasalaatuisen hoidon hyvinvointialueella
- Muutos edellyttää potilaan hoitoketjun jouhevaa toimintaa ja poikkileikkaavaa yhteistyötä organisaatiossa ja yhteistyöverkostoissa sekä asiakaslähtöistä palvelujen kehittämistä
  - Terveyspalveluiden perustason nimikkeet yhtenäistetään ja hoitoa kohdennetaan akuuttiin sairauden hoitoon ja kuntoutukseen. Arviointi, jatkohoito ja jaksohoitopaikat kohdennetaan ikääntyneiden palveluihin

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Rantasalmen lähikuntoutusosaston sulkeminen		1 500 000				Kokonaispaikkamäärän lasku luo painetta muille osastoille.
Sulkavan lähikuntoutusosaston sulkeminen ulkoistuksen päättyessä						Kustannussäästö noin 900 000 € / vuosi Ulkoistus päättyy 2026, sopimusmuutoksesta neuvotellaan jo sopimusaikana
Vakinaisten henkilöiden siirtäminen vuosilomasijaisiksi	220 000					Säästö sijaiskuluissa
Pieksämäen hoitajamitoituksen muutos		220 000				
Kaikki yhteensä	220 000	1 720 000	0		0	185

Päivystyspalvelut

Terveyspalvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Eloisassa toimii kaksi yhteispäivystysyksikköä 24/7 **Savonlinnassa** ja **Mikkelissä**.
  - Pisteissä on saatavilla perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalipäivystyksen palvelut sekä diagnostiikkapalvelut.
  - Päivystykset ja ensihoito muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden, missä on huomioitu väestön palvelutarve ja maantieteelliset etäisyydet
- Päivystykseen ohjautuu potilaita ensihoidon tuomina, lähetteellä, päivystysavun ohjaamina ja myös suoraan ilman muuta ohjausta.
  - Päivystysapu, eli neuvonta- ja ohjauspalvelu auttaa asiakasta arvioimaan omaa terveydentilaansa ja tekee arvion päivystyksellisen tai kiireellisen hoidon tarpeesta
- Vuonna 2022 Mikkelin päivystyksessä oli 49 976 potilaskäyntiä (n. 137 potilasta / vrk) ja Savonlinnan päivystyksessä 27 128 potilaskäyntiä (n. 74 potilasta / vrk)
  - Määrät ovat huomattavia → päivystyksillä tulee olla koko ajan riittävä valmius ja resurssi hoitaa äkillisesti ja hengenvaarallisesti sairastuneita tai vammautuneita potilaita.

Yhteispäivystys

- Ympäri vuorokautinen päivystys, jossa on perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelut ja näiden tarvitsemat diagnostiikkapalvelut (mm. RTG + LAB), sekä sosiaalipäivystys
- Kiireellisellä hoidolla tarkoitetaan äkillisen sairastumisen, vamman, pitkäaikaissairauden vaikeutumisen tai toimintakyvyn alenemisen edellyttämää välitöntä arviota ja hoitoa, jota ei voida siirtää ilman sairauden pahenemista tai vamman vaikeutumista. Päivystyshoito annetaan potilaalle hänen asuinpaikastaan riippumatta
- Päivystyspisteistä päätettäessä on otettava huomioon alueen ensihoitopalvelu, päivystyspisteiden väliset etäisyydet ja väestön palvelutarve

Lääkäriresurssi päivystyksessä

Mikkeli:

- YLE-linja 3+2+1
- Kirurgia 1+1
- Sisätaudit 1+1
- Lisäksi: anestesiologia, lapset, gynekologia, psykiatria, kardiologia, KIR ERL, SIS ERL

Savonlinna:

- YLE-linja 1 (viikonloput 2 lääkäriä) klo 9-21
- Sisätaudit 1
- Kirurgia 1
- Lisäksi: ANE, SIS, KIR

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Päivystyksen toiminnan ja sen vaatimukset määrittelee valtioneuvoston asetus kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä.
- Päivystyksen toiminta on suoraan verrannollinen siihen, mitä erikoisaloja ja millä laajuudella niitä on kyseisessä sairaalassa.
- Päivystyksen rakenteellisia muutoksia voi selvittää vasta sitten, kun on selvillä mikä itse kunkin sairaalan profiili on. Molempien päivystysten toiminnan tarkastelua voidaan kuitenkin jo tehdä jonkin verran.
- Yhtenä esimerkkinä yle-takapäivystäjän (puhelintuki) toiminnan ulottaminen koko hyvinvointialueelle, kun se tähän mennessä on operoinut vain Mikkelin alueella.
  - Pidemmän ajan tähtäimellä tavoitteena on, että Mikkelin päivystyksessä yöaikaisesta yle-linjasta luovutaan ja potilaat hoidetaan yöllä joko konservatiivisella tai operatiivisella linjalla.
  - Tämä edellyttää ensin alueen väestön ja muiden toimijoiden informoimista ja toimintojen uudelleen organisoimista. Päivystyksessä hoidetaan kaikki vierailijat ja kausiasukkaat yhteistyössä sotekeskuksen kanssa (digitaalinen sotekeskus ja kiirevastaanotot).

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Päivystykset						
Yle-yöpäivystys pois		500 000				Aloitus 2024 Mikkelissä. Hoidon tarpeen arvioilla ja ohjauksella päivystyksessä hoidetaan vain kiireellistä hoitoa vaativat potilaat
Yle-takapäivystyksen laajentaminen koko alueelle						
Ulkohyvinvointialuemyynnin kasvu	100 000					
Kaikki yhteensä	100 000	500 000	0		0	191

Ensihoitopalvelut

Terveyspalvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Ensihoitopalvelut muodostuvat ensihoidon ja kotisairaalan tulosyksiköistä
- Ensihoitopalvelu perustuu palvelutasopäätökseen, jossa määritellään:
  - Palvelun järjestämistapa ja sisältö
  - Ensihoitopalveluun osallistuvilta edellytetty koulutus
  - Yhteistyöalueen ensihoitokeskuksen tavoitteet ajasta, jossa väestö tavoitetaan
  - Muut alueen ensihoitopalvelun järjestämisen kannalta tarpeelliset seikat
- Ensihoitopalvelu tuotetaan hyvinvointialueen omana toimintana terveystoimissa sekä osin yhteistyössä pelastus- ja turvallisuustoimialan kanssa. Toiminta jakautuu operatiivisesti itäiseen- ja läntiseen toiminta-alueeseen.
- Palvelua tuotetaan tarkoituksenmukaisesti ja dynaamisesti lähimmän yksikön periaatteella ympärivuorokautisesti, perustuen terveystoimen Hätäkeskuslaitokselle antamaan hälytysohjeeseen.

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Ensihoidon palveluverkko muodostuu terveystalujen ensihoitoyksiköistä (15 kpl), kenttäjohtoyksiköistä (2 kpl), ensihoidon- ja pelastuspalvelujen yhteisistä moniammatillisista yksiköistä (3 kpl) sekä pelastuspalvelujen tuottamasta ensivastetoiminnasta
- Ensihoitopalvelu tukee muita kotiin vietäviä lähipalveluja osallistumalla kotisairaala- ja turva-auttajatoimintaan sekä suorittaa tilannekeskuksen välittämiä hätäkeskuksen ulkopuolisia hoidon tarpeen arviointitehtäviä
- Vuoden 2023 ensimmäisen kvartaalin tehtävien tavoittamisajat ovat kiireellisissä A/B tehtävissä yhteistyöalueelle asetetuissa aikatavoiteissa kaikissa riskialuealuokissa. C tehtävien toteuma jää vajaat 8 minuuttia 30 min tavoitteesta. Kiireettömät tehtävät tavoitetaan n. 46 minuutissa (tavoite 120 min)
- Ensihoitopalvelun palvelutasopäätöksen toteuma Q1/2023:

Riskialuealuokka	AB 50%	AB 90%	AB N	C 90% *(alueet 1-3)	C N *(alueet 1-3)	D 90% *(alueet 1-3)	DN *(alueet 1-3)
Ydintaajama	0:06:15	0:09:38	282				
Muu taajama	0:08:28	0:24:00	1293				
Asuttu maaseutu	0:18:45	0:33:48	396				
Muut alueet	0:26:17	0:39:39	34				
Kaikki alueet	0:09:14	0:27:16	2005	0:37:42	2163	0:45:55	1841

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

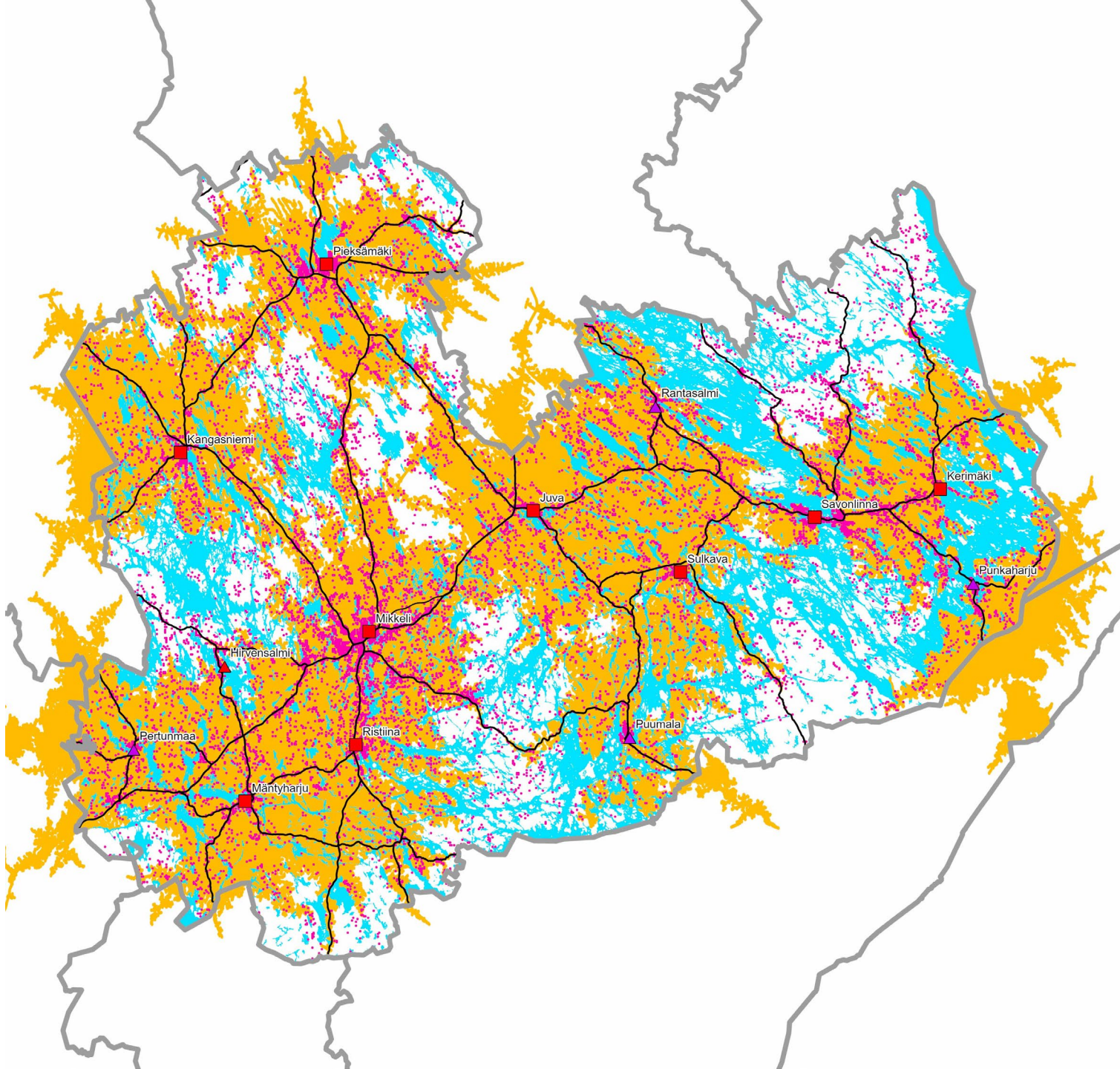
- Kustannussäästöt lyhyellä aikavälillä edellyttävät kajoamista palveluverkkoon, joko vähentämällä tai uudelleen järjestelmällä resursseja
- Toimenpiteillä on vaikutuksia henkilöstöön sekä toimintaan
- Sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä kustannussäästöjä ja tehokkuutta voidaan saavuttaa kenttäjohtotoiminnan uudelleen järjestelyillä sekä kehittämällä ensihoidon D-tehtäväprosesseja ja yhden henkilön liikkuvia yksiköitä
- Lisäksi tulisi arvioida resurssien täydentämisen tarvetta äkillisissä henkilöstön poissaoloissa jatkossa kriittisesti, huomioiden ensihoitopalvelun tilannekuva

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Päivystykset						
Siirtyminen yhden kenttäjohdon malliin		350 000				Henkilöstövähennys (-5)
Kenttäjohdon resurssin siirto kiireettömien ensihoitotehtävien käsittelyyn/hoidon tarpeen arviointi-virtuaaliyksikkö.						Tehtävän hoito puhelimitse, potilaan ohjaaminen muihin sote-palveluihin, päivystyspisteiden kuormituksen vähentäminen. Ensihoidon A-C tehtävien tavoittamisaikojen parantaminen.
Yksi 24h valmiuden/ ympärivuorokautisen ensihoitoyksikön vähennys		750 000				Henkilöstövähennys -10. Potilasturvallisuusriskien kasvu, tavoittamisaikojen kasvaminen.
Yksi 12h valmiuden/osavuorokautisen ensihoitoyksikön vähennys		400 000				Henkilöstövähennys (-5) Päiväaikainen kuljetuskapasiteetti vähenee.
Ensihoidon palvelurakenteen muutos: Arvioidaan esim. yhden henkilön yksikköjen, moniammatillisten yksiköiden, vaativan ensihoitoyksikön ja lääkäriyksikön tarve				Investointeja tai nykyisten yksiköiden muutoksia		Kytkeytyy mm. D-tehtävien käsittely prosessiin ja yhteistyöhön päivystyksen ja pelastuksen kanssa.
Kotisairaalatoiminnan laajentaminen maakunnalliseksi						Toiminta aloitettu
Kaikki yhteensä	0	750 000	0		0	Vaihtoehtoisesti vähennetään yksi 24h yksikkö tai yksi 12h yksikkö ja kenttäjohtoyksikkö 196

Ensihoidon palveluverkko

ETELÄ-SAVO
Palveluverkkotarkastelu

Ensihoidon palveluverkko
Nykytilanne, malli A

- Ensihoito 24/7
- ▲ Ensihoito päivisin
- 30 minuutin aikaetäisyys maanteitse
- Väestö (2020)
- Vesistö
- Päätieverkko

Palveluverkolla saavutetaan:
- 96,6% väestöstä
- 65 % vapaa-ajanasunnoista

LÄHTEET:
Väestötiedot YRK/SYKE&TK
Pohjakartta MAANMITTAUSLAITOS

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Terveyspalvelujen tuotantosuunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Mielensterveys- ja päihdepalvelujen tulosalueet
  - Lasten ja nuorten palvelut
  - Aikuisten palvelut
  - Asumispalvelut
- Lasten ja nuorten sekä aikuisten palvelut kattavat perustason ja erikoissairaanhoidon palvelut (avopalvelut ja osastopalvelut)
  - Tavoitellaan vahvaa perus- ja erikoistason sekä terveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen integraatiota
- Palveluissa avainasemassa ovat ennaltaehkäisy ja matalan kynnyksen palvelut sekä niiden kehittäminen ja toimintamallien yhtenäistäminen
  - Toiminnan kehittämisen painopistealueita ovat peruspalvelujen vahvistaminen, päihdepalvelujen kehittäminen sekä uusien etäpalvelujen vakiinnuttaminen osaksi palvelukokonaisuutta

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Painopiste mielenterveys- ja päihdeasumisessa on, että asiakas pärjää kevyemmissä palveluissa
- Eloisan uutta mielenterveys- ja päihdepalvelujen toimintaa luodaan yhdessä kehittämistyön kautta. Osaan kehittämistyöhön saadaan ulkopuolista rahoitusta (esimerkiksi Kestävän kasvun Eloisa –hankkeesta)
- Mielenterveys- ja päihdepalvelujen palvelutuotantosunnitelman riskit ovat:
  - Ostopalvelujen (erityisesti asumispalvelut) hintojen nousu
  - Palveluntarve kasvaa jatkuvasti
  - Esihenkilöiden lisäykset muille palvelualueille

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Nuorten kuntoutusyksikön toiminnan kehittäminen Savonlinnassa. Toiminnan kehittämisen myötä tilatarve muuttuu ja vuokratilasta pystytään luopumaan kokonaan. Tilaselvitys on menossa tilapalveluiden kanssa.						Hyöty: Samalla henkilöstöresurssilla pystytään vaikuttamaan useamman syrjäytymisriskissä olevan nuoren aikuisen tilanteeseen (jalkautuvan toiminnan kehittäminen).
Savonlinnaan tuotetaan jatkossa lapsille ja nuorille perusterveydenhuollon mielenterveys- ja päihdepalvelua. Osana perusterveydenhuollon toimintaa tuotetaan paikallisesti erikoislääkärijohtoista vastaanottopalvelua.						Hyöty: Tavoitteena on tuottaa tehokkaasti sujuvilla prosesseilla oikea-aikaisesti hoidontarpeen mukaisesti. Hoitotakuuseen pääseminen, jonojen purkaminen.
Mielenterveys- ja päihdepalvelujen aikuisten avopalveluissa toimipisteet nojautuvat pitkälti sotekeskuksien toimipisteisiin. Mikäli pienemmissä ympäristökunnissa sotekeskuspalvelut lakkautetaan, siirtyvät mielenterveys- ja päihdevastaanottojen palvelut jalkautuviksi palveluiksi, lisäksi myös etäpalvelut.						Hyöty: Mielenterveyden ja riippuvuuksien avohoito on pitkälti lähipalvelua. Kustannusvaikutus tulee tilavähennyksenä. Jalkautuvana toteutettu työ lisää matkakustannuksia sekä tarvitsee lisäksi kirjaamispisteen alueella, joka voidaan toteuttaa eloisan muissa lähitoimipisteissä.
Lähiesihenkilötyötä on tiivistetty Pieksämäellä. Mielenterveys- ja päihdepalvelukokonaisuutta (lapset/nuoret ja aikuiset) johtaa jatkossa yksi henkilö eli yhden esihenkilön vähennys.	45 000					Hyöty: Toimintaa johdetaan alueellisesti kokonaisuutena (koko prosessi).
Mielenterveys- ja päihdepalveluissa ikärajan yhtenäistäminen koko hva:lla (aikuisten ikäraja 18 vuotta).						Hyöty: Nuorten aikuisten alueelliset tiimit
Erikoissairaanhoidon (psykiatria) vuodepaikkoja 10 vähemmän Mikkelissä	2 milj.					Hyöty: Henkilöstö on siirretty muihin toimintoihin (esim. ect-hoidot ja avopalvelut).
Palvelurakenteen keventäminen omien palvelujen avulla. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa on käynnissä asumispalvelurakenteen keventäminen omien tukiasuntojen turvin. Aikuisten palveluissa tuetaan tätä rakennetta päivä/työtoimintojen ja kotiin vietävien palvelujen avulla. Toimintaa kehitetään tukemaan kotona ja tukiasunnoissa asuvien asiakkaiden tarpeen mukaiseksi. Rinnalle kehitetään jalkautuvaa palvelua kotona asumisen tueksi.				Kotiin vietävä palvelu vaatii kahden lähihoitajan palkkaamisen Mikkeliin. Savonlinnan osalta selvitystyö on vielä kesken. Oman arviointiyksikön perustaminen mipä palveluihin hva:lle (aspa ostosta säästyvillä euroilla)		Hyöty: Ostopalvelukustannusten nousun hillitseminen.
Kaikki yhteensä	2 045 000	0	0		0	201

Diagnostiset ja tukipalvelut

Terveyspalvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Diagnostiset ja tukipalvelut koostuu kahdesta tulosalueesta
  - **Apteekki- ja diagnostisten palveluiden tulosalue** tuottaa terveyspalveluiden tarvitsemat lääkehuollon ja diagnostiikan, terveysturvallisuuden palvelut
  - **Terveydenhuollon tukipalveluiden tulosalue** tuottaa osastosihteeripalvelut sekä terveyspalveluiden varahenkilöpalvelut
- Keskeisiä palveluita tuottavat kuvantamisyksiköt, toiminnallisia tutkimuksia tekevät kliinisen fysiologian ja neurofysiologian yksiköt, sekä mm. syöpädiagnostiikkaa palvelevat patologian laboratoriot
  - Kliinisen fysiologian ja neurofysiologian yksiköt sekä patologian laboratoriot sijaitsevat Mikkelissä ja Savonlinnassa
- Osastosihteeripalvelut, terveysturvallisuuden palvelut, terveysturvallisuuspalvelut ja terveyspalveluiden varahenkilöstö toimii pääosin toisten yksiköiden tiloissa

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Terveystuon tukipalveluissa poistetaan terveyspalveluiden varahenkilöyksiköstä avoimia sairaanhoitajien toimia, 3 kpl sekä Mikkelistä että Savonlinnasta
- Sairaala-apteekit yhdistetään yhden apteekkarin johdon alle
- Sairaala-apteeekeissa pyritään vähentämään lääkehävikkiä
  - Apteekin lääkevarastoja laajennetaan paljon lääkkeitä käyttäville osastoille, ja pienennetään vähemmän lääkkeitä käyttävillä osastoilla → ehkäistään lääkkeiden vanhentuminen
- Tekstin käsittelyn eli sanelujen purussa lisätään automaatiota. Lisätään ammattilaisten käytössä olevaa puheen tunnistusta, josta on kilpailutus suunnittelussa. Puheen tunnistuksen kehittyessä ja lisääntyessä sihteerihenkilöstöä vähennetään
- Terveyssozialityötä laajennetaan, jotta sote-keskuspalveluihin kohdistuvaa palvelutarvetta voidaan keventää → potilas ohjautuu oikeisiin palveluihin
  - Palvelun laajentaminen edellyttää lisäresursointia sosiaaliohjaukseen, jotta palvelu saadaan hyvinvointialueen laajuiseksi

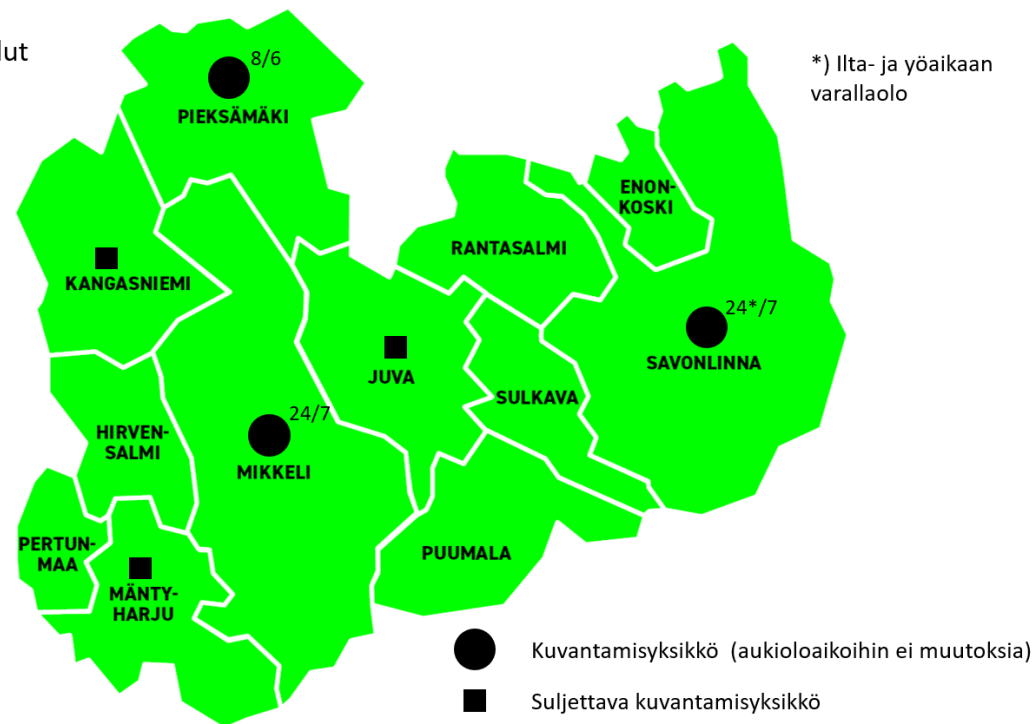
Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Diagnostisissa yksiköissä tiivistetään kuvantamisyksiköiden palveluverkkoa
- Pienet kuvantamisyksiköt ehdotetaan suljettaviksi Juvalla, Kangasniemellä ja Mäntyharjulla, joissa röntgen tutkimusmäärät ovat noin 1300 – 1500 vuodessa
  - Juvalla ja Kangasniemellä olevat uudet röntgenlaitteet siirretään Pieksämäelle ja Mikkelin keskussairaalaan, joissa täten vältetään uuslaitteinvestointi vuosien 2023-2025 aikana. Kuvantamisyksiköt suljetaan, kun laiteinvestointi tulee ajankohtaiseksi
- Juvalla ja Mäntyharjulla olevat hampaiden panoraamaröntgenlaitteet siirretään hallinnollisesti suun terveydenhuollon laitekannaksi ja toiminnaksi, joiden osalta kuvantaminen edelleen jatkuu
- Pieksämäen kuvantaminen on avoinna tällä hetkellä myös lauantaina. Aukioloa voidaan muokata linjassa kiirevastaanottotoiminnan kanssa
- Isotooppikuvaustoiminta siirretään Savonlinnasta Mikkelin keskussairaalassa tehtäviksi
  - Tutkimusmäärät Savonlinnassa ovat liian pieniä kannattavan toiminnan jatkamiseksi
  - Lisäksi nykyinen laite on kuvausten osalta käyttökiellossa (ei täytä lainsäädännöstä tulevaa hyväksyttävyyysvaatimusta) ja se vaatisi merkittävää korjausinvestointia (kustannusarvio 100 000 €) tai uuteen laitteeseen investointia toiminnan jatkamiseksi (kustannusarvio 600 000 €)

Kuvantamisyksiköiden palveluverkon tiivistäminen

- Kuvantamispalveluita tarvitsevien asukkaiden matka lähimpään kuvantamisyksikköön pitenee ja KELA-taksikyytien määrä lisääntyy
- Osastohoidossa olevien potilaiden kuvantamistutkimukset edellyttävät jatkossa ambulanssikuljetusta lähimpään kuvantamisyksikköön
- Kuvantamistutkimuksen ajallinen saatavuus paranee. Mikkelin ja Savonlinnan keskussairaaloiden kyky kuvata tavanomaisia röntgentutkimuksia on hyvä, tutkimukseen pääsee ilman ajanvarausta

Kuvantamispalvelut tulevaisuudessa

Suunnitellut palveluverkkomuutokset hyvinvointialueen kuvantamisyksiköihin. Säilyvien kuvantamisyksiköiden aukioloaikoihin ei suunnitella muutoksia.

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Päivystykset						
Kuvantamisyksiköiden vähennys		33 000		Juvalle ja Kangasniemelle asennettujen laitteiden siirto toiseen yksikköön	90 000	Ei tarvita uusia investointeja (600 000), ei poistoja. Kuvantamisen palveluverkko suppeampi, asukkaiden matka yksiköihin pitenee.
Apteekkien hallinnon yhdistäminen				Apteekkarin palkkakustannuksilla palkataan proviisori		
Sanelujen purun automatisointi puheen tunnistuksen avulla			30 000			Henkilöstövähennys
Isotooppikuvantamisen keskittäminen Mikkeliin		13 000				Hyöty: Vältetään laiteinvestointi (n. 870 000 €)
Varahenkilöstön avoimien toimien vähentäminen (yht. 6 sairaanhoitajaa)	120 000	120 000				
Kaikki yhteensä	123 000	166 000	30 000		90 000	Laiteinvestointien vähennys 1 470 000

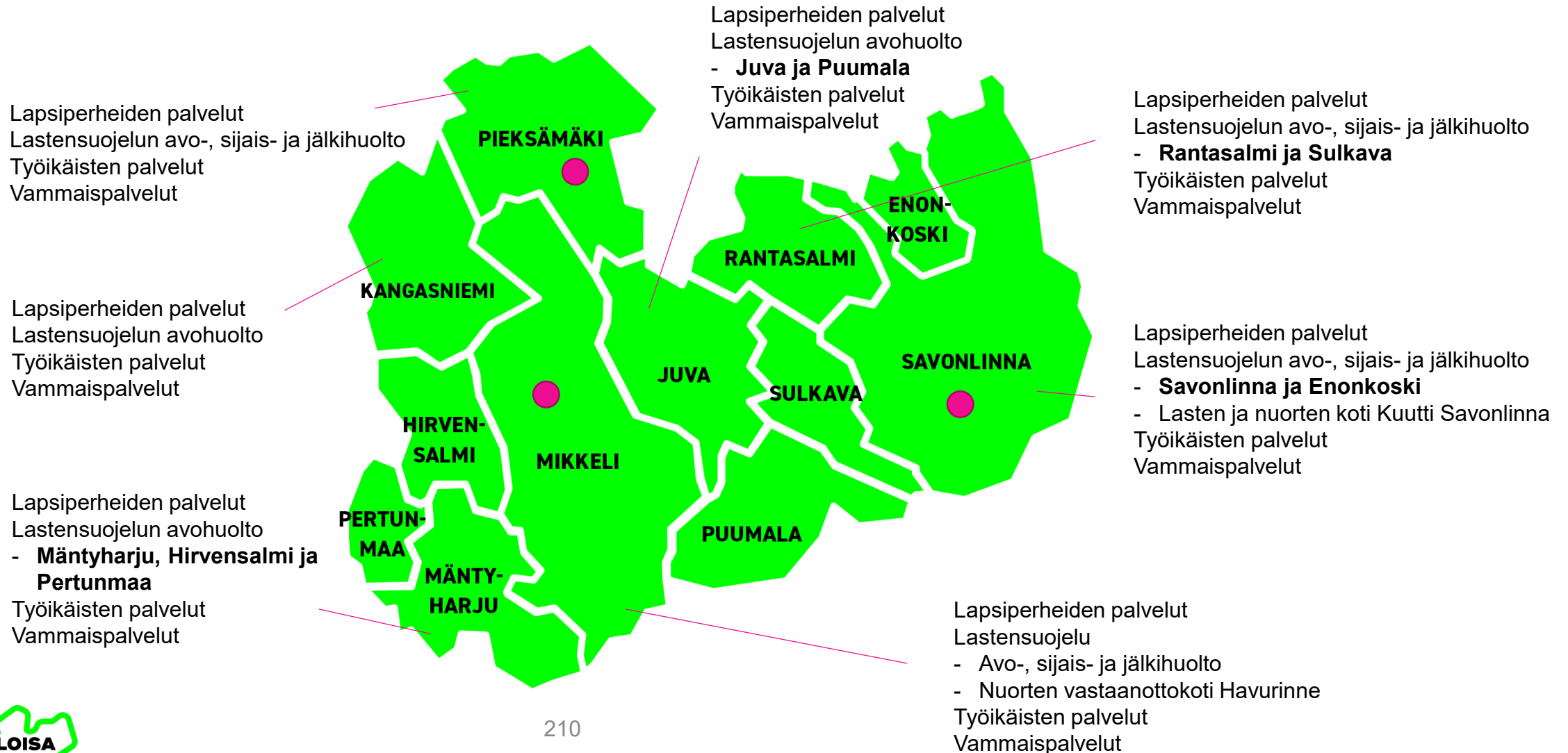

Sosiaalipalvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Sosiaalipalveluissa tavoitellaan peruspalvelujen vahvistamista kaikilla palvelualueilla valtakunnallisten linjausten mukaisesti ja asiakaslähtöisesti → Lisää kustannustehokkuutta ja vähentää painetta erityispalveluissa
- Peruspalvelujen vahvistamisen tavoite toteutetaan muun muassa lapsiperhepalveluiden matalan kynnyksen palveluja vahvistamalla → toimenpiteitä on jo tehty mm. lapsiperheen kotipalvelussa ja sähköisen perhekeskuksen käyttöönoton valmistelussa
  - Oma toimintaa vahvistetaan erityisesti vammaispalveluissa ja lastensuojelussa siten, että kustannussäästö syntyy ostopalvelujen käytössä
- Tavoitteena on, että sosiaalipalvelut viedään osaksi sote-keskuksia tasavertaisena terveystalouden kumppanina
  - Tämä edellyttää sekä toiminnallisia että tilojen muutoksia. Kustannuksia säästyy vuokratiloista luopumalla sekä järkevillä tilainvestoinneilla ja toimistotiloja vähentämällä
- Yhteisten palveluiden sosiaali- ja kriisipäivystyksen toiminta yhdenmukaistetaan vuoden 2023 aikana. Turvakoti-toiminnalle haetaan toimilupaa seuraavalle viisivuotiskaudelle, tämän toiminnan rahoittaa valtio
- Toimialarajat ylittävässä yhteistyössä tulee yhteisenä tavoitteena olla peruspalvelupainotteisuus

Sosiaalipalvelujen nykytila

Lapsiperhepalvelut

Sosiaalipalvelujen tuotantosuunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Lapsiperhepalveluihin kuuluvat lapsiperheiden sosiaalityö ja –ohjaus, lapsiperheen kotipalvelu, perhetyö, kasvatus- ja perheneuvonta, tukisuhdetoiminta ja perheoikeudelliset palvelut
- THL:n julkaisun (9.5.2023) mukaan peruspalveluja vahvistetaan siten, että paine lastensuojeluun ja muihin erityispalveluihin vähenee
  - Palveluissa on pandemian, Ukrainan sodan ja inflaation myötä kasautunutta palvelujen tarvetta. Kun palvelut vastaavat ihmisten tarpeisiin oikea-aikaisesti, häiriökysyntä vähenee ja kustannukset laskevat
  - Erityisesti lastensuojelun tarvetta ehkäiseviä peruspalveluja eli neuvola-, opiskeluhoito- ja sosiaalihuollon perhepalveluita ja niiden yhteistyötä tulisi THL:n mukaan tällä hallituskaudella vahvistaa
  - THL:n ehdottamat toimet edellyttävät erillisrahoitusta

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Painopiste halutaan siirtää ongelmakeskeisyydestä varhaisiin signaaleihin, jolloin tuen tarve on vielä tilapäistä
  - Uutena toimintatapana perheelle tarjotaan kevyt palvelutarpeenarviointi, jossa tuki aloitetaan mahdollisimman nopeasti. Lisäksi kehitetään asiakasohjausta ja otetaan kesäkuussa 2023 käyttöön sähköinen perhekeskus
  - Lapsiperheiden asiakasohjaus, perheneuvo, tarjoaa varhaista tukea suoraan yhteydenotosta ja koordinoi varhaisen tuen kokonaisuutta
- Omaa toimintaa ja ostopalvelujen käyttämisen suhdetta tulee tarkastella. Tavoitteenamme on tarjota lakisääteisten palvelujen lisäksi myös muita palveluja
- Kevyet palvelut onnistuessaan ehkäisevät raskaampien ja kustannuksiltaan kalliimpien palvelujen käyttöä. Haasteena voi olla käytännössä oikea-aikainen palvelutarpeen arviointi

Toimenpide	Saavutettava menövähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Peruspalvelujen resurssin vahvistaminen				Sosiaalihuollon ammattihenkilöresurssin lisääminen	285 000	Painopisteen siirto vähentää kustannuksia vähintään noin 0,5M € (netto) seuraavan kolmen vuoden aikana. Edellyttää alkuun panostusta henkilöstöön. Mahdollistaa kustannussäästöt mm lastensuojelusta
Kaikki yhteensä	0	0	0		285 000	

Lastensuojelupalvelut

Sosiaalipalvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Lastensuojelun palvelualueeseen kuuluu lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuollon sekä lasten ja nuorten koti Kuutin (Savonlinnassa) ja Nuorten vastaanottoyksikkö Havurinteeseen (Mikkelissä) palvelut
  - Lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuollossa toteutetaan ohjaajatyöskentelyä sekä ammatillista tukihenkilötoimintaa omana toimintana. Lisäksi avohuollossa omana toimintana on tehostettua perhetyötä
  - Sijaishuollossa perhesijoituksen sosiaalityöntekijät rekrytoivat, valmentavat ja tukevat sijaisperheitä. Painopiste on perhehoidon vahvistamisessa ja perheen jälleen yhdistämisen työskentelyssä sekä jälkihuollon kehittämisessä vastaamaan jälkihuolto-oikeuden laajentumista 25 vuoteen saakka. Sijaishuollossa sijoitukset toteutetaan joko toimeksiantosuhteiseen perhehoitoon, ammatilliseen perhekotiin tai lastensuojelulaitokseen
- Avohuolto toteutetaan lähipalveluna. Sijais- ja jälkihuollonpalvelut johdetaan keskitettynä kokonaisuutena
  - Lastensuojelun avohuollon asiakkaita on Etelä-Savossa (v. 2021) 6,2 % 0-17-vuotiaista, kun koko maassa osuus on 3,6 %. Kodin ulkopuolelle sijoitettuja on 0-17-vuotiaista 2 % kun vastaava osuus maassa on 1,6 %
- Lapsiperheiden sosiaalipalveluissa käytetään systeemistä työskentelymallia
  - Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä saa tuekseen moniammatillisen tiimin, johon kuuluvat myös perheterapeutit
  - Työskentelytavassa huomio kiinnitetään ihmisten välisiin suhteisiin ja vuorovaikutukseen sen sijaan, että ongelma nähtäisiin yksittäisessä perheenjäsenessä
- Lapsen asiasta vastaavalla sosiaalityöntekijällä saa vuoden 2024 alusta lukien olla 30 asiakasta, kun nyt vastaava luku on 35. Tämä edellyttää sosiaalityöntekijöiden lisäämistä lastensuojeluun vuoden 2024 alusta lukien

Ympäri vuorokautinen laitoshoido – lapset / nuoret

Pieksämäki

- Nuorten koti Poukama (7)
- Kirkkopalvelut ry /
Lastenkoti Valona (13)

Hirvensalmi

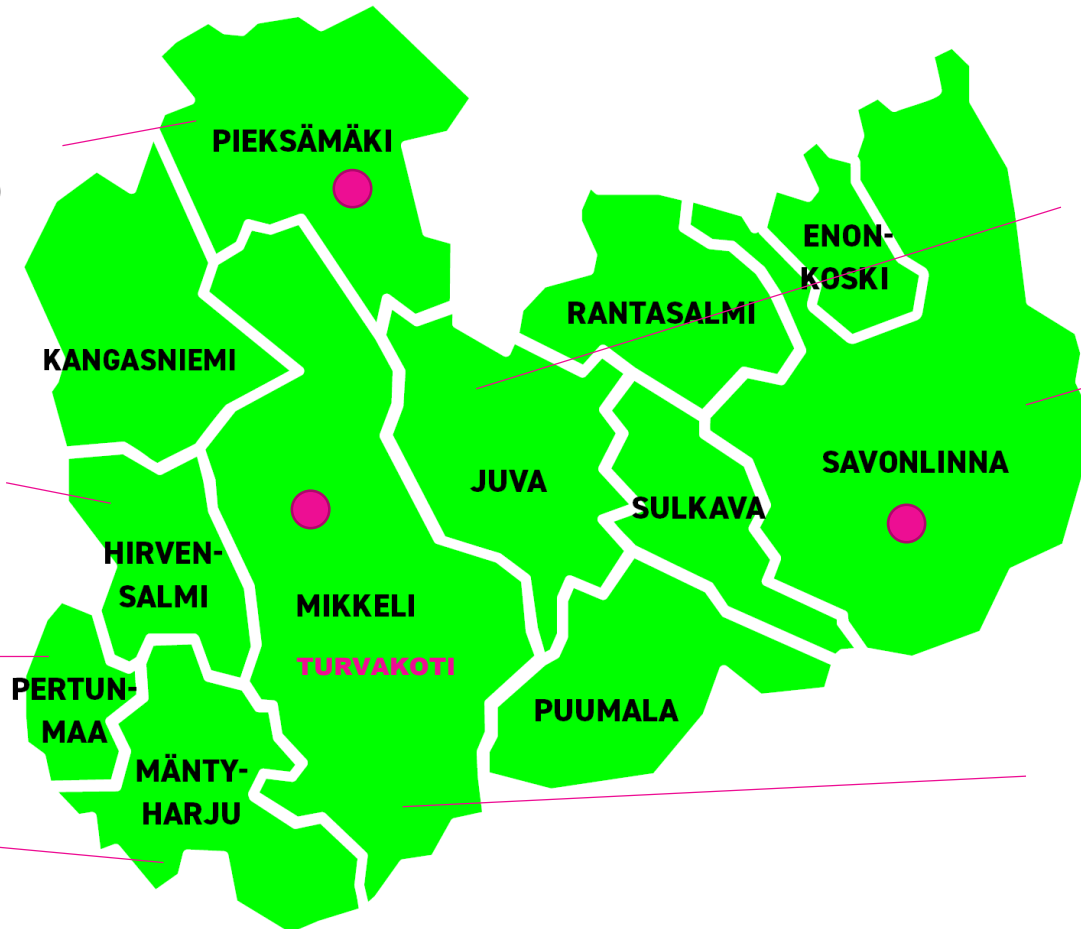
- Pajatupa Oy /
Lastenkoti Rivakka (12)

Pertunmaa

- SaumaKoditPertunmaa /
Terveystalo (7)

Mäntyharju

- Jukola ry / Niemelän
pienryhmäkoti (7)

Juva

- Nevalanmäen Perhekodit Oy
Hiekkaniemi, Hiekkalinna (7+3)

Savonlinna

- Lasten- ja nuorten koti Kuutti (14)

Mikkeli

- Huoltsikka Oy / pienryhmäkoti Heinälahti (14)
- Parikanniemisäitiö /
Parikanniemen lastenkoti (12)
- Sairilan koulukoti (25)
- Saumakodit Sairila / Terveystalo (7)
- Lastensuojeluyksikkö Valonranta (7)
- Mehiläinen Oy / Familiar Oy /
La Casa Gialla (7)
- Ehot Oy erityisen huolenpidon yksikkö
Pitkäjärvi (6+10)
- Nuorten vastaanottokoti Havurinne (7)

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

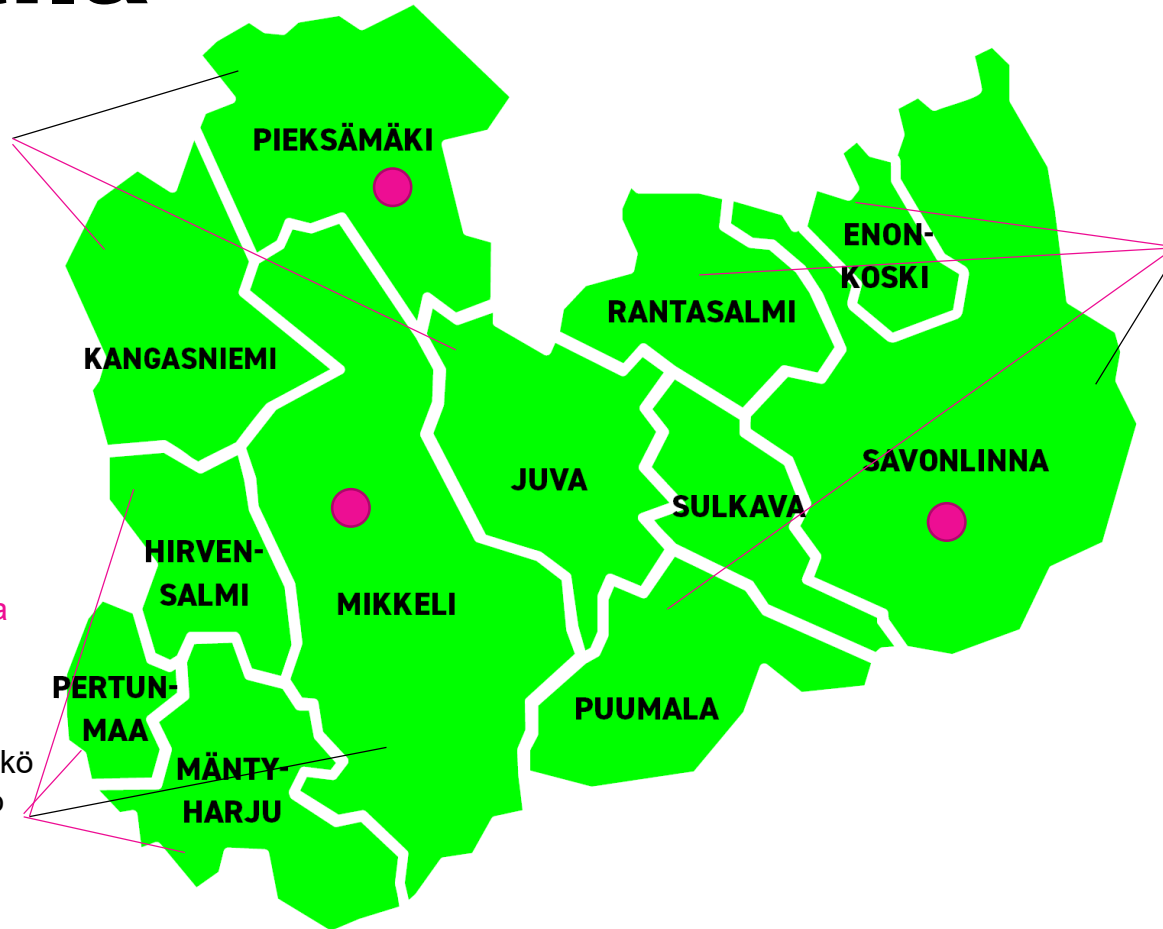
- 1–2 lastensuojeluyksikön perustaminen, oman toiminnan lisääminen ja ostopalvelujen vähentäminen
- Lapsiperhepalveluita vahvistamalla ja palvelualueiden (lapsiperhepalvelut ja lastensuojelu) prosesseja uudistamalla saavutetaan kustannustehokkuutta lastensuojelupalveluissa. Painopisteen muutos on THL:n valtakunnallinen tavoite siten, että perheet saavat apua peruspalveluista oikea-aikaisesti ja nopeasti

Toimenpide	Saavutettava menövähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Oman toiminnan lisääminen			1 500 000	1–2 uuden lastensuojeluyksikön perustaminen / rakentaminen	6 000 000	Rakentamisen kustannukset korkeat Perheet saavat apua nopeammin ja oikea-aikaisesti Oma toiminta vahvistuu ja riippuvuus ostopalveluista vähenee
			500 000	Tehostettua perhetyötä omaksi toiminnaksi		
Painopiste peruspalveluihin	300 000	500 000				
Kaikki yhteensä	300 000	500 000	2 000 000		6 000 000	

Lastensuojelun tavoitetilä

Lastensuojelu Pieksämäki
+ Kangasniemi ja Juva
- avohuolto / johtava
sosiaalityöntekijä

Lastensuojelu Mikkeli
+ Mäntyharju, Hirvensalmi ja
Pertunmaa
- avohuolto / johtava
sosiaalityöntekijä
- Nuorten vastaanottoyksikkö
Havurinne / lähiesihenkilö

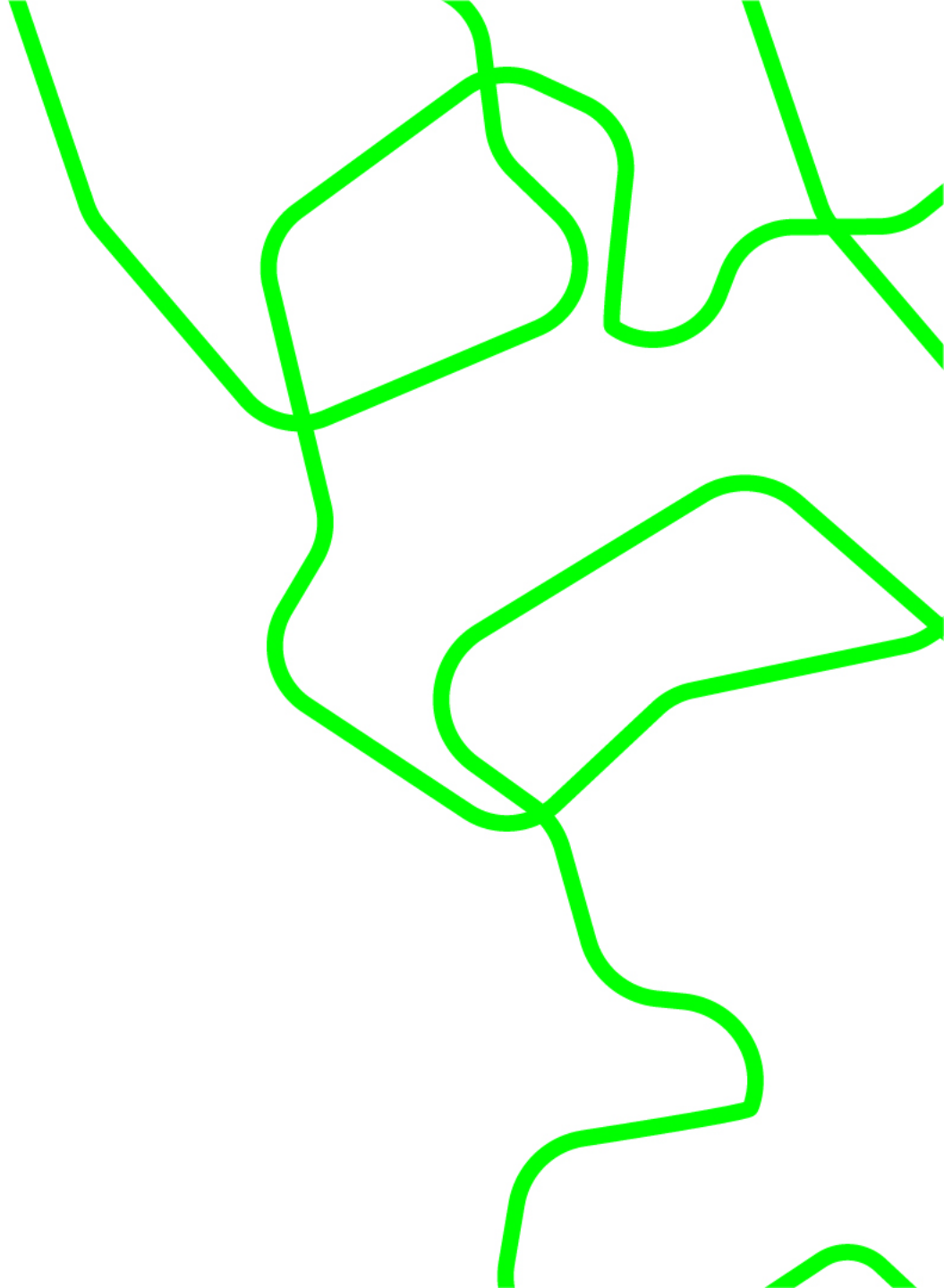
Lastensuojelu Savonlinna
+ Enonkoski, Rantasalmi, Sulkava,
Puumala
- avohuolto / johtava
sosiaalityöntekijä
- Lasten ja nuorten koti Kuutti /
lähiesihenkilö

Lapsiperheiden palvelut
Lastensuojelun sijais- ja jälkihuolto
- Keskitetty palvelu / johtava
sosiaalityöntekijä
- Toimipisteet Pieksämäki, Mikkeli,
Savonlinna
Työkäisten palvelut
Vammaispalvelut

Vammaispalvelut

Sosiaalipalvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Vammaispalveluiden palvelualueelle kuuluu avopalvelut, asumispalvelut ja perhehoito sekä Vaalijalan osaamis- ja tukikeskus
  - Avopalveluita ovat mm. palveluohjaus, vammaisen henkilön henkilökohtainen apu, liikkumista edistävät palvelut ja asunnonmuutostyöt
- Vaativat erityispalvelut ovat Vaalijalan osaamis- ja tukikeskuksessa toteutettavia lasten, nuorten ja aikuisten kuntoutuspalveluja, joiden asiakkuuksista 2/3 tulee ulkohyvinvointialueilta
  - Lasten ja nuorten kuntoutuspaikkoja on 100 kahdeksassa eri yksikössä ja aikuisten tutkimus- ja kuntoutuspaikkoja 70 kymmenessä yksikössä
  - Paikkoja on palvelukodeissa 97, tehostetussa palveluasumisessa 281 ja työtoiminnassa 221

Vammaisten asumisyksiköt ja asiakasmäärät

Pieksämäki

Tehostettu palveluasuminen

- Lukkari 10 as. (+intervalli)
- Maria 15 as. (myös erityisen vaativa)
- Pappilanmäki 15 as.

Palveluasuminen

- Pihlajarinne 8 as.
- Lukkari 5 as.

Kangasniemi

Tehostettu palveluasuminen

- Puula 15 as.

Palveluasuminen

- Mäntyrinta 10 as.

Mikkeli

Tehostettu palveluasuminen

- Sirkola 15 as.
- Oravi 15 as. (myös erityisen vaativa)
- Siekkilä 15 as. (erityisen vaativa)

Palveluasuminen

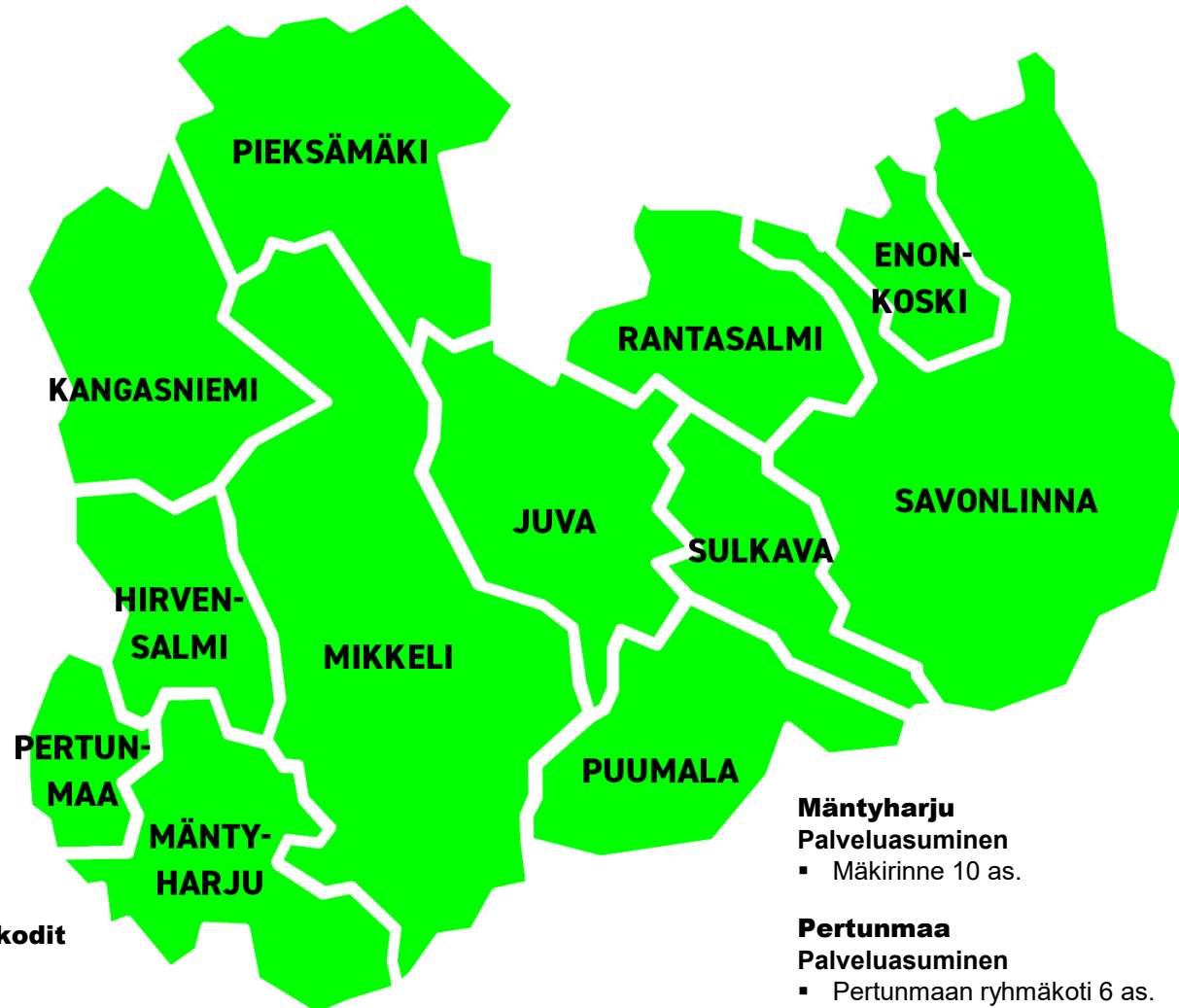
- Haaparinne 11 as.
- Maamies 6 as.

Tuettu asuminen

- Haaparinne 30 as.

Perhehoitokodit

Pitkäaikainen
Lyhytaikainen

Rantasalmi

Tehostettu palveluasuminen

- Harjurinne 4 as. (intervalli)

Palveluasuminen

- Harjurinne 6 as. + 3 as. omissa asunnoissa

Savonlinna

Tehostettu palveluasuminen

- Mäntykoti 15 as. (+intervalli)
- Harju 15 as.

Palveluasuminen

- Pääskylähti 20 as.

Juva

Tehostettu palveluasuminen

- Koivula 18 as.

Palveluasuminen

- Pääskylinna 10 as.

Puumala

Palveluasuminen

- Peippola 9 as.

Jyväskylä

Tehostettu palveluasuminen

- Säöksvuori 15 as. (erityisen vaativa)

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Henkilökohtaista apua enemmän omaksi toiminnaksi, työnantajamallin tuki omaksi toiminnaksi
- Palveluasumisen kilpailutus vuoden 23/24 vaihteessa
- Kuljetuspalvelujen kilpailutus valmisteilla (uudet sopimukset 1.2.24)
- Palveluasumisen oman toiminnan ja ostopalvelujen suhde
- Asumisen tuen arviointijaksojen käyttöönotto oikean asumispalvelutason kartoittamiseksi
- Lasten asuminen (mahdollistuu uuden lain myötä)
- Erityispalvelujen käyttö Eloisan sisällä - peruspalvelut ensisijaisuus ja niiden tukeminen asiantuntijapalveluilla

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Henkilökohtainen apu, oman toiminnan lisääminen eli avustaja Eloisan palveluksessa	200 000	500 000	2 000 000			Palvelun tuottaminen ja henkilöstön käyttö linjakasta / henkilöstön saatavuus voi olla riski
Palveluasumisen kilpailutus		150 000	200 000			Kilpailutus voi myös nostaa kustannuksia
Kuljetuspalvelujen kilpailutus		300 000	500 000			
Asumisen tuen arviointijakso			300 000			Arviointijakson avulla palvelutarpeen arviointi oikeellinen
Erytispalvelujen käytön optimointi Eloisan sisällä	500 000	500 000	1 000 000			Palvelun ylikäyttö vähenee
Ulkohyvinvointialuemyynnin kasvattaminen	Tulolisäys 500 000	Tulolisäys 1 000 000	Tulolisäys 1 000 000			
Kaikki yhteensä	1 200 000	2 450 000	5 000 000		0	223

Työikäisten palvelut

Sosiaalipalvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Työkäisten palveluihin kuuluvat suunnitelmallinen ja kuntouttava sosiaalityö ja sosiaaliohjaus, taloudellisen tuen palvelut, työllistymistä edistävät sosiaalipalvelut, kuntouttava työtoiminta, sosiaalinen kuntoutus sekä kotoutumisen edistäminen ja maahanmuutto
- Hyvinvointialue tekee kuntien kanssa tiivistä yhteistyötä ja tuottaa tarvittavat sosiaali- ja terveyspalvelut maahanmuuttajille
  - Toimintaan on vaikuttanut Ukrainasta sodan vuoksi paenneiden avun järjestäminen. Kotikuntaa hakevien määrä on vaikeasti ennustettavissa
- Laki sosiaalisesta luototuksesta tulee voimaan 1.8.2023 ja uudistuksen valmistelu on aloitettu. Luottopääoman rahoittamiseen on haettu STM:ltä valtionosuutta
- Yhteistyö kuntien työllisyydenhoidon kanssa on tiivistä. TE2024-uudistus vahvistettiin ja kuntien ja te-hallinnon uudistuksen valmistelutyössä hyvinvointialue on myös tiiviisti mukana
- Kuntouttavan työtoiminnan järjestämis- ja tuottamisvastuun siirtyminen hyvinvointialueelle on ollut varsin työllistävää
  - Uusien, yhtenäisten toimintatapojen ja -linjojen hakeminen, suunnittelu ja toteutus on vielä kesken. Sekä työntekijöitä että työtiloja siirtyi runsaasti hyvinvointialueelle. Kuntouttava työtoiminta on jatkunut pääosin ilman suurempia muutoksia
- Toimeentulotuessa sovelletaan yhtenäisiä ohjeita alueella ja palvelutarve on vakaa

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Kuntouttavan työtoiminnan organisointi
  - Vuoden 2023 aikana tarkastelussa on osa kuntouttavan työtoiminnan sopimuksista
  - Palvelun toteuttamisen tapa vaikuttaa henkilöstön tarpeeseen
- Kuntien vastuulla olevan kotoutumisen vaikutukset sosiaalipalvelujen tarpeeseen tulee arvioida

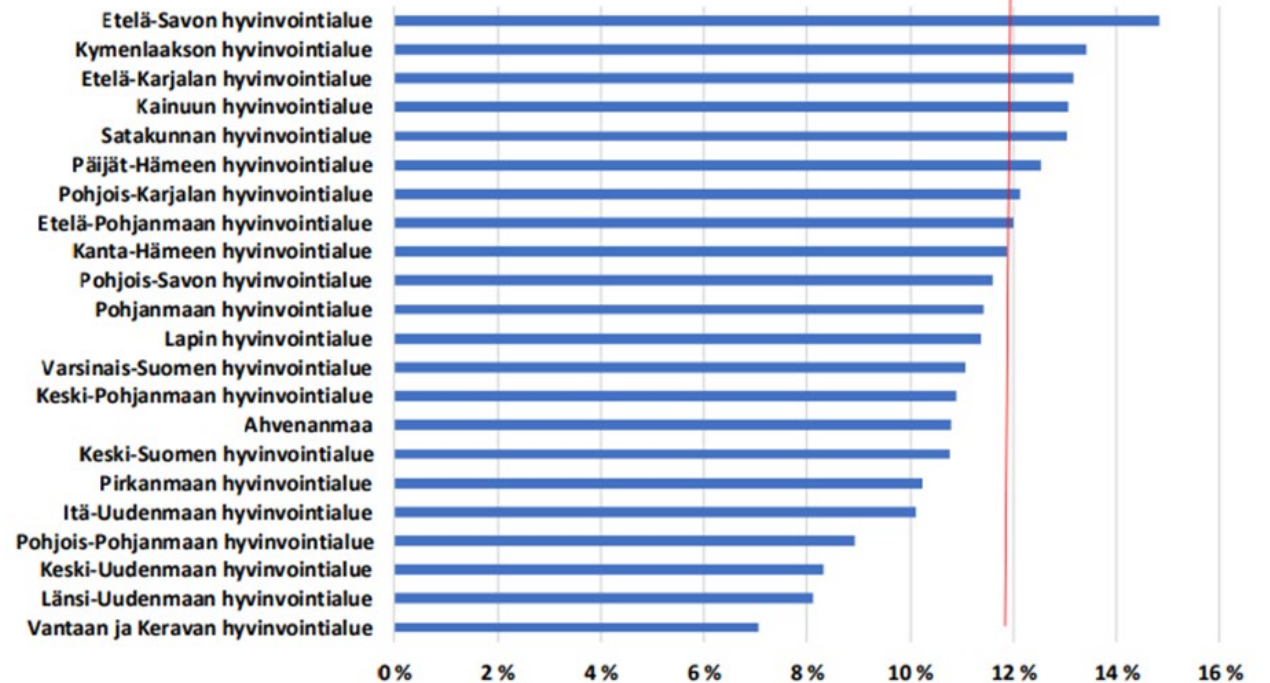
Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Kuntouttavan työtoiminnan toteuttaminen ja sopimustarkastelu		500 000				
Kaikki yhteensä	0	500 000	0		0	

Ikääntyneiden palvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Ikääntyneiden palvelut koostuvat viidestä palvelualueesta:
  - Yhteiset palvelut, arjen tuki- ja etäpalvelut, kotihoidon palvelut, asumispalvelut ja geriatriset osastopalvelut
- Etelä-Savon ikääntyneiden osuus on maan suurin, ja väestö jatkaa ikääntymistään
  - Palvelutarve on maan suurimpia, mikä näkyy niin raskaammissa asumispalveluissa kuin kevyemmissäkin palveluissa
  - Väestön ikääntyminen lisää palvelujen ja sitä kautta henkilöstön tarvetta → Osaavan henkilöstön saaminen on edellytys kestäväälle palvelurakenteelle
- Vahva normiohjaus ja kansallinen seuranta (esim. mitoituksen suhteen) luovat raameja palvelujen järjestämiselle

75-vuotta täyttäneiden osuus väestöstä, 31.12.2021

75-vuotta täyttäneiden osuus väestöstä hyvinvointialueittain 31.12.2021.

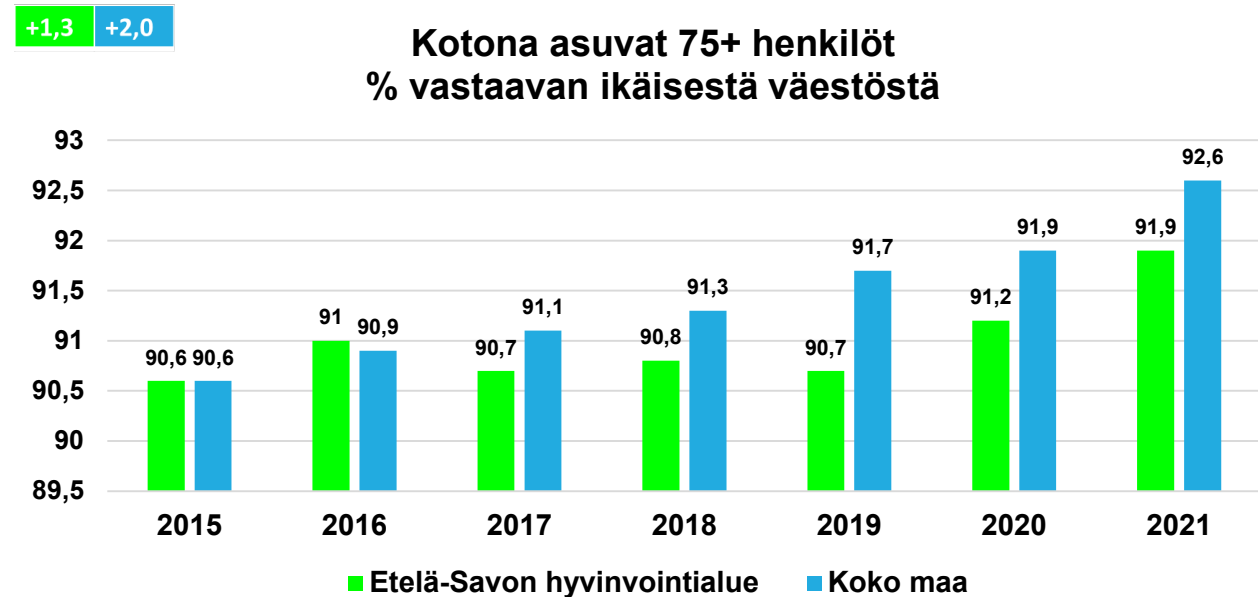
Lähde: Tilastokeskus

Yhteiset palvelut

Ikääntyneiden palvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Ikääntyneestä väestöstä yhä useampi asuu pidempään kotona → Lisää kotiin tuotettavien palveluiden tarvetta
- Henkilöstön saatavuudessa on ollut suuria haasteita, jotka ennusteiden mukaan pahenevat
  - Pulaa on ollut erityisesti kotiin annettavissa palveluissa, sekä ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, johon on säädetty vähimmäishenkilöstömitoitus

Ikäohjelman tavoite: vuoteen 2025 mennessä kotona asuu 94 % 75-vuotta täyttäneistä ikääntyneistä. Vuonna 2022 yli 75-vuotiaita kotona asuvia oli 91,9 %

Ostopalvelut ja palvelusetelipalvelut

- Oman palvelutuotannon lisäksi tarvitsemme sekä ostopalveluja että palvelusetelillä tuotettavia palveluja asiakkaiden palvelujen turvaamiseen
- Oman tuotannon osuus palveluasumisessa noin 40 %, ostopalvelu- ja palvelusetelipalvelun osuus noin 60 %
- Tukipalveluissa ja kotihoidossa osto- ja palvelusetelipalvelun osuutta voidaan kasvattaa
- Palvelusetelivaihtoehdon laajentaminen lisäämällä palveluntuottajien, asiakkaiden ja heidän läheistensä sekä henkilöstön (erityisesti asiakasohjauksen palveluohjaajat) tietoisuutta palvelusetelivaihtoehdosta
- Palveluseteli käytössä ikääntyneiden palveluissa:
  - Ateria- ja siivouspalvelu
  - Omais- ja perhehoidon vapaa
  - Kotiin annettavat palvelut
  - Rintamaveteraanien kotiin vietävät avopalvelut
  - Ikääntyneiden asumispalvelut
- Monituottajamallilla palveluja pystytään tuottamaan lähellä kuntalaisia ja usean palveluntuottajan toimesta
- Palvelusetelipalvelussa asiakas voi valita palveluntuottajan hyväksytyistä palveluntuottajista
- Edellyttää, että palvelusetelipalveluntuottajaksi hakeudutaan kattavasti käytössä oleviin palveluihin koko Eloisan alueella

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

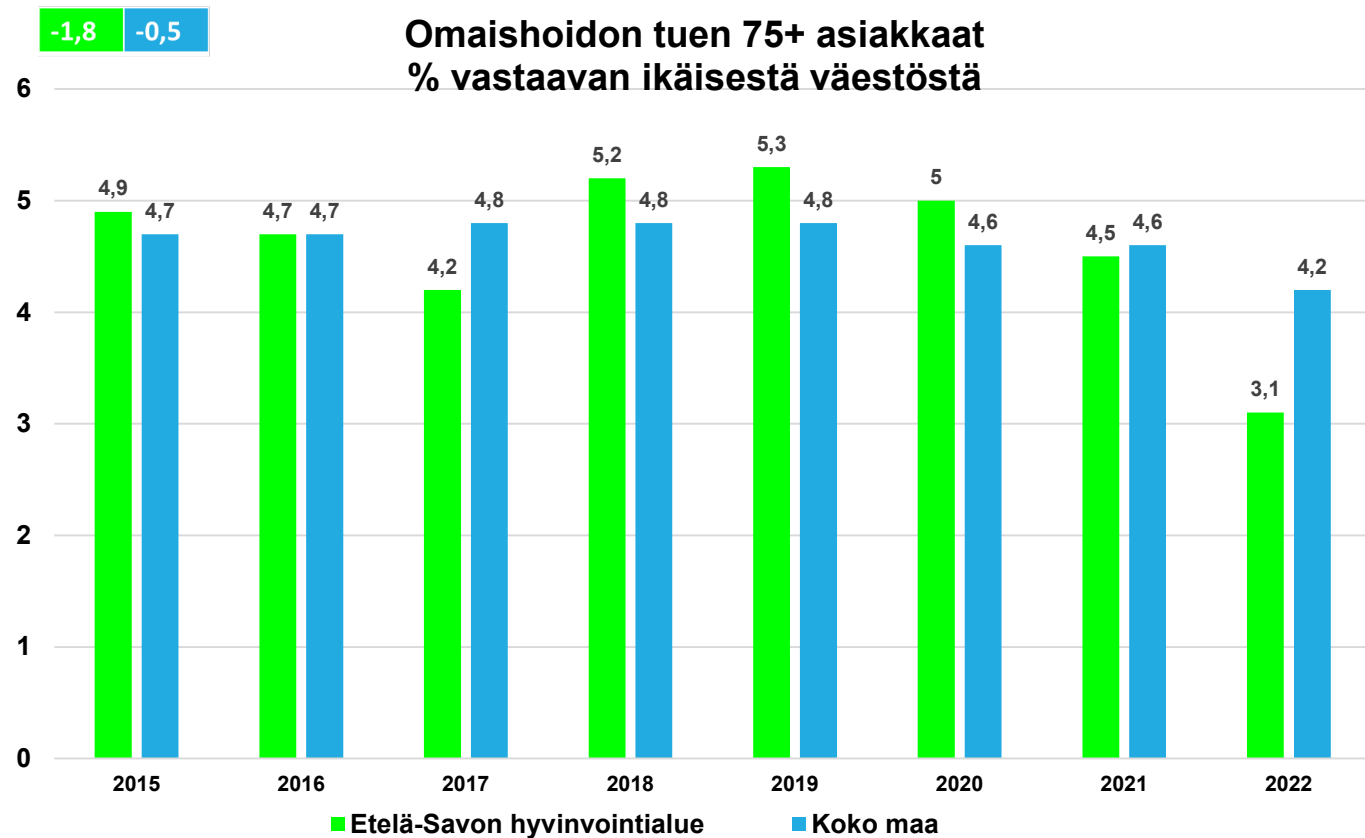
- Palvelurakenteen keventämisellä hillitään kustannusten kasvua
  - Asiakas- ja palveluohjauksella on iso rooli palvelurakenteen muutoksessa
  - Painopistettä siirretään ennaltaehkäiseviin, terveyttä ja hyvinvointia edistäviin sekä kotona asumista mahdollistaviin ja tukeviin palveluihin. Etäpalveluita ja etäteknologiaa hyödynnetään nykyistä enemmän
  - Luodaan lisää kevyempää asumispalvelua, kuten yhteisöllistä asumista ja perhehoitoa
  - Toimialat yhdessä vastaavat ikääntyneiden tarpeisiin
- Palvelurakenne kevenee tasaisesti vuosittain ja on riippuvainen myös tilaratkaisuista ja investoinneista
- Palveluverkon tarkastelussa huomioidaan palvelujen saatavuus, saavutettavuus ja palvelutarpeen muutos
- Yhteistyötä järjestöjen, tukiverkostojen ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa vahvistetaan
  - Kunnilla ja vanhusneuvostolla on merkittävä rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä
- Henkilöstörakenteen monipuolistamisella luodaan kustannussäästöjä
  - Resurssia kohdennetaan tiedolla johtaen sinne, missä suurin tarve on ja luodaan riittävä varahenkilöstö → Vähentää lisä- ja ylityökorvausten määrää, sijaisten käyttöä ja ostopalveluiden tarvetta
  - Lähijohtamisen osaamista tuetaan ja kehitetään

Arjen tuki- ja etäpalvelut

Ikääntyneiden palvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Arjen tuki- ja etäpalvelut, löytävä vanhustyö, tuettu omaishoitajuus ja kotiin tuotettavat palvelut ovat ensisijaisia palveluja
- Asukkaiden hyvinvointia ja itsenäistä suoriutumista lisätään ja tuetaan teknologian mahdollistamalla erilaisilla ratkaisuilla
- Etähoivassa ja teknologian lisäämisessä tulee aina huomioida niin asiakkaiden kuin työntekijöidenkin osaaminen. Kaikille nämä palvelut eivät sovellu. Laitteiden ja etähoivan palvelut vaativat aina myös kilpailutusta ja laiteinvestointia
- 1.1.2023 alkaen kotiin annettavat tukipalvelut ovat arjen tukipalveluissa omana palveluna

Omaishoidon peittävyys vaikuttaa Savonlinnan alueen tietojen puuttumisen
THL-tilastoista v. 2022.

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Ikääntyneiden asiakas- ja palveluohjaukseen on rakennettu yhdenmukainen ja keskitetympi toimintamalli
  - Puhelinyhteydenottoihin vastataan 90 %:esti 5 minuutin sisällä
  - Yli 90 % yhteydenotoista ratkaistaan yhdellä yhteydenotolla
  - Palvelutarpeen arviointi tehdään 0-7 arkipäivässä 92 %:esti
  - Asiakasohjaus tarjoaa asiakkaille tietoa myös muista kuin oman palvelutuotannon palveluista, mm. palveluseleleistä, alueen yksityisestä palvelutuotannosta, verottomista palveluista sekä kotitalousvähennyksistä
- SAS-toiminnan (suunnittele-arvioi-sijoita) tarkoituksena on käyttää asumispalveluiden paikkoja tehokkaasti ja mahdollistaa asiakkaiden sujuvaa siirtymistä eri palveluiden välillä
  - Yhteisen toiminta-alustan (SBM) avulla saadaan ajantasaisesti päivittyvää tilannekuvaa ikääntyneiden asiakasohjauksen toiminnasta
    - Alusta on rakennettu, jotta toiminnan tehokkaampi seuranta, asiakasprosessien edistäminen ja tieto asiakkaiden tilasta eri prosesseissa on mahdollista
- Asiakasmaksutiimin toimesta on yhdenmukaistettu alueen asiakasmaksupäätöksenteko → luo alueen kuntalaisille tasavertaisen aseman → selkiyttää ikääntyneiden palvelutuotannon toimintaa

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- **Etähoivan** asiakasmääriä ja etäkäyntejä lisätään niin, että vuonna 2025 kotihoidon käynneistä toteutetaan 10 % etänä. Tällä hetkellä etäkäyntejä on 3 %
  - Tänä ja ensi vuonna on tavoitteena lisätä etäkäyntejä 2 %:lla / vuosi
  - Vuonna 2025 on tarkoitus lisätä etäkäyntejä 3 %:lla, jolloin päästään tavoitteeseen
  - Etäkäynnin kesto on noin 8 min, kun taas fyysisen käynnin kesto on noin 20 min
  - Etäkäynnin laskennallinen hinta on 14,50 €, fyysisen käynnin hinta on 35 €
  - Vaikka etäkäynnit ovat kustannustehokkaampia, kertyy niistä vähemmän tuloja, koska ne ovat lyhyempiä ja asiakasmaksu on aikaperusteinen. Etähoivan laitekulut on sisällytetty asiakasmaksuun
- Säästöä syntyy fyysisten käyntien ja liikkumisen kustannusten laskun myötä
  - Asiakasmäärän lisääntyessä tarvitaan lisää resursseja etähoivaan sisäisesti järjestelemällä
- Tämän vuoden ensimmäisen vuosineljänneksen aikana kotihoidon käyntejä on ollut koko alueella yhteensä 298 564
  - Mikäli käyntimäärä on sama myös vuonna 2025, etänä tehdään 29 856 käyntiä yhden vuosineljänneksen aikana. Kuukausitasolla tämä tarkoittaa n. 10 000 etäkäyntiä

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Digitaaliset- ja etäpalvelut säästävät työntekijöiden työaika ja mahdollistavat näin kotihoidon resurssien paremman riittävyyden ja sijaisten / ostopalvelujen tarpeen vähenemisen ja sitä kautta hillitsevät kustannusten kasvua
- **Sähkölukkojen** laajentaminen Savonlinnan alueelle (yhteensä 600 sähkölukkoa) → tuo lisää aikaa asiakastyöhön 250:lle alueen kotihoidon työntekijälle
  - Säästöä syntyy työajaksi muutettuna 1560 työpäivän verran vuodessa (n. 7 htv). Lisäksi säästöä syntyy liikkumisen kustannuksista
- **Lääkeautomaattien** käyttöä laajennetaan niille alueen asiakkaille, kenelle palvelu soveltuu. Kustannussäästöä syntyy henkilöstö- ja kuljetuskustannuksissa
- Etähoivan, sähkölukkojen ja lääkeautomaattien lisäämisen myötä kustannussäästöä kolmessa vuodessa arvioidaan laskelmien mukaan syntyvän n. **2.9 miljoonaa**
- **Ateriapalveluissa** Menumaatteja käyttävien asiakkaiden määrä on tällä hetkellä 55
  - Tavoitteena on lisätä MENUMAT-ruoka-automaatteja käyttävien asiakkaiden määrää. MENUMAT on aina asiakkaan valinta
  - Säästöä syntyy, kun asiakkaalle toimitetaan kerralla useampien päivien ateriat ja kuljetuspalveluiden tarve ateriakuljetuksissa vähenee

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- **Ikäneuvolatoiminnassa** lisätään digitaalisia palveluja → tehostavat toimintaa ja tavoittaa entistä suuremman määrän ikääntyneitä
- Ikäneuvolan ennaltaehkäisevien palveluiden avulla voidaan tukea ikääntyneiden toimintakyvyn ylläpysymistä ja edistämistä, ja sitä kautta pitkittää raskaampien palveluiden tarvetta sekä kotona asumista
  - Jatkossa osa ikääntyneiden ja omaishoitajien terveys- ja hyvinvointitarkastuksista sekä fysioterapeutin yksilö- ja ryhmävastaanotoista toteutetaan etäyhteydellä
  - Toiminnalla säästetään terveydenhoitajien ja fysioterapeuttien työaika ja mahdollistetaan useamman asiakkaan terveys- ja hyvinvointitarkastuksen suorittaminen, sekä useamman asiakkaan ohjaus ja neuvonta samanaikaisesti
  - Pienillä paikkakunnilla ikäneuvolan terveydenhoitaja voi hoitaa muutakin ikääntyneiden vastaanottoa, näytteidenottoa, pieniä hoitotoimenpiteitä ym. → Tehostaa ja sujuvoittaa integroitunutta toimintaa

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

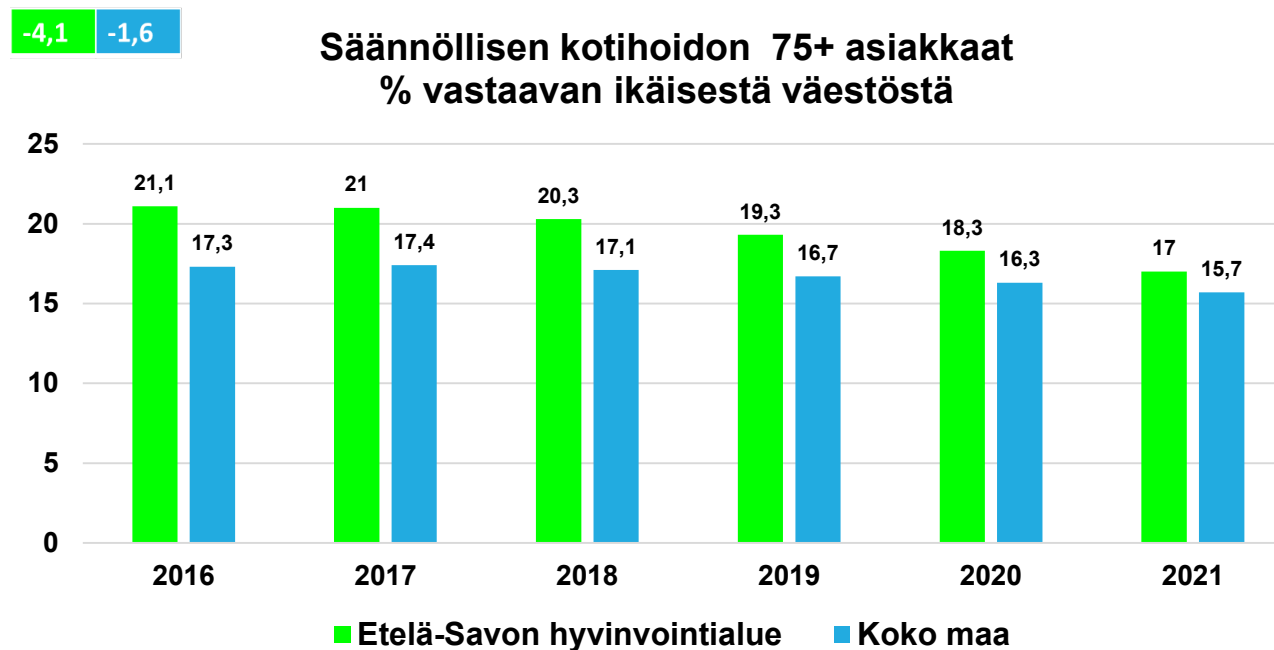
- **Kuntouttava päivätoiminta** tukee omaishoitoa, pitkittää kotona asumista ja helpottaa kotihoidon toimintaa. Asiakkaita on kaikkiaan 665
  - Toteutetaan pääosin omana toimintana, paitsi Savonlinnassa ostopalveluna. Ostopalvelusopimukset arvioidaan loppuvuoden aikana ja tarvittaessa kilpailutetaan
  - Suunnitelmissa on tarjota kevyempää ennaltaehkäisevää päivätoimintaa kolmannen sektorin tuottamana. Kuntouttavaa päivätoimintaa Eloisan toteuttamana on suunnattu enemmän hoitoa ja hoivaa tarvitseville asiakkaille
  - Omana toimintana toteutettavan käynnin hinnaksi / asiakas on laskettu 17 euroa, jossa ei ole mukana kuljetuskustannukset
- **Ikääntyneiden palvelujen keskitettyyn resurssi- ja varahenkilöstöyksikköön (VaRe)** kuuluu varahenkilöstö, työnjakajat, työvuorosuunnittelijat ja arkityöntekijät
  - Toiminnan tavoitteena on tukea esihenkilöitä auttamalla sijaisten hankinnassa, mikäli yksikön toiminta on vaarantumassa ja turvata henkilöstöressurssien saatavuutta, ottaa vastuu rekrytoinneista sekä vahvistaa ja vaikuttaa henkilöstön veto- ja pitovoimaan
  - Esihenkilöiden työaika säästyy varsinaiseen työhön eli johtamiseen sekä henkilöstön työhyvinvoinnin tukemiseen

Kotihoidon palvelut

Ikääntyneiden palvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Kotihoidon palveluja tuotetaan ympärivuorokautisesti, mikä edellyttää toimialojen välistä yhteistyötä
- Kotihoitoa tuotetaan omana, osto- ja palvelusetelipalveluna
- Säännöllisen kotihoidon tarve suhteessa vastaavan ikäiseen väestöön vähenee asiakkaiden palvelumahdollisuuksien lisääntyessä tukipalvelujen, perhehoidon eri muotojen ja yhteisöllisen asumisen kehittyessä ja vahvistuessa palvelujärjestelmässä
- Vuoden 2021 asiakasmaksulain muutoksessa jatkuvan ja säännöllisen kotihoidon määritelmä tarkentui ja jonkin verran säännöllisistä asiakkaista siirtyi tilapäisiin palveluihin

Kotihoidon palveluverkko

Kotihoidon pisteet

Kotihoito on lähipalvelua 24/7
Välimatkat ovat pitkiä

Kotiin annettavien palveluiden palveluverkko
Nykytilanne

- Palvelupiste
- 30 min. aikaetäisyys palvelusta
- Yli 65 vuotias väestö (2020)
- Vesistö
- Päätieverkko

Palveluverkolla saavutetaan 98% yli 65-vuotiaista

LÄHTEET:
Väestötiedot YRK/SYKE&TK
Pohjakartta MAANMITTAUSLAITOS

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Kotihoidossa tavoitteena on yhtenäisen toimintamallin ja käytänteiden vakiinnuttaminen ja resurssien riittävyys palvelusuunnitelman mukaisesti asiakkaille
  - Työnjakoa selkeytetään ja keskitetty toiminnanohjaus / työnjärjestelijät tuottavat tietoa työn tasaisesta kuormittavuudesta ja asiakassuunnitelman toteutumisesta
  - Välilliseen työhön lisätään muita ammattiryhmiä → hoiva- ja hoitohenkilöstö riittää asiakastyöhön
  - Asiakastyötä tehdään enemmän asiakkaiden kotona, joka lisää välitöntä työaika
  - Teknologisilla ratkaisuilla, kuten mobiilikirjauksilla tuetaan palveluprosessin sujuvuutta, vahvistetaan ajantasaista kirjaamista sekä vähennetään toimistolla tehtävää työaika
  - 1.6.2023 yksi kotihoitoalue on siirretty ostopalveluksi turvaamaan riittävää henkilöstöresurssia
- Kotihoidon 24/7 toimintaa kehitetään haja-alueella liikkuvan yksikön (Lissu) toiminnan lisäämisellä
  - Lissulla tuotetaan asiakkaiden tarvitsema yöaikainen palvelu ja päivisin yksikkö toimii kotihoidon tukena toteuttaen hoidon tarpeen arviointeja yhdessä kotihoidon ja päivystystoiminnan kanssa → vähemmän henkilöstöresursseja
  - Asiakkaiden hoito ja seuranta voidaan toteuttaa asiakkaan kotona tai asumispalveluyksikössä, jolloin vältetään asiakkaan siirrolta raskaamman ja kalliimman hoidon piiriin

Asumispalvelut

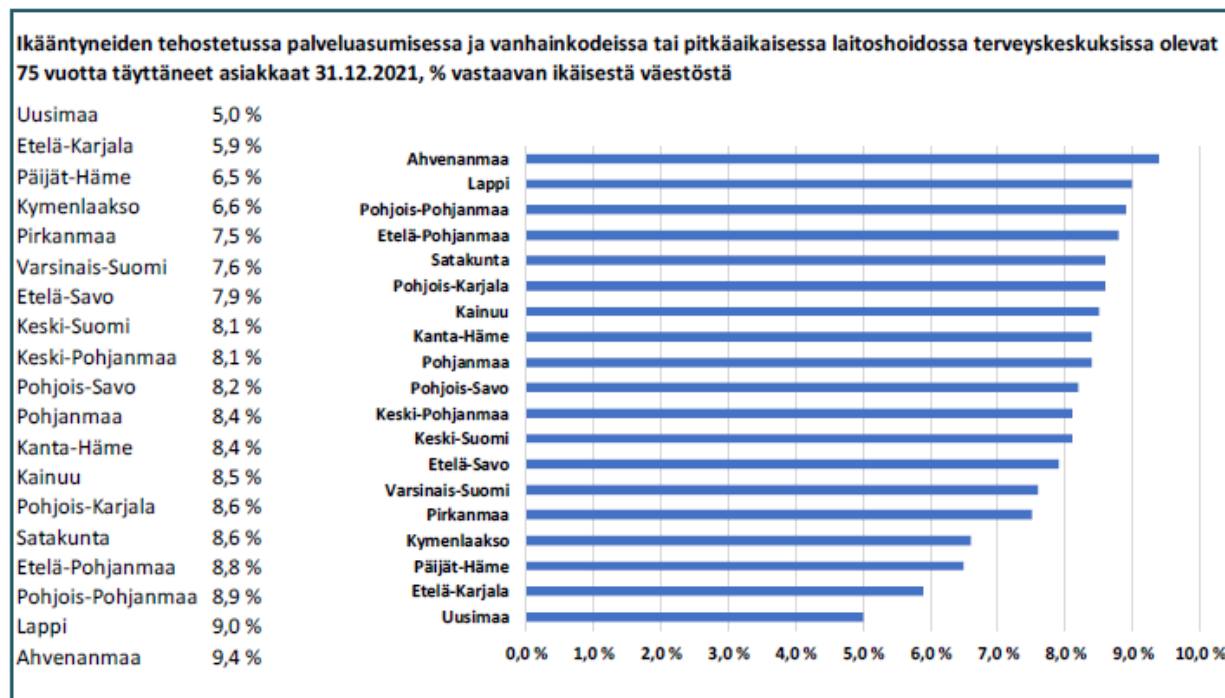
Ikääntyneiden palvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Asumispalveluihin kuuluu ikääntyneiden ympärivuorokautinen palveluasuminen, yhteisöllinen asumispalvelu ja pitkäaikainen perhehoito
- Asumisyksiköissä on myös jaksohoitopaikkoja, lähinnä omaishoidettaville
- Ympärivuorokautisessa asumisessa pääosin muistisairaita, jotka hyötyvät turvallisesta ympäristöstä ja on vahvempi mitoitus (mitoitusvelvoite, 0,65 → 0,7 joulukuun 2023?)
- Yhteisöllinen asuminen korvaa nk. entisen tavallisen palveluasumisen
  - Esteetön, turvallinen asumisyksikkö, jossa asiakkaan käytössä on tarpeitaan vastaava huoneisto ja jossa on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä tukevaa toimintaa
  - Asuminen ja palvelut järjestetään erikseen kotihoitona ja muina kotiin annettavina palveluina palvelutarpeen mukaisesti
- Yhteisöllinen asuminen on tarkoitettu henkilölle, joka tarvitsee HVA:n järjestämää asumista sen vuoksi, että toimintakyky on alentunut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavan vuoksi. Lisäksi hoidon ja huolenpidon tarve on kohonnut
- Henkilöstörakenteen monipuolistamisella saadaan hoitohenkilökunta riittämään paremmin niihin töihin, missä tarvitaan hoitotyön osaajia

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoidon osuus on valtakunnallisesti vertailtuna keskimääräisellä tasolla
- Osassa Eloisan aluetta ei ole ollut välimuotoista asumista, vaan asiakkaita on ohjautunut enemmän ympärivuorokautisiin yksiköihin → Tilanne kehittyy sitä mukaan, kun saadaan yhteisöllistä asumista ja perhehoitoa lisättyä
- Ikääntyvän väestön kotona asumisen tukemiseksi tarvitaan terveyspalveluita, etenkin kotisairaaloimintaa
  - Riittävä arviointi- ja jatkohoito turvallisen kotona asumisen varmistamiseksi suunnitellaan yhteistyössä terveyspalvelujen kanssa osastojen profiileja muuttamalla
  - Kun ikääntynyt tarvitsee päivystyspalvelua ja sairaalahoitoa, kotiutushoitajat auttavat turvallisessa ja oikea-aikaisessa kotiuttamisessa
  - 24/7 lääkärin konsultaatiomahdollisuus ammattilaisille

Ikääntyneiden ympärivuorokautisessa ja vanhainkodissa tai pitkäaikaislaitoshoidossa olevat 75 vuotta täyttäneet asiakkaat. Tilanne 31.12.2021. Lähde: Sotkanet.

Asumisyksiköt omat & osto

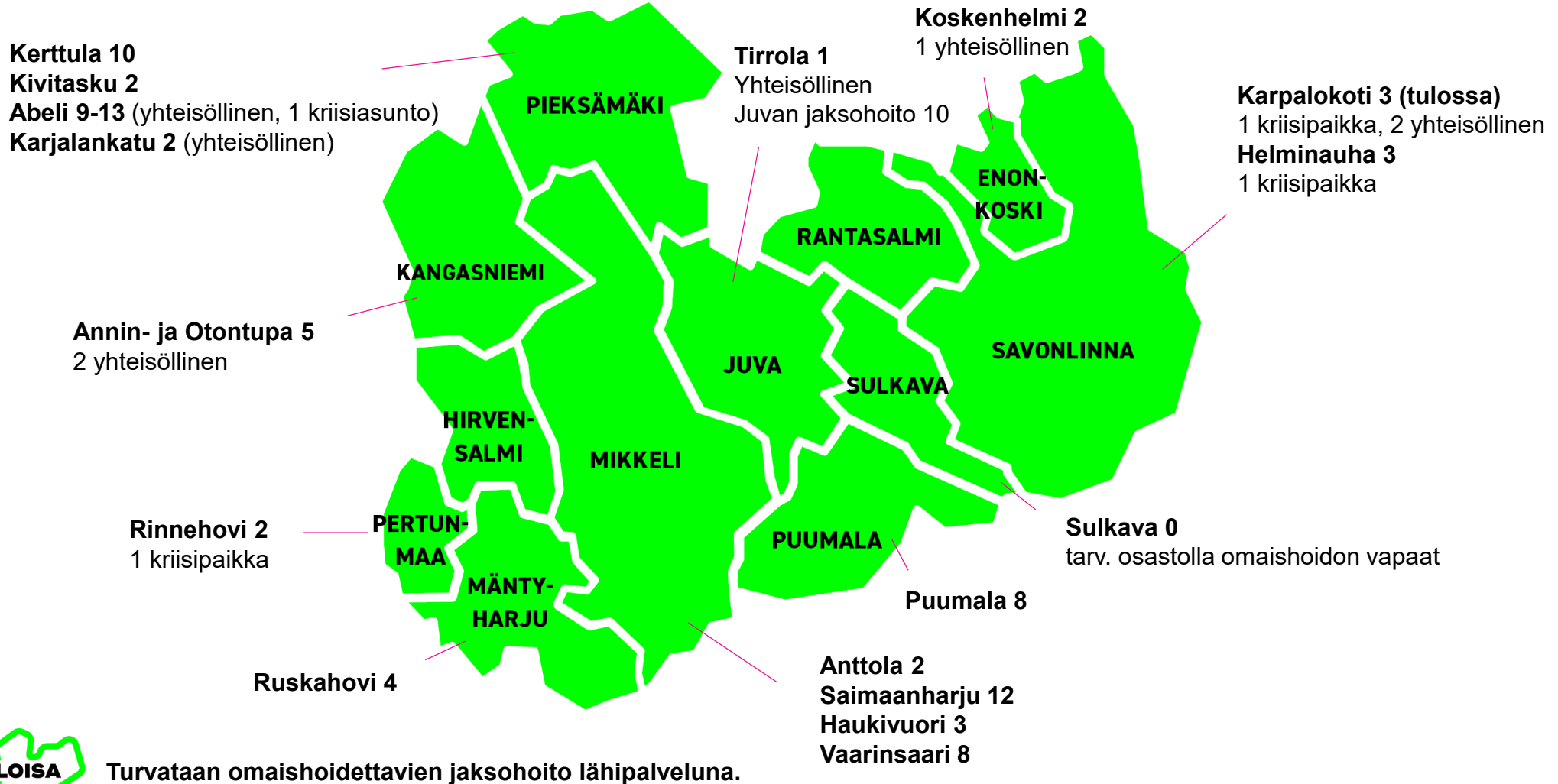
Ikääntyneiden asumispalvelut lähipalveluna

- Ostopalvelut merkitty punaisella
- Violetilla merkittyjen yksiköiden rakennetta kevennetään (yhteisöllistä asumista joko kokonaan tai hybridiratkaisu)

- Asumisyksikkö
- 30 min. aikaetäisyys palvelusta
- Vesistö
- Päätieverkko

LÄHTEET:
Väestötiedot YRK/SYKE&TK
Pohjakartta MAANMITTAUSLAITOS

Asumispalvelujen jaksohoitopaikat

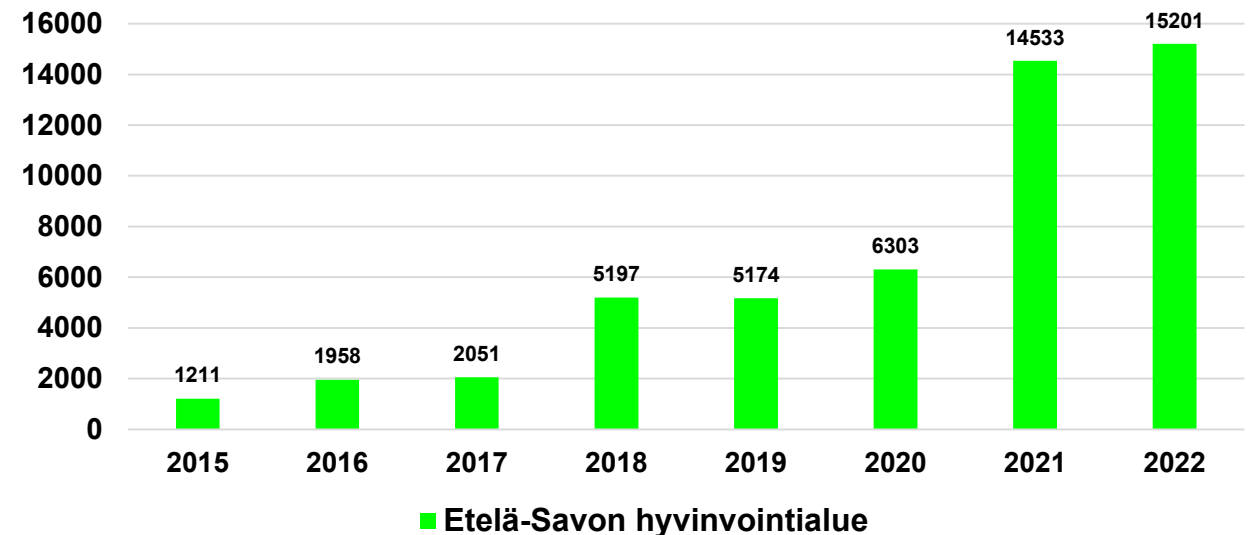
Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Asumispalvelujen omaa tuotantoa lisätään siten, että tuottaminen toteutuu noin 50 % / 50 % julkisen ja yksityisen tuotannon kesken. Tällä hetkellä yksityinen tuottaa lähes 60 % ikääntyneiden asumispalveluista
- Palvelurakennetta kevennetään siten, että ympärivuorokautisen palveluasumisen määrä ei kasva, vaan pysyy ikääntyneiden määrän kasvaessa ennallaan tai vähenee → lisätään yhteisöllistä asumista ja perhehoitoa
- Yhteisöllistä asumista lisätään 2025 mennessä n. 130 paikkaa → tuo **2M € kustannussäästön**
  - Lisääminen tapahtuu kasvattamalla hybridiyksiköiden (yhteisöllisen ja ympärivuorokautisen asumisen yhdistelmän) määrää sekä avaamalla uusia yksiköitä ja perhekoteja
  - Uusi yhteisöllisen asumisen yksikkö on avautumassa Mikkeliin syyskuussa 2023 (38 paikkaa). Suunnittelu on käynnissä Juvalle (20-30 paikkaa) sekä Mikkeliin (noin 50 paikkaa)
  - Savonlinnassa yhteisöllistä asumista avataan Karpalokodin muuton yhteydessä lokakuussa 2023 (13 paikkaa) ja Enonkoskella kevään 2023 aikana Koskenhelmen yksikössä (6 paikkaa)
  - Hybridiyksiköitä on tarkoitus avata kaikissa hyvinvointialueen osissa. Savonrannan laitoksena toimiva yksikkö muutetaan hybridiyksiköksi viimeistään 2024
- Asumispalvelun tiloja myös tarkastellaan ja saman katon alle siirretään myös muita palveluita tilojen tehokkaan käytön varmistamiseksi. Aasukkaat maksavat vuokraa omista asunnoistaan ja käyttämistään yhteisistä tiloista

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Perhehoitoasiakkaiden määrä on kasvanut merkittävästi, Etelä-Savossa oli eniten asiakkaita kansallisesti ja määrää kasvatetaan lisää
- Yhteisöllistä asumista ja perhehoitoa lisätään, jolloin tarve ympärivuorokautiselle palveluasumiselle vähenee
  - Ympärivuorokautinen asuminen turvataan pääosin muistisairaille
  - Yhteisöllisen asumisen mitoitus riippuu asiakkaiden hoitoisuudesta → enemmän jouston varaa
  - Uusia perhehoitoyrittäjiä valmennetaan jatkuvasti ja heitä tuetaan
  - Tiivistämme kuntien kanssa yhteistyötä tilojen etsimisen suhteen

Ikääntyneiden (65+) perhehoidon hoitopäivien kehitys
- ei sisällä kiertävää perhehoitoa

Perhehoidon määrän kasvattaminen

Pieksämäen seutukunnat 4 kiertävää perhehoitajaa

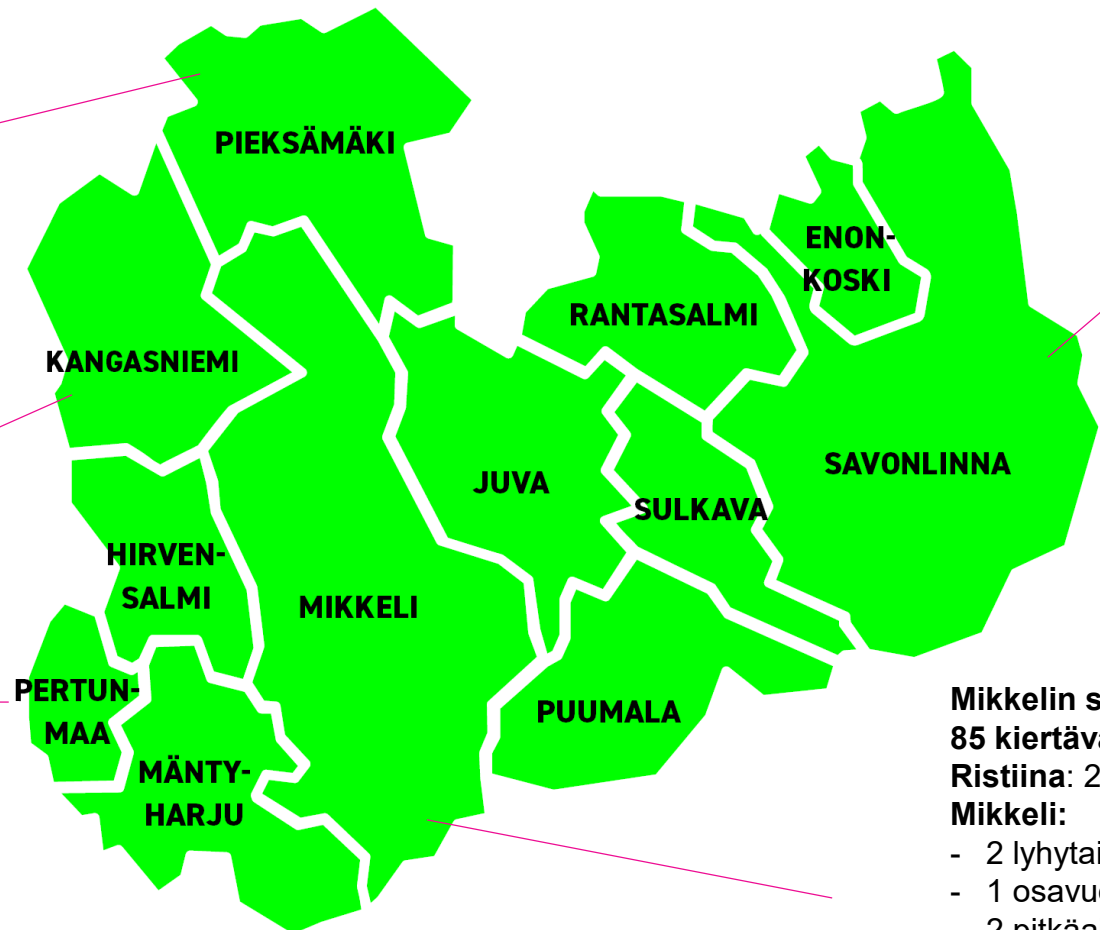
- 2 lyhytaikaista perhekotiä (4)
- 1 pitkäaikainen perhekoti (6), suunnitteilla keväälle 2023
- 2 ammatillista perhekotiä (14)

Kangasniemi

- Aurinkolaakson perhekoti (4), pitkäaikainen

Pertunmaa

- Perhekoti Honkala (7), ammatillinen / pitkäaikainen

Savonlinnan seutukunnat 22 kiertävää perhehoitajaa

- Perhekoti Maaria (3), lyhytaikainen
- Perhekoti Arja Helena (4), osa-vuorokautinen
- Enonkosken perhekoti (6-7), pitkäaikainen, suunnitteilla 2023 syksyille

Mikkelin seutukunnat 85 kiertävää perhehoitajaa

Ristiina: 2 lyhytaikaista perhekotiä (10)

Mikkeli:

- 2 lyhytaikaista perhekotiä (6) Sairila / Otava
- 1 osavuorokautinen perhekoti (4) Keskusta
- 2 pitkäaikaista perhekotiä (8) Otava / Visulahti

Anttola: 1 lyhytaikainen perhekoti (3)

Haukivuori: 4 pitkäaikaista / lyhytaikaista perhekotiä (18)

Suomenniemi: 1 pitkäaikainen / lyhytaikainen perhekoti (4)

Geriatriset osastopalvelut

Ikääntyneiden palvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Tavoitteena on jatkossa hoitaa jaksohoidettavat (omaishoidettavat) asiakkaat esim. palvelutalon paikoilla, jotta arviointijatkohoitoa voidaan toteuttaa täysimääräisesti ja mahdollistetaan sujuva arvioon siirtyminen erikoissairaanhoidon osastoilta
- Erikoissairaanhoidon konservatiivisen osastoalueen vuodeosaston muuttaminen geriatriseksi arviointiyksiköksi tuo arviolta 280 euron säästön per vuodepaikka per hoitovuorokausi. Jos profiiliaan muuttavalla osastolla on 16 vuodepaikkaa, on ennakoitu **vuosisäästö 1 miljoonaa euroa**. Säästö toteutuu terveystalouksissa
- Uuden kotiutuskoordinaattorin työnkuvan avulla tehostetaan potilaiden kotiuttamista suoraan päivystyksestä ja lisäksi pyritään lyhentämään osastohoitojen kestoja

Sujuva ja turvallinen kotiutus

Kotiutuskoordinaattorit koordinoivat sujuvaa ja hallittua kotiutusta

Asiakkaat siirtyvät viivytyksettä oikeaan hoivapaikkaan!

→ Tehtävänä on tukea ja ohjata erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon vuodeosastoja, arviointiosastoja, päivystystä ja lähikuntoutusosastojen henkilöstöä kotiutukseen liittyvissä asioissa sekä organisoida vaativia kotiutuksia

→ Arvioida osastolla ja päivystyksessä olevien potilaiden kotona/hoitokodeissa/arjessa pärjäämistä yhteistyössä eri ammattiryhmien kanssa.

→ Järjestää potilaille/asiakkaille kotiin saatavia palveluja (etenkin potilaat/asiakkaat, joiden toimintakyky on oleellisesti alentunut, paljon palveluja tarvitsevat, ikääntyneet, kotisaattohoitopotilaat, ulkokuntalaiset, ulkomaalaiset)

→ Ohjata sekä neuvoa potilaita/asiakkaita ja läheisiä palvelujen ja hoidon saatavuudessa ja saavutettavuudessa

Ikääntyneiden palvelut – säästöjen yhteenveto

Ikääntyneiden palvelujen tuotantosuunnitelma

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Palvelurakenteen keventäminen <ul style="list-style-type: none"> Lisätään yhteisöllistä asumista 130 paikkaa; 50 paikkaa vuonna 2023, 40 paikkaa vuonna 2024 ja 40 paikkaa vuonna 2024 Lisätään perhehoitoa Hoitopäivähinnan ero on noin 40 € ympärivuorokautisen ja yhteisöllisen asumisen / perhe-hoidon välillä Vähennetään ostopalveluja 	580 000	750 000	950 000	Uusi yhteisöllisen asumisen yksikkö / yksiköitä, jossa vähintään 40 paikkaa, Mikkeli ja Savonlinna	Rakennus-hanke 3-7 m€	Rakennus-hankkeet pitkiä, mutta elinvoiman kannalta positiivisia vaikutuksia <ul style="list-style-type: none"> lääkkäiden asumiseen vaihtoehtoja Palveluketjuun ja asiakkasjoihtuksiin joustavuutta ja sujuvuutta Yhteisöllinen asuminen taloudellista ja asiakaslähtöistä Valtakunnan ja hva:n tavoitteiden mukaista
Etäkäynti korvaa kotihoidon fyysisistä käynneistä 10 %	200 000	1 000 000	1 600 000	Laite-kustannukset	Laitekustannukset laskettu käyntihintaan	Samalla resurssilla saadaan enemmän asiakkaita hoidettua. Kaikille etähoiva ei sovellu
Hyvinvointi-tekniologian ratkaisut: sähkölukot <ul style="list-style-type: none"> 600 sähkölukkoasiakasta lisää Savonlinnan seudulle 		50 000	50 000	Laite-kustannukset	Sähkölukkojen kuukausikustannukset n. 7000 € / 600 sähkölukkoa. Yhteensä 84 000 € / vuosi.	Kotihoidon resursseja vapautuu välittömään asiakastyöhön, työajojen määrä ja sijaisten tarve vähenee. Sähkölukot tuovat lisää turvallisuutta
Kotihoidon välittömän työajan lisääminen <ul style="list-style-type: none"> Tavoite: lähihoitaja 60 % ja sairaanhoitaja 50 % 	100 000	100 000	100 000			Asiakastyöajan lisäys. Tuo lisää palveluaikaa samalla resurssilla (50 000 tuntia / vuosi) 1 työntekijä tekee noin 1600 t/v
Ammattihenkilöstörakenteen monipuolistaminen	50 000	100 000	100 000	Moniammatillisuuden lisääminen mm. hoiva-avustajat, geronomit, arkityöntekijät, sosionomit		Vähentää lisä- ylityökorvausten määrää ja sijaisten käyttöä Ostopalveluiden väheneminen
Virkalääkäreiden lisäys		140 000	140 000			Toimenpiteellä pystytään viivästyttämään asiakkaiden raskaampien palvelujen tarvetta ja näin kustannuspaine pienenee. Laadullisia parannuksia ja parempi ennustettavuus.
Kaikki yhteensä	930 000	2 140 000	2 940 000			HUOM! asiakasmäärän kasvu vaikuttaa kustannuksiin

Pelastus- ja turvallisuuspalvelujen tuotantosuunnitelma

Pelastustoiminta ja onnettomuuksien ennaltaehkäisy

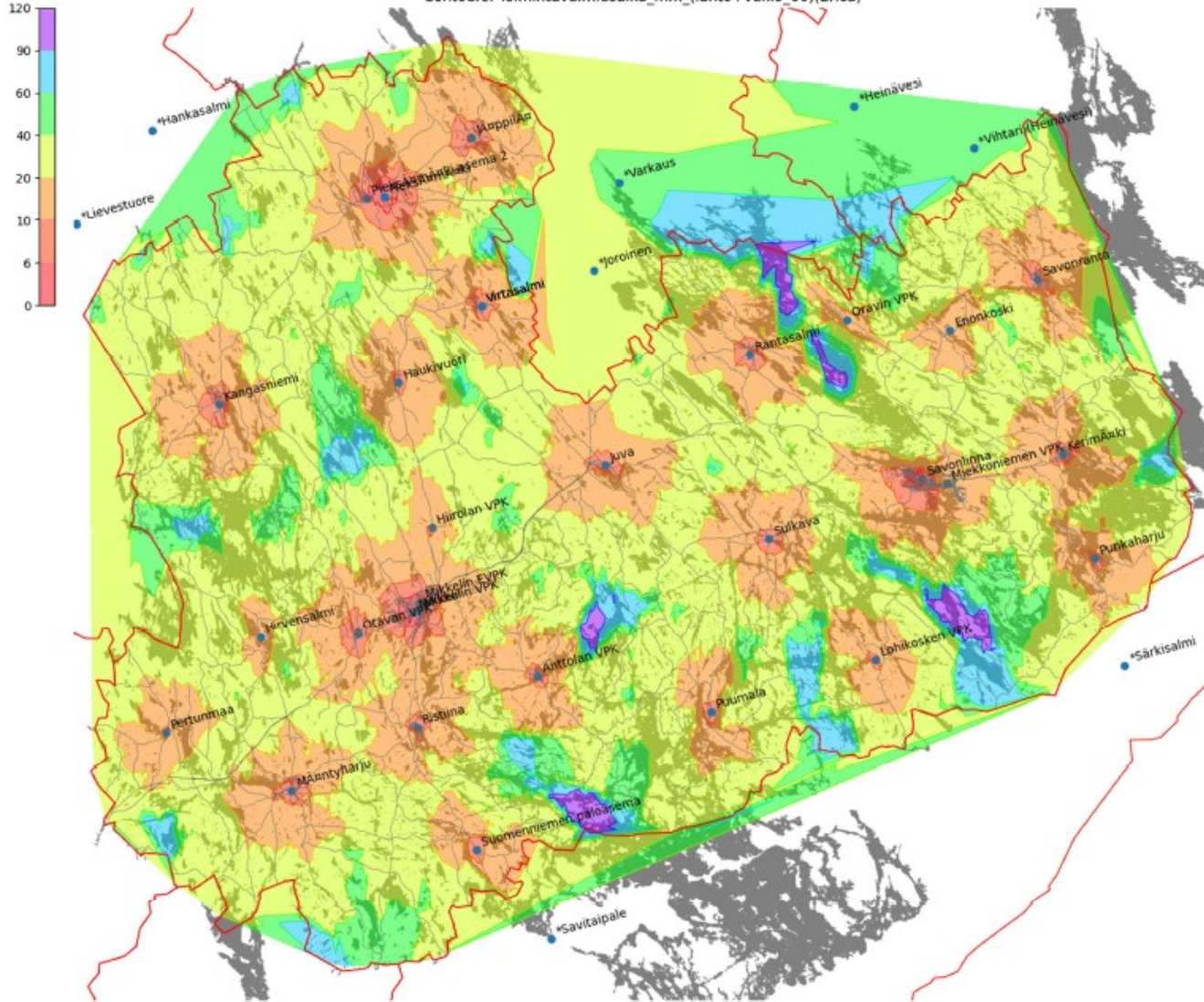
Pelastus- ja turvallisuuspalvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminta, varautuminen ja väestönsuojelu muodostavat pelastustoimen kokonaisuuden
  - Valmius kattaa kaikki onnettomuustapaukset päivittäisistä onnettomuuksista suuronnettomuuksiin asti
- Pelastustoimen voimassa oleva palvelutasopäätös uusitaan voimaantulolain (616/2021) 1.4 §:n mukaisesti viimeistään 1 päivänä joulukuuta 2023 hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksellä.
- Palvelutasopäätöksen valmistelu toteutetaan osana palvelutuotantosuunnitelman valmistelua ja siinä on otettava huomioon kansallisesti merkittävät riskit, selvitettävä alueella esiintyvät uhkat ja arvioitava niistä aiheutuvat riskit
  - Lisäksi on määriteltävä toiminnan tavoitteet, käytettävät voimavarat, tuotettavat palvelut ja niiden taso. Palvelutasopäätöstä tehtäessä on otettava huomioon myös valtioneuvoston vahvistamat valtakunnalliset strategiset tavoitteet.
  - Päätökseen tulee myös sisältyä suunnitelma palvelutason kehittämisestä ja sen tulee olla voimassa määräajan.

File: ...Pelastuslaitokset_GIS\ESHVA\giss\saavutettavuus\saavutettavuus_mittauspilvi_Skenaario_0.csv
Scenario point cloud (14781 points)
Contours: Toimintavalmiusaika_mm_(lahto+vakio_60)(Erica)

Pelastustoiminnan toimintavalmiuden toteuma 2023

Laskentaperuste:

saavutettavuus = ajoaika (vakio 60 km/h)

+ lähtöaikatoteuma hätäkeskuksen tietojärjestelmä Erica

Mittauspilvi: Taajama-alue 5 pistetettä / 1x1km, muut alue 1 piste / 1x1km. Mittauspisteinä ruutua edustava(t) kiinteistö(t).

Mallinnus: Three-Step prosessi, 1. valinta suorinetäisyys paloasemalta 2. reititys OSRM/Azure Maps Directions/HERE Routes API, 3. saavutettavuusmalli LBS Scenario Plotter (Python 3.8)

Ainistot ja käyttöoikeudet: Tieverkko, Päälystetyt tiet, Digiroad Avoin data 2023 (CC BY 4.0). Hyvinvointialueiden rajat Tilastokeskus WFS-Tilastoalue 2023 (CC BY 4.0). Kiinteistöjen sijainnit Digi- ja väestötietovirasto (DVV) Suomalaisen rakennusten osoitteet, postinumerot ja WGS84-koordinaatit 2023 (CC BY 4.0). Paloasemien sijainnit Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuus tilasto PRONTO. Riskiluokka tieto aineistoissa on saatu TVO_paikkatietoaineisto_2022 (H2824_pelastustoimen_ruutuaineisto_2022 MapInfo malli). TVO_paikkatietoaineisto_2022 kansioiden tietoaineistoa voidaan käyttää vain pelastustoimeen liittyvissä tehtävissä. Aineiston käyttö esimerkiksi hyvinvointialueiden muiden toimialojen (SOTE) käyttöön ei ole sallittua. Myös aluehallintovirastot voivat käyttää näitä aineistoja vain pelastustoimeen liittyvissä tehtävissä ja Pelastusopisto pelastusalan koulutustarpeisiin.

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Pelastustoiminnan tehostamista ja kustannussäästöjä haetaan johtamista ja varallaolokäytäntöjä muuttamalla
  - Hälytysrahaa korotettiin vuoden alusta, jonka avulla parannetaan ja lisätään sopimuspalokuntien henkilöstön osallistumisaktiivisuutta
- Pelastusviranomaisella on oltava päällystötasoinen 24/7 palvelu, mutta se esitetään koottavaksi yhdeksi päivystysjärjestelmäksi
- Moniammatilliset yksiköt Juvalla, Mäntyharjulla ja Kangasniemellä → Kahden ensihoitajan ja palomiehen työryhmän toimintaa kehitetään ja haetaan tuottavuushyötyjä
- Pelastustoimen henkilöstön työpanosta käytetään myös muiden toimialojen tarpeisiin esim. kalustoinsinööri, riskienhallintapäällikkö ja valmiuspäällikkö → parantaa henkilöstön tuottavuutta
- Pelastustoimen palvelutuotantosuunnitelmassa ja palvelutasopäätöksessä ehdotetaan tuleville vuosille erikoiskaluston kokoamista entistä voimakkaammin Juvalle
- Toiminnan, talouden ja palveluverkoston hallinnan vuoksi selvitetään, onko tarkoituksenmukaista hankkia paloasemat hyvinvointialueen omistukseen
- Lopullisesti pelastustoimen palveluista päätetään palvelutasopäätöksessä ja tässä palvelukortissa esitetyt sopeuttamistoimet ovat alustavia esityksiä

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Johtamisjärjestelmän uudistaminen • Päivystävän palomestarin tehtävät yhdelle päivystysringille palvelutasopäätöskauden aikana			182 000			Osaaminen on varmistettu, kun on yksi tiivis järjestelmä. Päällekkäisten tehtävien hoitaminen voi hidastua.
Sopimuspalokuntien varallaolojärjestelmän uudistaminen		300 000				Varallaolojen määrää vähennetään ja on vähentynyt jo nyt, kun ei ole enää aktiivista henkilöstöä kaikilla paloasemilla. Hälytyksille ei välttämättä saada henkilöstöä, mutta hälytysrahan nostaminen ainakin osittain kompensoi aktiivisuutta
Moniammatilliset yksiköt Juva, Mäntyharju ja Kangasniemi. Kahden ensihoitajan ja palomiehen työryhmän toimintaa kehitetään ja haetaan tuottavuushyötyjä.						Aiheuttaa paineita ns. aktiivituntien riittämiseen. Voi vähentää ko. paloasemien vetovoimaa ja vaikeuttaa palomiesten rekrytointia.
Itä-Suomen viestintäyhteistyösopimusta ei jatketa		25 000				Yhteistyö voi heikentyä YT-alueen pelastustoimen kesken
Selvitetään, onko tarkoituksenmukaista hankkia paloasemat hyvinvointialueen omistukseen		270 000			18-20 M	Pelastustoimen palveluverkko on vakiintunut, ja toisaalta paloasemien omistaminen nykyisessä tilanteessa ei ole kunnille järkevää, koska niiden hyödyntäminen muunlaisessa toiminnassa on marginaalista tai mahdotonta. Hankinnalla on myös varautumisen kannalta merkitystä. Omistamalla kiinteistöt itse hyvinvointialue varmistaa samalla toiminnan ja tilojen käytön hallinnan myös mahdollisissa poikkeusoloissa tai tilanteessa, jossa mahdolliselle tilojen vuokranantajalle tulee äkillinen tarve luopua tiloista.
Kaikki yhteensä	0	595 000	182 000		18-20 M	262

Turvallisuuspalvelut

Pelastus- ja turvallisuuspalvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Turvallisuuspalvelujen tehtävänä on huolehtia yhteistyössä eri toimialojen kanssa riskienhallinnasta, valmiudesta, varautumisesta, huoltovarmuudesta, organisaatioturvallisuudesta ja turvallisuus- ja kriisiviestinnästä
  - Toiminnassa korostuvat kaikki toimialat läpäisevä palveluprosessi ja eri asiantuntijoiden tiivis yhteistyö
  - Turvallisuuspalveluihin kuuluvat myös asiakas- ja potilasturvallisuus ja työturvallisuus. Turvallisuuskävelyt on myös saatu alkuun ja niitä on tarkoitus toteuttaa vuosittain noin 50 kpl
  - Tavoitteena on tunnistaa, ennaltaehkäistä, reagoida ja torjua organisaatioon, henkilöstöön, asiakkaisiin ja asukkaisiin kohdistuvia turvallisuusriskejä sekä tukea toipumista onnettomuus-, häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa
- Kokonaisturvallisuuden hallinta on laadullinen tekijä, joka on osa hyvinvointialueen kilpailukykyä
  - Turvallisuusjohtamista ja –kulttuuria kehitetään pitkäjänteisesti jatkuvana prosessina poikkihallinnollisesti yhteistyössä. Turvallisuustoiminnalla pyritään luomaan sellaiset olosuhteet, että hyvinvointialue on luotettava ja haluttu yhteistyökumppani myös muille toimijoille.
- Asiakas- ja potilasturvallisuusjärjestelmän toiminnasta ja laadusta vastaa hyvinvointialueen johto ja lähiesihenkilöt omilla vastuualueillaan ja sen toteuttamiseen osallistuvat kaikki hyvinvointialueen työntekijät
  - Jokainen työntekijä vastaa oman toiminnan turvallisuudesta ja laadusta ja huolehtii osaltaan asiakkaiden ja potilaiden hyvästä kohtelusta sekä tietosuojasta asiakas- ja potilasasioiden käsittelyssä
- Työturvallisuusilmoituksia on tullut ensimmäisten 4 kuukauden aikaan 920 kpl ja läheltä piti ilmoituksia 262 kpl. Työtapaturmia on ollut 524 kpl, ammattitauteja 3 kpl ja muita turvallisuushavaintoja / kehittämisehdotuksia on tehty 131 kpl. Samaan aikaan on ollut vaaratapahtumia 84 kpl (riskiluokka IV tai V tai seuraus potilaalle vakava haitta), joista vakavien vaaratapahtumien tutkintaan on johtanut 4 tapahtumaa

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Turvallisuuspalveluiden toimintaa on sopeutettu hyvinvointialueen käynnistymisen yhteydessä. Henkilöstö on siirtynyt liikkeenluovutuksen ja yhteistoimintaprosessin yhteydessä vähemmän, kuin mitä oli alun perin tarkoitus
- Etelä-Savon hyvinvointialueella on kilpailutetut vartiointipalvelut Mikkelissä, Savonlinnassa, Pieksämäellä ja Vaalijalassa.
  - Kustannukset ovat nyt yhteensä n. 940 000 €. Vuoden 2023 loppuun mennessä on tarkoitus käynnistää vartiointipalvelujen uudelleen arviointi ja kilpailuttaa sopimukset uudelleen → Tavoitteena on saada aikaan 20 % alemmat vuosikustannukset

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Turvallisuuspalveluihin ei palkata viittä koordinaattoria, yhteistyötä tiivistetään valvontakoordinaattoreiden kanssa edelleen						
Vartiointipalvelujen kilpailuttaminen		188 000				
Kaikki yhteensä	0	188 000	0		0	

Konsernipalvelujen tuotantosunnitelma

Tila- ja tukipalvelut

Konsernipalvelujen tuotantosuunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Tila ja tukipalvelut omistaa useita koko hyvinvointialuetta koskevista sopimuksista ja hoitaa niiden organisoinnin ja uusimisen
- Tila- ja tukipalvelujen ruokapalvelut järjestää hyvinvointialueen ateriapalvelut, joko omana toimintana tai ostopalveluina
  - Omana toimintana on yhteensä 10 tuotantokeittiötä viiden kunnan alueella
  - Palveluista merkittävä osa ostetaan inhouse-yhtiöiltä (Järvi-Saimaan palvelut Oy, Pieksämäen tukipalvelut Oy) ja pienempiä määriä yksityisiltä toimijoilta
- Tila ja tukipalvelut vastaa omien tilojen rakennuttamisesta ja tilojen vuokrasopimuksista

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Yhtenäistyvät sopimukset helpottavat sopimusten toteutumisen valvontaa
  - Luo edellytykset parempaan sopimushallintaan ja jatkuvuuden turvaamiseen
  - Laajemmat sopimukset ja tarkoituksenmukainen hankintapolitiikka tuottaa edullisemmat hinnat
- Ruokapalvelujen tuotantoa yhtenäistetään ja keskitetään
  - Keittiöiden ja yksiköiden väliset kuljetuskerrat ja viikonlopputyön määrä vähenee
  - Selkeyttää sopimuksia ja hinnoittelua
  - Keskittyvä tuotanto lisää kuljetusten pituutta
- Hyvinvointialueen omistamia tiloja tiivistetään ja vähennetään
  - Tilakustannukset sekä tietotekniikan, siivouksen ja logistiikan kustannukset alenevat ja tilojen käyttö tehostuu
  - Tiivistäminen voi johtaa ajoittaiseen huonepulaan

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Pesulapalvelujen ja –kustannusten alentaminen		400 000				<ul style="list-style-type: none"> Yhtenäistetään tekstiilistöt Kustannushyöty
Kuljetussopimusten kilpailutus / yhtenäistäminen <ul style="list-style-type: none"> Henkilökuljetukset (shl, vpl, potilassiirrot) kohdentuu palvelualueille; kulut nyt n. 28M € Tavarakuljetussopimusten kilpailuttaminen ja reittien uusiminen Jätehuoltokilpailutus Muiden sopimusten yhtenäistäminen sitä mukaa, kun vanhoja sopimuksia erääntyy <ul style="list-style-type: none"> Keskitytään ensisijaisesti suurimpiin hankintoihin 		1 100 000				<ul style="list-style-type: none"> Yhtenäistetyt ja vakioidut sopimukset Selkeämpi tilausmalli Kuljetusten optimointi Sopimusten valvonta helpottuu Kustannushyöty
Ruokatuotannon toimintamallin muutos, esim. kylmätuotanto			200 000	Viileämmät tuotantotilat ja -laitteet sekä käyttöpaikoille lisää säilytystiloja	Vaatii koko aluetta koskevan selvityksen. Teetetään erillinen selvitys	Vähentää kuljetustarvetta ja viikonlopputyötä
Ruoka- ja puhtauspalvelujen tuotanto-organisaation yhtenäistäminen			400 000		Pääomasijoitus, jos inhouse -yhtiö	Selkeämpi sopimuskokonaisuus. Jos kaikki ulkoistetaan, ei ole vertailukelpoista tuotanto, johon ostojen laatua ja kustannuksia voi verrata
Elintarvikekilpailutuksen tekeminen koko aluetta koskevana (menossa)		200 000				Yhtenäiset sopimukset ja hinnoittelut
Tilojen vähentäminen ja toimintojen tiivistäminen	2 000 000					Tilakustannusten alentaminen. Alentaa siivous- ja logistiikka ja tietotekniikan kuluja. Etätyön lisääminen
Omistettujen tilojen käytön tehostaminen		400 000	500 000	Tarvittavat investoinnit omiin tiloihin, jotta vastaavat tarvetta	Tilojen käytön mittarin hankkiminen	
Kaikki yhteensä	2 000 000	2 100 000	1 100 000			270

Hankinta- ja talouspalvelut

Konsernipalvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Hankintapalvelut toimivat Mikkelissä ja Savonlinnassa
- Talouspalveluihin sisältyvät kirjanpito (sis. ostoreskontratoiminnot), laskutus ja controller-toiminnot. Toimipaikat ovat Mikkelä, Savonlinna ja Vaalijala
- Hyvinvointialueen myötä toiminnassa tehtiin seuraavat keskeiset ohjelmistoihin liittyvät muutokset, jotka edellyttävät toiminnallisia muutoksia
  - Hankintapalvelujen uudelleenorganisointi ja sopimushallinta siirtyi osaksi hankintapalveluja
  - Monetran ulkoistuspalvelut lopetettiin Savonlinnan ja Vaalijalan osalta
  - Laskutuspalveluissa siirryttiin elinkaari palveluun → aineisto siirtyy kilpailutuksen myötä Ropo Capitalille, joka hoitaa laskutuksen lisäksi reskontran ja perinnän
  - Tietojärjestelmät uusittiin → laskujen kierrätys Approval, arkisto Archive ja Assets -käyttöomaisuus sekä näistä liittymäpinnat Intime -kirjanpitoon. Samoin laskutuksessa uusi rajapinta Ropo24 liittymä laskujen hallintaan
  - Taloussuunnittelun osalta jouduttiin maaliskuussa 2023 tilanteeseen, jossa ohjelmistotuki loppui ja ohjelmistoa oli vaihdettava. Uuden ohjelmiston (Accuna) koulutus alkaa viikolla 20
    - Maksuvalmiuden seuranta otetaan käyttöön tässä yhteydessä. Talouden raportointivälineenä on käytetty Exreport- järjestelmää ja raportoinnissa Targetor ohjelmistoa
  - Lainasalkun hallinnassa käytetään edelleen Apollo ohjelmistoa

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Hankintapalvelujen järjestelyt eivät tuo suoranaisia säästöjä, koska Savonlinnan sopimuksen purkamisen myötä lisättiin henkilöstöä → Ohjauksen ja toimintatapojen muutoksella saadaan hankinnat kuitenkin tehokkaammin tehtyä
  - Hankintapalvelut pystyy myös antamaan parempaa tukea, jolloin hankintaprosessit hoidetaan oikein ja tehokkaasti. Ulkoistustoimenpiteiden purku on tuonut merkittävät kustannussäästöt
- Ohjelmistovaihdokset mahdollistavat prosessin merkittävän kehittämisen, mutta ohjelmistojen käyttöönotto, osaaminen ja organisaation oppiminen ovat vieneet aikaa ja hidastaneet toimintoja.
  - Ostolaskujen (120 000 kpl/v) kierrätyksen käyttöönotossa ongelmia tammi- ja huhtikuussa, koska organisaation toimijat/rakenne vaati opettelua, ohjelmisto on hidas käyttää, paljon paperilaskuja sekä laskuihin liittyviä yhteydenottoja. Ongelmaa on purettu lisätöillä ja lisähenkilöstöllä sekä analysoimalla aineistoja
  - Laskutuksen osalta kilpailutus viivästytti käyttöönottoa, mutta suurimmat haasteet liittyvät keskenään erilaisiin lähdejärjestelmiin, joiden integrointi laskutusjärjestelmään aiheutti asiakaslaskujen viivettä. Edelleen ongelma on olemassa Pieksämäen Pegasoksen osalta. Tuotantoympäristö on useiden lähdejärjestelmien takia monimutkainen, johon asiaan ei ole tulossa lähiaikoina muutoksia
- Laskutusta pystytään jatkossa merkittävästi tehostamaan kiinteällä laskujen määrään sidotulla hinnalla 1.1.2024 lukien. Toinen merkittävä seikka on asiakaspalvelun parantuminen Ropo24 käyttöönoton myötä, koska asiakas voi itsepalveluna hallita omia laskujaan
- Taloussuunnitteluohjelma mahdollistaa kehittyneemmät välineet taloussuunnittelun lisäksi myös erilaiseen raportointiin

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Ulkoistuksen purku	340 000	20 000		Laajemmat lisenssit	Huomioitu laskelmassa	ks. teksti
Laskutuksen elinkaaripalvelu	200 000	397 000				ks. teksti
Lainasalkun / tilivarojen hallinta	50 000			Analysit / vertailut	0	
Kaikki yhteensä	590 000	417 000			0	274

Henkilöstöpalvelut

Konsernipalvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Henkilöstöpalvelut vastaa henkilöstöpolitiikan ohjauksesta, HR-neuvottelu- ja työnantajatoiminnasta, yhteistoiminnasta, palkkaus- ja palvelussuhdeasioista ml. palkanlaskenta, rekrytoinnin ja osaamisen kehittämisestä sekä työhyvinvoinnin edistämisestä
- HR-palvelutiimit tukevat toimialojen toimintaa kumppanuusperiaatteella
  - Jokaisella toimialalla on käytettävissään ko. toimialalle nimetyt HR-palvelutiimin asiantuntijat. Palkanlaskenta hoidetaan tällä hetkellä omana toimintana
  - Henkilöstön työhyvinvoinnin ylläpidosta ja edistämisestä sekä rekrytoinnin ja osaamisen kehittämisestä vastaavat omat nimetyt asiantuntijat yhteistyössä muun henkilöstöjohdon ja toimialajohdon kanssa
  - Henkilöstöpalveluiden tehtävänä on osaltaan varmistaa hyvinvointialueen strategian ja arvojen mukainen toiminta organisaation kaikilla tasoilla sekä muodostaa ja edistää Eloisan uutta toimintakulttuuria ja työnantajakuva

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Henkilön eläköityessä arvioidaan, voidaanko tehtävä jättää täyttämättä ja tehdä sisäisiä järjestelyjä
- HR voi tuottaa lisäarvoa organisaation toimintaan kehittämällä johtamisosaamista, työnantajakuvaa, rekrytointia, työhyvinvointia, osaamista ja toimintakulttuuria
  - Strateginen HR tukee organisaation palvelutuotantoa asiantuntijuudella eikä pelkästään hallinnollisella työllä. HR-asiantuntijuutta tulee olla riittävästi ja osaamista tältä osin tulee jatkuvasti kehittää
- Toimialojen ja henkilöstöpalveluiden kumppanuutta edistetään → lisäarvoa palvelutuotantoon
- HR-hallinnollinen perustyö ja perusprosessit on harmonisoitava, tehostettava sekä mahdollisimman paljon myös automatisoitava. → Vapauttaa henkilöstöresurssia toimialoja tukevaan asiantuntijatyöhön
  - Päällekkäinen ja "turha" työ poistettava → sähköiset työkalut käyttöön
  - Selvitetään prosessien automatisointimahdollisuus esim. robotiikkaa hyödyntäen
- Osaava ja tehokas HR-asiantuntijatyö edistää organisaation henkilöstön työhyvinvointia ja siten vähentää myös sairastavuuskustannuksia
  - Henkilöstötyöllä on vaikutusta myös työnantajamaineeseen ja työvoiman saatavuuteen sekä erittäin keskeisesti henkilöstökokemukseen, jolla on suora vaikutus asiakaskokemukseen

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Henkilöstöpalveluissa henkilöstöhallinnon prosessien automatisointi ja tehostaminen, ml. eläköitymiset	50 000	100 000	100 000	Automatisointi / robotiikka	50 000	HR-prosessien automatisoinnin myötä vapautuva aika- ja henkilöstöresurssi koko organisaation tasolla → merkittävä hyötypotentiaali
Kaikki yhteensä	50 000	100 000	100 000		50 000	

Digitaaliset- ja tietopalvelut

Konsernipalvelujen tuotantosuunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Digitaaliset- ja tietopalvelut -yksikössä työskentelee 46 henkilöä, joista 4 on määräaikaista. Viisi henkilöä tulee eläköitymään vuoteen 2023 mennessä, joten on tärkeää varmistaa, että organisaation toiminta jatkuu sujuvasti henkilöiden poislähtöjen jälkeen. Kaksi henkilöä työskentelee hankerahoituksen parissa, joka on tärkeä osa organisaation toimintaa
- Digitaalisten ja tietopalveluiden henkilöstöä työskentelee neljässä toimipisteessä Mikkelissä, Pieksämäellä ja Savonlinnassa. Suurin osa työskentelee pääsääntöisesti etätyönä
- Vuoden 2023 talousarvio on 27M €, joista henkilöstön osuus on 9 % ja leasing osuus 6,8 %. Investointien määrä vuodelle 2023 on 3,6M €

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Teknologian leasing-aikojen pidentäminen, käyttämättömien koneiden ja puhelimien poistaminen käytöstä sekä päällekkäisten järjestelmien ja palvelimien / verkkolaitteiden vähentäminen säästävät kustannuksia
  - Esim. kannettavien tietokoneiden leasing-aikojen pidentäminen 3c → 4v , pöytätietokoneiden leasing-aikojen pidentäminen 4v → 4,5v ja puhelimien leasing-aikojen pidentäminen 2v → 3v
- ICT-palveluita tuottaa kuusi inhouse yhtiötä, joissa olemme osakkaina. Yhtiöt on analysoitu ja on todettu, että voimme luopua kahden yhtiön osakkuuksista
- Asiakas- ja potilastietojärjestelmät tulee yhtenäistää, jotta toiminta on sujuvaa
  - Vaatii investointeja, jotta esimerkiksi tarvittavat kilpailutukset voidaan tehdä. Yhtenäistämisen jälkeen voidaan poistaa esimerkiksi järjestelmien välisiä integraatiokuluja sekä päivityskuluja
- Selkeämpi työnjako tehtävissä ja prosessien tehostaminen ohjelmistorobotiikan avulla auttavat organisaatiota toimimaan entistä tehokkaammin. Lisäksi toimipisteiden määrän vähentäminen tuo säästöä verkko- ja laitekustannuksissa
  - Teamsin käyttöönotto vähentää läsnäolokokouksia ja -koulutuksia, mikä säästää aikaa ja kustannuksia
- Tarkastellaan toimittajien lisälaskutettavien töiden tarpeellisuutta ja palautetaan tarvittaessa palvelut omaksi toiminnaksi
- Investointeja tarkastellaan huolellisesti → Varmistetaan niiden tarpeellisuus ja hyödyn tuottaminen organisaatiolle (vaikutus vuonna 2023 580 000 euroa)

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Lisenssimäärien tarkistaminen	20 000					Poistetaan ylimääräiset järjestelmälisenssit, joka pienentää kustannuksia
Leasing-aikojen pidentäminen	30 000	150 000	150 000			Laitteiden korjauskustannukset saattaa kasvaa
Inhouse osakkuuksista luopuminen	24 000	50 000				Ei haittoja
Kaikki yhteensä	74 000	200 000	150 000		0	281

Viestintäpalvelut

Konsernipalvelujen tuotantosunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Viestintäpalveluiden toiminta on organisoitu Eloisan strategian mukaisesti
  - Toiminta tähtää siihen, että ”myö yhdessä rakennetaan vahva ja vetovoimainen Eloisa”.
  - Viestinnässä erityisesti huomioitavat strategiset painopisteet ovat ”**sujuvat ja oikea-aikaiset palvelut lähellä**” ja ”**paras ja joustavin työnantaja**”
  - Viestintä tukee sujuvien ja oikea-aikaisten palvelujen toteutumista → asiakkailta on palveluista ja palvelupoluista riittävästi tietoa oikeaan aikaan. Ohjaamme asiakkaita käyttämään myös digitaalisia palveluita
  - Lisäksi tuemme henkilöstöpalveluja ja esihenkilöstöä parhaan ja joustavimman työnantajakuvaan luomisessa. Haluamme, että nykyiset työntekijät kokevat saavansa riittävästi itselleen tärkeää tietoa, ja että potentiaaliset työntekijät pitävät Eloisaa houkuttelevana työnantajana
- Viestintä on palveluna organisoitunut niin, että jokaisella toimialalla on oma viestintäasiantuntijansa.
  - Viestintäasiantuntija auttaa eteenpäin, kun on tarve esimerkiksi mediatiedotteelle, henkilöstöinfolle tai sosiaalisen median päivitykselle
- Viestintäpalvelut ovat luoneet Eloisan brändin ja viestintäkanavat
  - Viestintäkanavien ylläpidossa tehdään yhteistyötä kaikkien toimialojen kanssa
  - Hyvinvointialueen pääviestintäkanava on verkkosivusto etelasavonha.fi. Keskeinen on myös henkilöstöviestinnän keskus Intranet. Ajan mukaisesti käytössä ovat myös sosiaalisen median kanavat

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Viestintäpalveluiden tehokkuuden lisääntyminen perustuu synergiaetuihin, joita alueuudistus on tuonut
- Verkkosivustoja on yhdistetty kahdet, vuoden lopussa kolmet
- Henkilöstön intranettejä on kahden sijaan yksi → laskee vuosittaisia jatkuvan ylläpidon kuluja
  - Lisäksi on huomioitava, että vanhat lakkautetut sivustot on voitu jättää uudistamatta, kun Eloisalle on suoraan rakennettu nykyaikaiset verkkosivut ja intra
  - ”Isommat hartiat” mahdollistavat myös tavoitteellisemmän saavutettavuuden huomioimisen ja paremman lakisääteisen palvelutietovarannon käytön
  - Palvelutietovarantoon on rakennettu suora integraatio Eloisan verkkosivuilta
- Viestintä ei ole yhtä haavoittuvainen kuin aiemmin, jolloin tekijöitä oli yksi tai muutama organisaatiota kohden → Vakauden lisäksi tällä on vaikutus työhyvinvointiin
- Viestintäpalveluiden järjestelmäkustannukset ovat suhteellisen pieniä ja ne sisältyvät kokonaisarkkitehtuurin hallittavuuden vuoksi digi- ja tietojärjestelmien budjettiin

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Verkkosivusto (jatkuva ylläpito)	1 000	4 000	4 000	Nyt kaksi verkkosivustoa on yhdistetty, vuoden 2023 lopussa kolme.		Ei ole haittoja.
Intranet (jatkuva ylläpito)	6 000	6 000	6 000	Yhden intran ylläpidon kustannukset ovat vähemmän, kuin aiempien kahden intranetin kulut.		Ei ole haittoja.
Dreambroker -video-ohjelmisto	9 000	9 000	9 000	Yksi tilaus, arvoltaan 8 500 euroa pystyttiin lopettamaan kokonaan.		Ei ole haittoja.
Kaikki yhteensä	16 000	19 000	19 000		0	285

Päätöksenteon tuen palvelut

Konsernipalvelujen tuotantosuunnitelma

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Päätöksenteon tuen palvelualue tuottaa hallinnon ja päätöksenteon tukipalveluita monipaikkaisesti ja toimialariippumattomasti 31 henkilön voimin
  - Assistenttipalvelut (12 htv) tarjoaa luottamus- ja vaikuttamistoimielimille tarvittavat kokoushallinnan palvelut sekä tukee viranhaltijoiden työskentelyä mm. asiakirjavalmisteluun ja tiedonhankinnan tehtävillä
  - Oikeudelliset palvelut (2 htv) antaa laaja-alaista oikeudellista tukea ja neuvontaa toimialoille, edustaa hyvinvointialuetta tuomioistuimissa sekä avustaa mm. tietosuojan, hankintoihin ja sopimuksiin liittyvissä asioissa
  - Asiakirjahallintapalveluiden kokonaisuuteen kuuluvat kirjaamo- ja arkistopalvelut (13 htv) sekä asiakirjahallinnon johtamis- ja koordinoititehtävät (2 htv)
    - Vastaavat asianhallintaprosessin koordinoinnista ja kehittämisestä, asiakirjoja koskevasta rekisteröinnistä, tietopalvelusta ja digitoinnista sekä sähköisten ja manuaalisten arkistojen (paperi- ja mikrofilmimuodossa oleva aineisto) hallinnoinnista. Päätearkistot sijaitsevat Mikkelissä, Savonlinnassa ja Pieksämäellä ja sisältävät yhteensä yli 5000 hyllymetriä asiakirja-aineistoa
  - Lisäksi päätöksenteon tuen palvelut vastaa taloutta ja toimintaa koskevan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessin koordinoinnista, neuvonnasta ja ohjauksesta
- Palvelualueetta johtaa hallintopäällikkö, jonka tehtävänä on kehittää ja koordinoida sen toimintaa sekä vastata asiakas- ja sidosryhmäyhteistyöstä

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Päätöksenteon tuen palvelualueelle ehdotetut sopeuttamistoimenpiteet ovat vahvasti Eloisan strategisten arvojen mukaisia
- Assistentti- ja arkistopalveluista esitetyt henkilöstövähennykset eivät heikennä palvelujen saatavuutta alueellisesti eivätkä ajallisesti
  - Pystytään toteuttamaan toimintaprosesseja tehostamalla, tehtäväjako selkeyttämällä sekä joitakin ylimääräisiä tehtäviä karsimalla
- Valtuustoryhmien ryhmärahaa leikataan 80 %
- Sähköisesti pidettäviä toimielinkokouksia lisäämällä edistetään toiminnan vaikuttavuutta kustannussäästöjen kautta, ja osoitetaan rohkeutta sitoutua uudenlaiseen toimintakulttuuriin
- Myös sisäisen tarkastuksen ulkoistamisella on mahdollista saavuttaa merkittäviä kustannussäästöjä palvelutasoa alentamatta, kun huolehditaan samalla palvelun hallinnan ja seurannan riittävästä resursoinnista
- Eloisan inhouse- ja osakkuusyhteisöjen osalta tullaan arvioimaan omistustarve suhteessa Eloisan strategiaan ja omistajapolitiittisiin tavoitteisiin ja linjauksiin
  - Selvityksen perustella vähämerkityksellistä omistuksista tullaan luopumaan. Tämä tulee selkiyttämään omistajaohjausta ja vähentää omistusten hallinnointiin tarvittavaa resurssia

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Valtuustoryhmien ryhmärahaa leikataan 80 % <ul style="list-style-type: none"> • 10 % varataan valtuustoryhmille ja • 10 % varataan yleisötilaisuuksien järjestämiseen 		118 000	118 000			
1 htv:n vähentäminen asiakas- ja potilasarkistosta	14 000	43 000	43 000	Jätetään täyttämättä tietopalvelusihteerin tehtävä määräaikaisen työsopimuksen päätyttyä		Kesälomakausille syntyy tarve sijaisen palkkaamiselle (kulu huomioitu laskelmassa)
1 htv:n vähentäminen assistenttipalveluista	28 000	56 000	56 000	Eläköityvän johdon assistentin tilalle ei rekrytoida uutta resurssia		Resurssi riittävä nykyisellä toimielinrakenteella
Osakkuus- / osaomistettujen yhtiöiden omistustarpeen arviointi ja tarpeettomista omistuksista luopuminen				Selvitys toteutetaan omana työnä		Omistusten hallinnointiin käytettävän työaja vähentyminen Omistajaohjauksen/-politiikan selkeytyminen Osakkeiden myynnistä saatavat tuotot
Sisäisen tarkastuksen ulkoistaminen	14 000	34 000	34 000	Kilpailutus valmistellaan omana työnä		Ulkoistettu palvelu ei vie HR / esihenkilöresursseja, mutta edellyttää riittävää resursointia palvelunhallintaan ja seurantaan
Sähköisesti pidettävien luottamustoimielinten kokousten lisääminen	Riippuu sähköisesti pidettävien kokousten määrästä	Riippuu sähköisesti pidettävien kokousten määrästä	Riippuu sähköisesti pidettävien kokousten määrästä	Kokoustekniikan vakiointi / kehittäminen	9 000	Esim. 13-jäsenenisen toimielimen sähköinen kokous on toteumatietojen perusteella keskimäärin n. 1500 euroa edullisempi järjestää kuin läsnäolokokous
Tyhjäksi jääneiden virkojen lakkauttaminen ja yt-kierros	1 700 000					
Kaikki yhteensä	1 757 000	251 000	251 000		9 000	289

Vaikuttavuuspalvelut

Konsernipalvelujen tuotantosuunnitelma

Vaikuttavuuspalvelut

Toiminnan kuvaus ja nykytila

- Vaikuttavuuspalvelut on integroituna suoraan tuotantoon eri palvelualueilla
- Vaikuttavuuspalveluihin lukeutuu hanketoiminta, osallisuuselimet, strategiapalvelut, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja hyte-lautakunta, palvelutuotannon valvonta sekä sosiaali- ja potilasasiamiehet

Kustannussäästöjä ja tehokkuutta tuovat toimenpiteet

- Uuden järjestöavustussäännön ja eläkepoistuman hyödyntäminen

Toimenpide	Saavutettava menovähennys / tulolisäys, euroa			Toimenpiteen edellyttämä investointi: kuvaus	Toimenpiteen edellyttämä investointi: eurot	Huomioitavia hyötyjä / haittoja
	2023	2024	2025			
Järjestöavustussääntö		300 000	300 000			
Eläkepoistuma		50 000	100 000			
Kaikki yhteensä	0	350 000	400 000		0	

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi - yleistä

- Vaikutusarviointi tuottaa päätöksenteon tueksi mahdollisimman luotettavia arvioita ehdotusten olennaisista vaikutuksista
  - Arviossa kuvataan tavoiteltujen vaikutusten ja hyötyjen ohella myös mahdollisia ei-tavoiteltuja vaikutuksia ja haittoja
- Etelä-Savon hyvinvointialueen vaikutusarviointi on tehty mukailien Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vaikutusten arviointia
- Arviointi on palvelualueiden oma näkemys ja / tai tietoon pohjautuva paras arvio, miten vaikutukset voisivat syntyä tämän hetkisen tilanteen mukaan
  - Arvioinnissa listataan tunnistetut vaikutukset ja niiden merkittävyys: -2 merkittävä kielteinen, -1 kielteinen, 0 ei vaikutusta, 1 myönteinen, 2 merkittävä myönteinen
- Vaikutukset voivat olla välittömiä tai välillisiä
  - Välittömillä eli suorilla vaikutuksilla tarkoitetaan sellaisia vaikutuksia, jotka seuraavat suoraan toimeenpanosta. Välillisillä eli epäsuorilla vaikutuksilla tarkoitetaan sellaisia vaikutuksia, jotka syntyvät muista tekijöistä riippuvien vaikutusketjujen kautta
  - Koska eri näkökulmista arvioitavaa asiaa tarkastellen syntyy myös erilaisia tulkintoja, on pyritty laskemaan keskiarvoja kustakin arvioinnin kohteesta objektiviteettia lisäämään

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistetut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>1. Välittömät vaikutukset ihmisten mielenterveyteen ja mielen hyvinvointiin (esimerkiksi itsetunto, mielenterveystaidot, työhyvinvointi)</p>	<p>-1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kaikki vaihtoehdot palvelutuotantosuunnitelmassa tukevat moniammatillisesti rakennettujen hoito- ja palveluketjujen toimintaa, jolloin asiakkaamme saavat palvelut tasa-arvoisesti • Mielenterveyteen liittyvät ongelmat ovat tutkitusti maakunnassa kansalliseen tasoon verrattuna korkealla ja sen eteen tehtävää ennakoivaa työtä ja oikea-aikaista palvelutarjontaa tulee tukea • Vaikutukset voivat lyhyellä aikavälillä olla negatiivisia, mutta turvattujen ja saatavuudeltaan parempien palvelujen rakentuminen vahvistavat pitkällä aikavälillä muutosta positiiviseksi • Entistä enemmän pystytään hyödyntämään digitaalisten palveluiden mahdollisuuksia sekä tarjoamaan tarpeenmukaiset lähipalvelut • Hyvinvointialueella tarvitaan riittävä, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, joka toteutuu riittävän suurissa työyhteisöissä • Vaatii myös toiminnan kehittämistä ja muutoksia. Työhyvinvoinnin lisääntymisen vaikutukset ovat merkittävät lyhyellä sekä pitkällä aikavälillä • Jos saavutettavuus heikkenee, viivästyttää palveluun ja hoitoon hakeutumista, hankaloittaa palveluun ja hoitoon pääsemistä, vaikutukset voivat olla pitkäkestoisia
<p>2. Vaikutukset mielenterveyttä suojaaviin tekijöihin eri tasoilla (esimerkiksi yksilön tasolla resilienssi eli joustavuus arjen vastoinkäymisissä, ja terveelliset elämäntavat; perhe- ja yhteisötasolla asuminen, sosiaalinen tuki ja osallisuus; yhteiskunnan tasolla yhdenvertaisuus, hyvinvointipalvelut ja turvallisuus)</p>	<p>0</p>	<p>Ikäpalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ikäihmisten sosiaalista kanssakäymistä lisäävät ja olemassa olevat toiminnot säilyvät lähipalveluna ja ennallaan asuinpaikkakunnilla. Mielenterveyttä suojaavat tekijät huomioiden vaihtoehdon vahvuus on palveluiden saatavuus, kun pystytään turvaamaan henkilöstöresurssit laajoissa toimipisteissä ja kehittämään digitaalisia palveluita. Laajat digitaaliset palvelut mahdollistavat paljon. Hyöty nähtävissä pitkällä aikavälillä • Lähipalveluja tuotetaan kriteerien mukaisesti asukkaiden palvelutarvetta vastaten. Riittävä henkilöstöresurssi mahdollistaa myös toimivat hoito- ja palveluketjut, joten asiakkaan kokonaisvaltainen tilanne pystytään myös paremmin huomioimaan. Vaikutus on neutraali, mutta myönteinen pitkällä aikavälillä. <p>Terveyspalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keskitettyjen palveluiden tarkoitus on vahvistaa yhdenvertaista kohtelua, mahdollistaa hyvinvointipalveluiden kehittäminen sote-näkökulmasta sekä turvata palvelujen saatavuus sekä mahdollisimman hyvä osaaminen <p>Sosiaalipalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sosiaalipalvelut ovat sote-keskuksissa kattavasti ja liikkuvilla palveluilla varmistetaan esimerkiksi lapsiperheiden palvelut lapsen kasvu- ja elinympäristössä. Osaamisen varmistaminen vaikuttaa palvelun laatuun. Vaikutus on myönteinen

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistettut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>3. Vaikutukset arjen rakenteeseen (esimerkiksi työaika ja sen joustavuus) ja palveluihin</p>	<p>0</p>	<p>Ikäpalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sosiaalista kanssakäymistä lisäävät ja olemassa olevat toiminnot säilyvät lähipalveluna ja ennallaan asuinpaikkakunnilla Lähipalvelut ovat toimivat, kun henkilöstöresurssia on riittävästi <p>Terveyspalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vaikutukset ovat lähes neutraalit, 90 % asukkaista on n. 30-45 minuutin matkan päässä laajasta sotepalvelupisteestä <p>Sosiaalipalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vaikutukset lähes neutraalit edellyttäen, että saatavilla on digipalveluja ja liikkuvia palveluja Kuitenkaan esimerkiksi kuntouttavaa työtoimintaa ei voida toteuttaa pelkästään keskittämällä toimintaa kaupunkikuntien sote-keskusten ympärille
<p>4. Vaikutukset fyysiseen arkiympäristöön, kuten rakennettuun ja rakentamattomaan ympäristöön (esimerkiksi asuinrakennukset, palvelutalot ja näiden lähiympäristöt, luonto- ja virkistysalueet) sekä yhdyskuntarakenteeseen (esimerkiksi julkinen liikenne, kävely- ja pyörätiet, ja palvelujen saavutettavuus)</p>	<p>-1</p>	<p>Ikäpalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> Jos saavutettavuus ikäihmisten palveluissa heikkenee, viivästyttää hoitoon hakeutumista, hankaloittaa hoitoon pääsemistä, pitkäkestoisia, vaikutuksiltaan merkittävä, tarvitaan erilaisia tukirakenteita mm. joukko- ja asiointiliikennettä lisää. haja-asutusalueilla on jo nyt vähennetty mm. joukkoliikennettä Vaikutukset fyysiseen arkiympäristöön voivat olla lyhyellä aikavälillä merkittävämmät kuin pitkällä aikavälillä arvioiden Julkisen liikenteen kehittämisen tulisi kulkea palveluverkon sekä muun rakentamisen kanssa Kuntien elinvoimaisuus ei ole suoraan yhteydessä esim. sote-asemiin vaan palvelutarjontaan <p>Terveyspalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> Suppeamman palveluverkon palveluilla pystytään tarjoamaan monipuolisempia palveluita, kun henkilöstöresurssit pystytään turvaamaan Julkisen liikenteen kehittäminen sekä yhteistyö kuntien kanssa liikkuvien palvelujen sijoittamiseksi ovat tärkeitä elementtejä huomioida vaihtoehdon toteutuessa kompensoimaan haittoja <p>Sosiaalipalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> Liikkuvilla palveluilla pystytään varmistamaan palvelun toimivuus ja laatu tukeutuen sote-keskuksiin. Suppeampi fyysinen palveluverkko tuottaa hyötyä henkilöstöresurssin paremman turvaamisen kautta

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistettut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>5. Vaikutukset mielenterveyttä edistävien toimijoiden (esimerkiksi järjestöt, kunnan sivistyspalvelut) toimintaedellytyksiin (esimerkiksi toiminnan rahoitus/resurssit)</p>	<p>+1</p>	<p>Ikäpalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ikäihmisten sosiaalista kanssakäymistä lisäävät ja olemassa olevat toiminnot säilyvät lähipalveluna ja pääosin ennallaan asuinpaikkakunnilla. Voi osaltaan lisätä yhdessä tekemistä järjestöjen ja kunnan kanssa, kun palvelut ovat harvemmassa ja tulee järjestää kuitenkin sekä hyvinvointialue- että kuntalain näkökulmasta <p>Terveys- ja sosiaalipalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vaikutus kohtalaisen suuri positiivisesti etenkin pitkällä aikavälillä. Keskitetyt palvelut mahdollistavat moniammatillisesti toimivat hoito- ja palveluketjut, jotka rakennetaan integraatiota (sote-järjestöt sekä työterveyshuolto) vahvistaen. Näin ollen toimintaedellytykset paranevat ja yhteistyö on helpompi toteuttaa <p>Terveyspalvelut: Sote-keskusverkoston harventuessa, yhteistyö kolmannen sektorin paikallisten toimijoiden kanssa voi muuttua, mutta on ennakoitavissa</p> <p>Sosiaalipalvelut: Kuntien rahoitus järjestöille voi heikentyä ja tähän riskiin tulee varautua. Tällöin ulkopuolisten rahoittajien merkitys kasvaa</p>
<p>6. Vaikutukset mielenterveyden ongelmien ja häiriöiden esiintyvyyden kasvuun (esimerkiksi hoidon ja kuntoutuksen tuottamiseen ja saatavuuteen)</p>	<p>+1</p>	<p>Sosiaali-, ikä- ja terveyspalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ihmisten kannalta sote-keskuksien palvelujen saavutettavuus voi joillakin alueilla osin heikentyä, jolloin esim. ikäihminen ei hakeudu hoitoon ajoissa → lisää ongelmia ja niiden pitkäkestoisuutta. Lastensuojelupalvelujen tarve voi hetkellisesti kasvaa, jos matalan kynnyksen palveluilla ei kyetä auttamaan perhettä sen asuin- ja lapsen kasvuympäristössä. Vammaispalveluissa palvelujen oikea-aikainen ja tarpeen mukainen arviointi on oleellisen tärkeää Vaikutus on positiivinen pitkällä aikavälillä. Suppeampi palveluverkko mahdollistaa henkilöstöresurssien oikein kohdennetun käytön, palveluiden kehittämisen moniammatillisesti ja sujuvien hoito- ja palveluketjujen toteutumisen. Jotka siis mahdollistavat ennaltaehkäisevien palveluiden kehittäminen, varhaisen puuttumisen sekä digitaalisten palveluiden kautta tuotettua tukea, ohjausta ja omahoito-ohjelmia. Lähipalvelut mahdollistavat ammattilaisen läsnäolon tarvittaessa Huomioitavaa on, että sairauden tai vamman paheneminen lisää pitkäaikaisen hoidon tarvetta (sairaalajaksot, hoitokotijaksot). Näin ollen henkilöstöresurssien saatavuuteen panostamalla voidaan myös puuttua varhaisemmassa vaiheessa tilanteeseen ja ehkäistä raskaiden palveluiden käyttö tai ainakin merkittävästi vähentää niitä Valtaosa asukkaista iästä riippumatta hakeutuu hoitoon puhelinyhteyden kautta. Lisäksi kasvava määrä asiakkaita käyttää muita digitaalisia kanavia kuten chattia. Merkittävä vaikutus voidaan saavuttaa keskitetyillä asiakasohjauspalveluilla (kun henkilöstöä on riittävästi vastaamaan yhteydenottoihin) sekä kehittämällä ja informoimalla muita yhteydenottokanavia entistä tehokkaammin

Henkilöstövaikutusten arviointi

Henkilöstövaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistettut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa eri ammattiryhmien rekrytointiin?</p>	<p>+1</p>	<p>Ikäpalvelut: (+2)</p> <ul style="list-style-type: none"> Hybridiyksiköt helpottavat rekrytointia, saadaan paremmin varsinkin erikoistyöntekijöitä ja haavoittuvuus on pienempi <p>Terveyspalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Suuremmissa työyksiköissä myönteinen vaikutus rekrytointiin. Kaikki työntekijät eivät halua kuitenkaan työskennellä hyvin isoissa yksiköissä. Osaamisen turvaaminen ja tuki ja sijaistus on helpompaa henkilöstövajetilanteessa ja vähemmän kokeneille työntekijöille <p>Sosiaalipalvelut: (+2)</p> <ul style="list-style-type: none"> Sosiaalityön ammattilaisten rekrytointi suurempaan työyksikköön on helpompaa, koska ammatillinen tuki toteutuu paremmin ja laadukkaammin <p>Pelastustoimi: (-1)</p> <p>Pääallystöpäivystysjärjestelmän muuttaminen voi vaikeuttaa pääallystön rekrytointeja Savonlinnan ja Pieksämäen paloasemaryhmien alueelle. Sopimuspalokuntien varallaolokäytännön muuttuminen voi vaikuttaa henkilöstön motivaatioon jatkaa toimintaa</p> <p>Konsernipalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> Toimintamallien ja rakenteen muutokset ovat rekrytointiasemaan nähden neutraaleja tai lievästi positiivisia
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa henkilöstön riittävyyteen?</p>	<p>+2</p>	<p>Ikäpalvelut ja sosiaalipalvelut: (+2)</p> <ul style="list-style-type: none"> Hybridiyksiköt parantavat työntekijöiden saatavuutta ja riittävyyttä. Yksikön haavoittuvuus on pienempi <p>Terveyspalvelut: (+2)</p> <ul style="list-style-type: none"> Palveluverkon tiivistäminen parantaa henkilöstön riittävyyttä ja integraatiota, moniammatillisen työvoiman käyttöä asiakkaiden hyväksi, "saman katon alla olevaa toimintaa" <p>Pelastustoimi: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Pääallystöpäivystyksen Järjestelmämuutokset varmistavat henkilöstön riittävyyden. Nykyinen järjestelmä vaatii lisäpanostusta ja muutos on väistämätön <p>Konsernipalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Vaikutukset henkilöstön riittävyyteen ovat positiiviset, jos toimintamallien muutoksessa onnistutaan ja esimerkiksi digitaalisten prosessien käyttöön otossa saavutetaan odotettuja tuloksia

Henkilöstövaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistetut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa henkilöstön asemaan ja mahdolliseen työviihtyvyyteen? Millaisia vaikutuksia työvoiman käyttöön?</p>	<p>+2</p>	<p>Ikäpalvelut: (+2)</p> <ul style="list-style-type: none"> Parantaa työvoiman käyttöä, helpompi liikutella henkilöstöä sinne, missä on tarvetta, hybridiyksiköt antavat enemmän mahdollisuutta tehdä eri palveluissa töitä, ei tarvitse työskennellä yksin sekä on saatavilla säännöllisesti tuki toisista työntekijöistä. Osaamisen säilyminen on varmempaa ja haavoittuvuus on pienempää. Optimoii tilojen tehokasta käyttöä <p>Terveyspalvelut: (+2)</p> <ul style="list-style-type: none"> Optimoii sekä tilojen, että henkilöstön käyttöä. Isommilla työyhteisöillä myönteinen vaikutus työhyvinvointiin → kollegiaalinen tuki, työkuorman jakautuminen, työn ja vapaa-ajan yhteensovittaminen. Osaamisen vahvistaminen ja jakaminen <p>Sosiaalipalvelut: (+2)</p> <ul style="list-style-type: none"> Työviihtyvyys paranee. Lähi- ja etätöiden yhteensovittaminen mahdollistuu monessa tehtävässä aiempaa paremmin <p>Pelastustoimi: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> Optimoii henkilöstön käytön, työkuorma voi kasvaa, kun on yksi päällystöpäivystäjä koko alueella. Toisaalta YTA-alueen yhteistyötä kehitetään <p>Konsernipalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> Muutoksilla lisätään mahdollisuutta monipaikkaiseen työhön ja mahdollisesta uudentyyppisiä asiantuntijatehtäviä, mutta resurssin tiivistäminen voi johtaa työkuorman kasvamiseen
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa henkilöstön tehtävärakenteisiin, osaamistarpeisiin ja uudelleen järjestelytarpeeseen? Henkilöstön riittävyyteen?</p>	<p>+1</p>	<p>Ikäpalvelut: (+2)</p> <ul style="list-style-type: none"> Saavutettavuus paranee ja saadaan monipuolisempaa ammattirakennetta. Saadaan paremmin säilytettyä osaamista ja tehtyä tarkoituksenmukaisia työnjakoa <p>Terveyspalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Vaatii henkilöstöltä enemmän liikkumista. Etätöiden lisääntyminen, jolla positiivinen vaikutus. Liikkuvat palvelut lisääntyvät mikä vaatii henkilöstön työnkuvan uudistamista <p>Sosiaalipalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Tehtävä- ja työnjakoa tarkastellaan eri ammattiryhmien kesken, esim. sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjaajat <p>Konsernipalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Uudenlaisia tehtäviä syntyy uudistuvien prosessien myötä, mistä voi aiheutua järjestelytarpeita. Tämä myös mahdollistaa ammatillisen kehittymisen

Henkilöstövaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistetut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa henkilöstön palkkaukseen ja liikkumisen kompensatioihin?</p>	<p>+1</p>	<p>Ikäpalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ei vaikutusta nykyiseen tilanteeseen <p>Terveyspalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Liikkumiseen liittyvät kompensatiot tulevat todennäköisesti kasvamaan ja siten henkilöstön ansiotaso nousee. Toisaalta myös etäpalveluiden ja etätöiden osuus kasvaa <p>Sosiaalipalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> Mikäli liikkuminen nykyisestä merkittävästi lisääntyy, painetta liikkumisen kompensatioon voi ilmetä <p>Pelastus- ja turvallisuuspalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ei vaikutusta nykyiseen tilanteeseen <p>Konsernipalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> Etätöiden lisääminen voi vähentää liikkumistarvetta paikkariippumattomissa tehtävissä
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa lukumäärään, kuinka monella kotipaikkakunnan työpiste arviolta laskennallisesti muuttuisi kauemmaksi?</p>	<p>-1</p>	<p>Ikäpalvelut: (-1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Vaikutusta pienesti, mm. Rantasalmella osaston työntekijät Rantasalmen asumisyksikköön ja kotihoitoon, hybridiyksiköissä saman katon alla eri toimintoihin <p>Terveyspalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> Yhä useampi työskentelee kuin omalla kotipaikkakunnallaan. Nykyisessä tilanteessa palveluverkon tiivistys voi tuoda työpisteen myös lähemmäksi <p>Sosiaalipalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> Muutos on jo hyvinvointialueen aloittaessa tältä osin tapahtunut, yhä useampi työskentelee muualla tai muulla tavalla kuin kotipaikkakunnallaan fyysisesti <p>Konsernipalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ei muutoksia

Henkilöstövaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistettut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa henkilöstön työnantajalla pysymishalukkuuteen?</p>	+1	<p>Ikäpalvelut: (+2)</p> <ul style="list-style-type: none"> Kotihoito ja asumispalvelut parantaa vetovoimaisuutta, kun voidaan paremmin varmistaa henkilöstön riittävyys, veto- ja pitovoima. Parempi osaamisen varmistaminen ja kollegiaalinen tuki lisäävät vetovoimaa <p>Terveyspalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Alkuvaiheessa vaikuttaa kielteisesti jonkin verran pitovoimaan, koska työmatkat työpisteen mahdollisen muutoksen vuoksi voivat kasvaa. Muutoksen edetessä isommat työyhteisöt sekä uudet työtavat (liikkuvatyö ja etätyö) todennäköisesti lisäävät pito- ja vetovoimaa <p>Sosiaalipalvelut ja konsernipalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Vaikutus positiivinen, kun onnistutaan työn mielekkyyden kasvattamisessa uusien työskentelytapojen kautta <p>Pelastustoimi: (-1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Voi heikentää päällystön pysymishalukkuutta. Toisaalta henkilöstö voi keskittyä paremmin kiireettömiin pelastus- ja turvallisuuspalveluiden tehtäviin esim. valmiussuunnitteluun, onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn ja turvallisuusviestintään
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa organisaation eri palvelujen tehtävien määriin, laatuun ja menettelytapoihin?</p>	+2	<p>Ikäpalvelut: (+2)</p> <ul style="list-style-type: none"> Positiivinen vaikutus, tuo pysyvyyttä, parantaa moniammatillista yhteistyötä ja palvelujen saatavuutta. Hyöty korostuu, jos pystytään paremmin järjestämään matalan kynnyksen ikäneuvolapalveluja yhteistyössä toimialueiden sekä kuntien ja järjestöjen kanssa <p>Terveyspalvelut: (+2)</p> <ul style="list-style-type: none"> Merkittävästi myönteinen vaikutus. Isommissa yksiköissä laaja-alaista osaamista, nykyaikaisen laitteiston tuomia mahdollisuuksia ja toimintamallien yhtenäistäminen helpompaa. Liikkuva työ lisääntyy, samoin etä- ja sähköisiin palveluihin liittyvät työmuodot. Työn etukäteissuunnittelu (välineet, tilat) korostuu ja tuo hallittavuutta. Moniammatillisen työn edellytykset paranevat <p>Sosiaalipalvelut: (+2)</p> <ul style="list-style-type: none"> Yhdenmukaiset työskentelytavat ja tavoitteet selkeyttävät koko organisaation toimintaa. Muutos on kuitenkin suuri entiseen verraten, mikä on huomioitava henkilöstön valmentamisessa ja sitouttamisessa
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa työn johtamiseen ja esihenkilötoimintaan?</p>	+1	<p>Ikäpalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ei vaikutusta johtamiseen ja esihenkilön työtä vahvistaa selkeät rakenteet, mutta tarvitaan hybridiyksiköiden johtamisen yhteensovittamisen osaamisen vahvistamista, mitoituksen tarkempaa hahmottamista ja arviointia <p>Terveyspalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuotannon suunnittelun merkitys korostuu (resurssien, tilat ja ihmiset). Etäjohtaminen korostuu ja lisääntyy. Vaatii uusia johtamisjärjestelyjä, mutta tavoitteeseen nähden vaikutukset myönteisiä <p>Sosiaalipalvelut ja konsernipalvelut: (+2)</p> <ul style="list-style-type: none"> Kokonaisuuden hahmottamisen, talouden ja onnistuneen etäjohtamisen merkitys johtamisessa korostuu <p>Pelastus- ja turvallisuuspalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Parantaa johtamis- ja esihenkilötoimintaa kun on enemmän työaika käytössä

Yritystoimintaan kohdistuvien vaikutusten arviointi

Yritystoimintaan kohdistuvien vaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistettut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa yritystoiminnan edellytyksiin alueella?</p>	<p>+1</p>	<p>Ikäpalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yhdenvertaiset palvelut, oli sitten Eloisan tai ostopalvelun tuottamana. Tuotteistetut hinnat läpinäkyviä. Asiakasmäärä kasvaa vuosittain ja kaikkia tuottajamalleja tarvitaan. Eloisa on järjestämistä vastuussa aina, joten on myös turvattu riittävä oma tuotanto, etenkin asumispalveluissa. Voi lisätä yksityistä palvelutarjontaa mm. kotiin annettavien tukipalvelujen ja kuntouttavan päivätoiminnan sekä kotihoidon osalta. Yhteisöllistä asumista lisätään ja kotihoito tuottaa tarvittavat palvelut <p>Terveyspalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaikutukset yritystoiminnan edellytyksiin vastaanottopalveluiden sekä kuntoutuksen näkökulmasta nykytilaan verrattuna vähäiset tai voivat olla jossain määrin positiiviset alueesta riippuen. Vaikutukset tulevat esiin pitkällä aikavälillä, kun harvaan asutuilla alueilla väestö on ikääntyneempää. Kaupunkiseudulla yritystoiminnan edellytykset pysyvät samana tai paranevat • Liikkuvia ja etäpalveluja tarjoaville yrityksille edellytys kasvaa koko alueella, ja vaikutukset ovat pysyviä sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä <p>Sosiaalipalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ostopalveluja on merkittävä määrä lastensuojelussa ja vammaispalveluissa. Palvelujen hankintaosaaminen hyvinvointialueella voi parantaa yritystoiminnan edellytyksiä alueella <p>Konsernipalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tulevaisuuden palveluja tuotetaan ennakkoluulottomasti yhteistyössä yritysten kanssa yhdessä tai hankintasopimusten kautta
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa elinkeinorakenteen monipuolistumiseen?</p>	<p>+1</p>	<p>Ikäpalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuntapalvelujen palveluverkon tiivistäminen voi mahdollisesti tuoda reuna-alueille paremmin yrityspalveluja, sekä mahdollisuuksia laajentaa palveluja tai lisätä pienyrittäjien palveluja lähipalvelutuotannon tueksi <p>Terveyspalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ei merkittävää vaikutusta, voi luoda kysyntää omavointia ja digitaalista asiointia tukeville palveluille <p>Sosiaalipalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ei merkittäviä vaikutuksia. Lapsiperhepalveluiden matalan kynnyksen palvelut voivat jossain määrin uudistaa palvelukysyntää

Yritystoimintaan kohdistuvien vaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistetut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa yritysten liiketoimintamahdollisuuksiin?</p>	+1	<p>Ikäpalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ei vaikutusta kokonaisuutena. Voi lisätä liiketoimintaa kotiin vietävien palvelujen osalta <p>Terveyspalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ei todennäköisesti vaikutusta <p>Sosiaalipalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Voi lisätä liiketoimintamahdollisuuksia jossain määrin lapsiperhepalveluissa ja lastensuojelussa <p>Konsernipalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Voi lisätä liiketoimintamahdollisuuksia
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa yritysten työvoiman saantiin?</p>	0	<p>Ikäpalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ei vaikutusta kokonaisuutena, mikäli yhdenvertaiset palvelut osto- ja omat sekä kustannusrakenne <p>Terveyspalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ei vaikutusta. Voi toisaalta digitaalisten palvelujen tarvitseman tukipalvelutuotannon kautta lisätä työvoiman jäämistä alueelle, muilla kuin ei-sote-ammattialoilla (esim. datanomit, tradenomit jne.)
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa työpaikkojen muodostumiseen?</p>	+1	<p>Ikäpalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Vaikutus voi olla positiivinen esim. kotona asumista tukevien, ei-sote-palvelujen kysynnän lisääntymisen myötä. Myös hoivateknologian lisääntyvä käyttö voi lisätä uusien työpaikkojen syntyminen mahdollisuutta. Henkilöstörakenteen monipuolistaminen luo uusia työpaikkoja eri alan ammattilaisille <p>Terveyspalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Vaikutus positiivinen, etenkin jos yritykset perustavat esim. Terveyspiste -tyyppisiä palveluita, ja muita digitaalisiin palveluihin liittyviä ei-sote-palveluina tarjottavien tukipalvelujen kysynnän todennäköisen kasvun myötä. Kokonaisuutena vaikutus voi olla jopa merkittävän positiivinen <p>Sosiaalipalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Työpaikkoja voi syntyä lisää liikkuvien ja digipalveluiden kysynnän kautta. Esimerkiksi kuntouttava työtoiminta voidaan toteuttaa osittain etäohjattuna digipalveluna, jolloin työn ohjaajan tehtävä poikkeaa nykyisestä

Yritystoimintaan kohdistuvien vaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistetut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa yritysilmapiiriin?</p>	+1	<p>Ikäpalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Positiivinen vaikutus, mikäli palvelut ovat yhdenvertaisia <p>Terveyspalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ei merkittävää tai hyvin vähäinen myönteinen vaikutus yhdenvertaisuuden näkökulmasta <p>Sosiaalipalvelut ja konsernipalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaikutus on positiivinen. Yrityksillä selkeämpi kontaktipinta hyvinvointialueen toimijoihin, toimintatavat luotettavia ja yhdenmukaisia
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa yritysten logistiikkaan?</p>	+1	<p>Ikäpalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ei vaikutusta <p>Terveyspalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keskitetyt palvelut vähentävät toimipisteiden määrää maakunnassa vähentäen logistiikan tarvetta • Toimitusreitit tulee suunnitella uudestaan • Lisäksi merkittävää vaikutusta esimerkiksi mahdollisten asiointikyytien sekä kela-kyytien lisääntyminen <p>Sosiaalipalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ei merkittävää vaikutusta
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa alueen vetovoimatekijöihin?</p>	+1	<p>Ikäpalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Positiivinen vaikutus. Lähipalvelut tuovat mahdollisesti reuna-alueille paremmin yrityspalveluja ja sitä kautta voi lisätä ikäihmisille yritysten tarjoaminen palvelujen vetovoimaisuutta <p>Terveyspalvelut: (+2)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suuremmat palveluyksiköt ovat vetovoimaisempia myös terveyspalveluyrityksille tarjota osaajia. Vaikutus voi olla merkittävä. Lisäksi voi syntyä uudenlaisia terveyspalveluita • Digitalisaation lisääminen voi lisätä myös muiden sitä tukevien palvelujen tuottamista <p>Sosiaalipalvelut: (+2)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaikutus on positiivinen

Yritystoimintaan kohdistuvien vaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistetut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa yritysten väliseen kilpailun lisääntymiseen?</p>	0	<p>Ikäpalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ei vaikutusta, tasavertainen kilpailutus hankintalain mukaisesti, kaikilla yhdenvertainen mahdollisuus osallistua, dynaaminen kilpailutus asumispalveluissa mahdollistaa uusien yrittäjien mukaantulon <p>Terveyspalvelut: +1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Palveluvalikoiman laajeneminen mahdollistaa uusien yritysten markkinoille tulon <p>Sosiaalipalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Vaikutus lievästi positiivinen, todennäköisesti palveluntarjoajia on aiempaa enemmän
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa yritysten tasapuoliseen kohteluun?</p>	0	<p>Ikäpalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ei vaikutusta, tasavertainen kilpailutus hankintalain mukaisesti, kaikilla yhdenvertainen mahdollisuus osallistua, dynaaminen kilpailutus asumispalveluissa mahdollistaa uusien yrittäjien mukaantulon <p>Terveyspalvelut ja konsernipalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ei vaikutusta <p>Sosiaalipalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ei vaikutusta muutoin kuin hankintalain soveltamisen kautta. Hankintayksikkö on suurempi kuin ennen ja toteuttaa tehtävänsä yhdenvertaisesti
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa yritysten verkostoitumisen mahdollisuuksille?</p>	+1	<p>Ikäpalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Positiivisia vaikutuksia yrityksille yhteistyön lisäämisen kannalta <p>Terveyspalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Uusien palveluiden, palvelukanavien ja yritysten mukaantulo mahdollistaa laajemman verkostoitumisen

Yritystoimintaan kohdistuvien vaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistetut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa hyvinvointialueen strategisten linjausten toteutumiselle?</p>	<p>+2</p>	<p>Arvioidaan yritysten kannalta Etelä-Savon hyvinvointialueen strategisten tavoitteiden täyttymistä.</p> <p>Ikäpalvelut: (+2)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parantaa palvelurakenteen monipuolisuutta ja haavoittumattomuutta, toteuttaa strategian edellytyksiä <p>Terveyspalvelut ja konsernipalvelut: (+2)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toteuttaa useita strategisia tavoitteita, kokonaisuutena arvioiden merkittävällä ja myönteisellä tavalla myös yritysten kannalta
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa aluetalouteen?</p>	<p>+1</p>	<p>Arvioidaan sitä kautta, että Eloisan laajan palvelun sote-asemia ja laajan päivystyksen keskussairaala on jatkossakin taloudellisten edellytysten täytyessä kestäväällä tavalla, joka osaltaan vaikuttaa koko maakunnan aluetalouden suotuisaan kehitykseen. Yksittäisen kunnan kannalta tapahtuvat muutokset voivat kompensoitua alueellisen elinvoimaisuuden parantuessa ja aluetalouden kehittyessä myönteisesti mm. yritystoiminnan kasvun ja sote-palvelujen tuotannon vakauttamisen kautta</p> <p>Ikäpalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voi lievästi parantaa yksityisen pienten yritysten toimintamahdollisuuksia paikoissa, joissa ei ole laajaa sote-palvelua mm. kotihoitoyritykset, kuljetusyritykset <p>Terveyspalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voi sotekeskuspalvelujen kannalta parantaa yritysten toimintamahdollisuuksia aiemmissa kohdissa kuvatuilla tavoilla ja siten kohentaa aluetaloutta <p>Sosiaalipalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kun palvelut tuotetaan ehdotetun mukaan tasavertaisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla koko alueella, vaikuttaa se positiivisesti myös aluetalouteen. Hybridi- ja etätöön lisääntyessä niin työntekijöiden kuin yritystenkin paikkariippumattomuus lisääntyy

Vaikutusten arviointi varautumiseen / valmiussuunnittelun kannalta

Vaikutusten arviointi varautumiseen / valmiussuunnittelun kannalta

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistettut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Jatkuvuuden hallinta</p> <p>Miten ehdotus vaikuttaa varautumisen ja jatkuvuuden hallinnan toteutumiseen eri palveluissa?</p>	+1	<p>Varautumisen ja toimintojen suojaamisen kannalta palveluverkon keskittäminen parantaa teknistä varautumista, mutta toimintojen lamauttamiseen pyrkivien iskujen osalta voi nostaa riskiä (kyber, sähköverkko tms.).</p> <p>Mahdollisessa häiriötilanteissa kuitenkin vastaanottopalvelut ovat osin paikkariippumattomia ja toimivat valmiussuunnittelun mukaisin periaattein ja ohjein, joten riskiä voidaan hallita.</p>
<p>Arviointikohde: Kriisinsietokyky</p> <p>Miten ehdotus vaikuttaa kriittisiin prosesseihin tai koko organisaation kriisinsietokykyyn? Onko muutoksilla vaikutuksia henkilöstö-, tila- tai materiaaliresursseihin tai tukipalvelujen riittävyyteen?</p>	+1	<p>Kokonaisuutena organisaation kriisinsietokyky voi parantua, koska tiiviimmässä palveluverkossa reagointikyky ja muutosten toteuttaminen on nopeampaa eri ammattilaisten työnjaossa.</p> <p>Toisaalta saattaa osaltaan lisätä mm. kuljetusmatkoja</p> <p>Kuljetusmatkat eri toimipisteisiin materiaalitoimitusten osalta suunniteltava uudelleen, laboratorionäytteiden kuljetusmatkat eri toimipisteistä voi lisääntyä, mutta tukee mm. Islabin tavoitetta.</p> <p>Ei vaikuta materiaalivarastojen häiriötilanteissa tapahtuvaan sijaintiin tai käyttöön. Häiriötilanteessa mm. alueellinen toinen dialyysipiste säilytetään.</p>
<p>Arviointikohde: Riskienhallinta</p> <p>Miten ehdotus vaikuttaa riskienhallintaan eri palveluissa tai alueen eri osissa?</p>	+1	<p>Kokonaisuutena eri palveluissa riskienhallinta tehostuu suppeammassa palveluverkossa ja nopeuttaa häiriötilanteissa tehtävien muutosten toteuttamista. Alueen eri osissa tapahtuvat muutokset tulee arvioida uudelleen mm. vainajien käsittelyssä ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Digitaalisten palvelujen haavoittuvuus tietoverkkoon kohdistuvissa ongelmissa huomioitava normaaliin tapaan.</p>

Vaikutusten arviointi varautumiseen / valmiussuunnittelun kannalta

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistettut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Suunnittelu, suunnitelmien muutostarve</p> <p>Miten ehdotus vaikuttaa alueellisen varautumisen ja valmiussuunnittelun suunnitteluun / suunnitelmiin tai harjoituskäytänteisiin tai toimintaedellytyksiin häiriötilanteissa?</p>	+2	<p>Ks. edelle. Kokonaisuutena suppeampi palveluverkko parantaa yhteistyötä eri palvelujen ja viranomaisten välillä ja siten myös häiriötilanteiden hallintaa, tuo ketteryyttä tilanteen ohjaukseen ja ohjeistukseen. Suppeammassa palveluverkossa tilannekuvan muodostaminen häiriötilanteissa on nopeampaa ja kattavampaa, kun voitaisiin toimia enemmän moniammatillisesti ja samojen palvelupisteiden kautta. Muutos on merkittävästi myönteinen.</p> <p>Valmiussuunnittelu tulisi päivittää vastaamaan muuttunutta palveluverkkoa.</p>
<p>Arviointikohde: Reagoitakyky ja viranomaisyhteistyö</p> <p>Miten ehdotus vaikuttaa eri toimintojen valmiuteen reagoida ja tehdä yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa?</p>	+1	<p>Ks. edelle. Kokonaisuutena arvioiden suppeampi palveluverkko on operatiivisesti paremmin hallitavissa myös häiriötilanteissa.</p> <p>Paikallisten viranomaisten kanssa on vähemmän eri tahoja, joiden kanssa tehdä yhteistyötä, mutta toisaalta osaaminen ja kokemus vahvistuisi niiden toteuttamisen tapahtuessa suuremmista yksiköistä suuremmilla toistoilla myös harjoittelun kannalta.</p> <p>Viranomaisyhteistyö paikallisesti laadultaan paranisi ja voisi jopa reagoitinopeutta parantaa, kun resurssit olisivat paremmin jaettavissa myös häiriötilanteiden johtamisen kautta ja todennäköisesti palveluita olisi tuottamassa pysyvämpi oma henkilöstö. Pienten yksiköiden palvelut tuottaisivat suurella todennäköisyydellä osin vaihtuva ja kokemattomampi henkilökunta, mikä on jatkuvuuden hallinnan ja viranomaisyhteistyön kannalta riskialttiimpaa.</p>
<p>Arviointikohde: Yksityisten palveluntuottajien varautumisen huomiointi</p> <p>Miten ehdotus vaikuttaa yksityisten palveluntuottajien ohjaukseen varautumisessa?</p>	+1	<p>Todennäköisesti suppeampi palveluverkko tuottaisi parempia mahdollisuuksia ohjata yksityisten palveluntuottajien varautumista ja todennäköisesti myös yhdenmukaisemmalla tavalla, toimivamman työnjaon mahdollistamin henkilöresurssein ja alueellisten käytänteiden selkeytyessä.</p>

Ympäristövaikutusten arviointi

Ympäristövaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistetut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasvihuonepäästöihin - Ilmatoon - Maaperään, vesiin, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen? 	<p>+1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uusien rakennusten parempi energiatehokkuus • Vanhojen rakennusten käytöstä poisto vähentää ympäristökuormitusta • Liikkuvien palvelujen merkitys kohtalainen: jos uusiutuvaa energiaa käytetään liikkumiseen, nykyisestä vähemmän liikenteen päästöjä. Toisaalta jos ammattilainen liikkuu lähelle asiakasta, asiakkaiden liikkumisen päästöt vähenevät • Asukkaiden liikkumisen merkitys on vaikea arvioida: jos tapahtuu joukkoliikenteellä, päästöt voivat vähentyä, ja jos liikkumiseen käytetyt ajoneuvot hyödyntävät uusiutuvaa energiaa, päästöt voivat nykytilanteeseen verraten vähentyä. Alkuaikoina vanhalla autokannalla liikkuminen voi olla päästöjä vähäisesti lisäävä. Yksityisautoilun päästöjen määrät ovat Itä-Suomessa vähäiset raskaan liikenteen päästöihin verraten • Tavara- ja materiaalikuljetusten muutos voi vähentää päästöjä • Digitaaliset palvelut voivat vähentää päästöjä • Uusien kulkuneuvojen käyttövoimien aiheuttama muutos hyvinvointialueen kulkuneuvoissa ja asukkaiden liikkumisen kulkuneuvoissa • Palvelut tuotetaan palvelutarvetta vastaavasti ja resurssiviisaasti • Ennaltaehkäisyllä pyritään vähentämään palvelujen tarvetta, mikä vähentää resurssien käyttöä • Ei vaikutusta maaperään, vesiin, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen kuin vain mahdollisten uusien rakennusten rakentamisen ja entisten rakennusten käytön päättämisen osalta, jotka toteutetaan alan normien ja standardien mukaan, omat vaikutusten arvioinnit niistä laatien <p>Vaikutus voi olla kohtalainen pitkällä ja lyhyellä aikavälillä. Energiatehokkaat rakennukset ovat myös kustannustehokkaita. Liikkuvat palvelut aiheuttavat jonkin verran kasvihuonepäästöjä. Tätä voidaan minimoida nykyaikaisilla ja vähäpäästöisillä kulkuneuvoilla. Laajat digitaaliset palvelut kattavat osan palveluista, joka vähentää yksityisautoilun tarvetta. Työssäkäyntialueet ovat laajoja nykytilassa, ja tätä kautta yksityisautoilua myös paljon.</p> <p>Ei ole oletettavissa suurta kasvua sen osalta, vaikka palvelut keskittyisivät harvemmin. Toisaalta taas esimerkiksi kouluilla toteutetut hammastarkastukset vähentävät tarvetta vanhempien autoiluun. Myös palvelutaloihin vietävät palvelut vähentävät yksittäisiä kuljetuksia palveluihin.</p>

Ympäristövaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistetut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa liikennemääriin?</p>	<p>+1</p>	<p>Muutos liikennemääriin voi olla myönteinen, minkä mm. koronaviruspandemian aikainen liikkumisen muutos osoitti. On mahdollista, että osa alueen kansalaista joutuu liikkumaan enemmän, tarvitaan toimivaa kutsu- ja muuta joukkoliikennettä, joka voisi parhaimmillaan kompensoida liikennemäärien kasvua. Materiaali- ja tavarakuljetusten määrät lisääntyvät. Samoin henkilökunta tuottaessaan lähipalveluita kriteerien mukaan voi joutua liikkumaan alueella. Toimivat digipalvelut vähentävät liikkumisia osaltaan.</p> <p>Alueen välimatkat ovat pitkät ja yksityisautoilua on paljon. Ei merkittävää vaikutusta liikennemääriin tai vähäinen liikennemäärien vähentyminen. Asiakkaiden luo tuotettavat palvelut vähentävät esimerkiksi vanhempien liikkumisen tarvetta, kun esimerkiksi hammastarkastukset toteutetaan kouluilla. Tämä vaikutus voi olla paikallisesti merkittävän myönteinen.</p> <p>Liikkuvien palveluiden mahdollisuus sijoittua ympäristöön, joka mahdollistaa jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen, suurempien kaupunkien alueella tulisi myös toimeenpanosuunnitelmassa arvioida.</p>
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön tai kaupunkikuvaan?</p>	<p>+1</p>	<p>Vaikutus voi olla vähäinen ikäryhmästä riippumatta kaupunkialueilla. Harvemmin asutuilla alueilla vaikutus voi olla sekä positiivinen että negatiivinen.</p> <p>Uudet ja vanhat rakennukset voivat vaikuttaa kaupunkikuvaan eri tavoin, mutta tätä riskiä voidaan hallita lupamenettelyillä ja niihin liittyvine kuulemisineen. Tällaisten seikkojen kesto on yleensä pitkäaikainen vaikutukseltaan. Uudet rakennukset yleensä ovat myös arkkitehtuuriltaan kaupunkikuvaa modernisoivia.</p> <p>Väestön ikärakenne vaikuttaa kuntien asukkaiden palvelutarpeeseen ja vaihtoehto tarjoaa dynaamisen, tarpeen mukaan muuttuvan vaihtoehdon, jolla voi olla vähäinen, positiivinen vaikutus rakennettuun ympäristöön ja kaupunkikuvaan. Palvelupisteet ovat terveet ja turvalliset työskennellä ja asioida. Liikkuvien palveluiden mahdollisuus sijoittua ympäristöön, joka mahdollistaa jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osaltaan voi vaikuttaa sekä kaupunkikuvaan, mutta myös rakennettuun kaupunkiympäristöön mm pyöräilyä ja muuta asiointiliikennettä paremmin huomiovaksi.</p> <p>Monikanavaisuus voi mahdollistaa sen, että asiointi mahdollistuu sotepalveluissa kuin muissa päivittäis- ja lähipalveluissa palveluiden integroitua kaupunkikuvaan ja rakennuskantaan ja täydentäen näin toisiaan Esimerkiksi neuvolapalveluiden sijoittuminen päiväkotien yhteyteen, jolloin vaikutus voi olla neutraali tai vähäisesti myönteinen.</p>

Ympäristövaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistetut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen?</p>	<p>+2</p>	<p>Pitkällä aikavälillä merkittävä positiivinen vaikutus ihmisten terveyteen, kun saumattomien hoito- ja palveluketjujen vaikutukset alkavat tulla näkyviin.</p> <p>Alueella asuvien sotealan työntekijöiden työhyvinvointi ja työssäjaksaminen paranevat lyhyellä ja pitkällä aikavälillä, kun tilat ovat tarpeen mukaiset, henkilöstöä on riittävästi ja asukkaille pystytään tarjoamaan heidän palvelutarpeensa mukaiset palvelut.</p> <p>Palvelustrategiaan kirjatulla ennaltaehkäisevillä toimilla pyritään edistämään ihmisten terveyttä ja hyvinvointia.</p>
<p>Arviointikohde: Miten ehdotus vaikuttaa edellä mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin?</p>	<p>+1</p>	<p>Arviointikohteessa mainitut tekijät ovat keskenään vuorovaikutussuhteessa. Tässä vaihtoehdossa ympäristöön vaikuttavat vahvimmin uusi, energiatehokas rakennuskanta sekä liikenteen mahdollinen päästöjen väheneminen, kun ammattilainen liikkuu asiakkaan luo enemmän sen sijaan, että kymmenet asiakkaat liikkuvat ammattilaisen luo. Yhteisön sisälle palveluita annettaessa myös eri palvelujen keskinäinen vuorovaikutus paranee ja luodaan mahdollisuuksia kehittää eri palvelualojen vuorovaikutuksia yhteisön asukkaan hyväksi.</p> <p>Lisäksi digitaalisilla palveluilla on nyky-yhteiskunnassa merkittävä vaikutus sekä ympäristöön että ihmisten helppoon asiointiin.</p> <p>Kuntien osuus alueellisesti korostuu hiilinielujen ja ympäristön viihtyvyyden luomisessa, soten merkitys on kokonaisuuden kannalta kuitenkin myönteinen.</p>

Maaseutuvaikutusten arviointi

Maaseutuvaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistettavat vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Väestö Miten ehdotus vaikuttaa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vakituiseen väestöön huomioiden eri väestöryhmät (ikäihmiset, lapset, nuoret, naiset, miehet ym.) - Väestörakenteeseen - Väestön hyvinvointiin ja terveyteen? 	-1	<p>Koronaviruspandemia osoitti, miten väestöä muutti ulkoisten tekijöiden vuoksi maaseudulle, ja etätöiden määrä lisääntyi, yritysten monipaikkaisuus voimistui. On useita soteen liittymättömiä tekijöitä, jotka voivat muuttaa kehitystä nopeasti.</p> <p>Ikäpalvelut: (-1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Väestö vähenee ja maaseutualueiden asutustiheys harvenee, mikä puoltaa palvelujen keskittämistä. Keskittäminen lisää kulkemista ja erilaisten yhteiskuljetusten/ joukkoliikenteen lisäämistä. Työntekijöiden riittävyyden näkökulmasta tarvitaan työperäistä maahanmuuttoa kaikille paikkakunnille ja väestön vähetessä, tulee panostaa kotouttamiseen <p>Terveyspalvelut: (-1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen siirtyminen kauemmas voi vaikuttaa negatiivisesti tiettyihin kuntiin. Kuitenkaan lapsiperheet eivät muuta kuntaan, ellei siellä ole lähipalveluja sote-palvelujen lisäksi. Syrjäytymisvaarassa oleville lähipalvelut ja palvelutarjonta yleisemmin ovat merkittäviä, autoja ei välttämättä ole tai julkista liikennettä ei käytetä, osin kyse on myös paikkauskollisuudesta ja liikkumishalusta palvelujen saamiseksi <p>Sosiaalipalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maaseudun väestön rakennemuutos on Etelä-Savossa jo tapahtunut ja väestö on ikääntyvää, toisaalta myös maaseudulle tapahtuu paluumuuttoa pääkaupunkiseudulta, mikä voi tuoda jossain määrin uutta palvelutarvetta sosiaalipalveluihin alueella. Liikkuvat ja digitaaliset palvelut turvaavat palvelutarvetta myös maaseudulla.
<p>Arviointikohde: Asuminen, palvelut ja liikkuminen Miten ehdotus vaikuttaa maaseudulla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Palvelujen saatavuuteen, laatuun, saavutettavuuteen ja käyttömahdollisuuksiin? - Rakentamiseen (kyläkaavoitus, tontti- ja asuntotarjonta)? - Edellytyksiin asua ja/tai muuttaa alueelle ja asumismuotojen lisääntymiseen? - Ikäihmisten oikeuteen ja mahdollisuuteen asua kotona tai kotiseudullaan? - Infrastruktuurin kuntoon ja kunnossapitoon (tiestö, sähkö- ja vesihuolto, tietoliikenne)? - Mahdollisuuksiin liikkua vapaasti ja turvallisesti? - Arjen turvallisuuteen ja koettuun turvallisuuteen? 	+1	<p>Ihmisillä on oikeus asua myös harvaan asutuilla alueilla, eikä palveluverkkoluonnokset ota kantaa sen vastaisesti. Palveluverkkoluonnoksilla on useita eri näkökulmia, joita yhtä edustaa maaseutuvaikutukset. Palveluverkkoluonnoksia arvioitaessa tarjoaa kuitenkin kriittisimmän tekijän suhteen, riittävän henkilöstön turvaamiseen, parhaimmat edellytykset. Palveluista on pyritty luomaan yhdenvertaiset ja avoimet palvelujen tarjoamisen kriteerit, joiden avulla voidaan väestön tietoihin suhteuttaen niitä alueella tarjota. Palvelujen käytöllä pitää olla tietty väestöpohja, että ne on mahdollista toteuttaa.</p> <p>Ikäpalvelut: (0) Kotona asumiseen ei vaikutusta, sillä kotihoito toimii jo laajasti ja 24/7 koko alueella</p> <p>Terveyspalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Merkittäviä vaikutuksia. Asiointiin menee enemmän aikaa ja matkakustannusten lisääntyminen. Liikkuvat palvelut lisääntyvät erityisesti erityisryhmien osalta, joten se kompensoi vaikutuksia. Samoin etäpalvelut kasvavat. Muutos turvaa kokonaisuudessaan palveluiden saatavuutta ja parantaa laatua. <p>Sosiaalipalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ei vaikutusta kotona asumiseen, koska esim. Vammaisella henkilöllä on laaja oikeus palveluihin omaan kotiin. Asiointi fyysisessä sote-keskuksessa annettaviin sosiaalipalveluihin voi hankaloitua matkojen pidetessä ja tiestön huonontuessa. Digitaalisissa palveluissa onnistuminen voi vähentää tätä negatiivista vaikutusta. Koettu turvallisuus voi sosiaalipalvelujen asiakkailta heikentää muutoksen alkuvaiheessa.

Maaseutuvaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistettut vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Osaaminen ja työllistyminen</p> <p>Miten ehdotus vaikuttaa maaseudulla</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koulutuksen saatavuuteen ja saavutettavuuteen (tarjonta, matka-aika)? - Osaamispääomaan ja/tai väestön koulutustasoon? - Osaavan työvoiman saatavuuteen? - Julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin työpaikkojen määrään? - Etätyön tai paikkariippumattoman työn tekemisen edellytyksiin? 	<p>+1</p>	<p>Tiedetään opiskelijoiden toivovan harjoittelupaikkojen sijaitsevan lähempänä oppilaitoksia, toisaalta mm. lääkäriopiskelijat (ja muiden alojen opiskelijat) joutuvat matkustamaan kauemmaksi yliopistoista harjoittelemaan. Pienemmistä paikkakunnista voi olla opiskelijoiden vaikeampaa löytää mieluisia asuntoja ja vapaa-ajan harrastuksia ja toivomiaan muita palveluita, joihin on yliopistopaikkakunnalla totuttu, ja jotka ohjaavat helpommin hakeutumaan harjoitteluun suurempiin taajamiin. Kuntien oma vetovoima ja muu palvelutarjonta voi olla merkityksellisempää.</p> <p>Työllistymismahdollisuus omaan kotikuntaan tai sen läheisyyteen voi hieman alueen joissakin kunnissa vaikeutua.</p> <p>Ikäpalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työntekijöiden saatavuuden näkökulmasta, on tärkeää saada nuoret palautumaan osaltaan kotipaikkakunnilleen töihin • Erilaiset digipalvelut lisäävät mahdollisuutta paikkakuntariippumattomasta työnteosta esim. etähoiva ikäihmisillä jo nyt alueella käytössä <p>Terveyspalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voi vaikuttaa nuorten hakeutumiseen sotealalle myönteisesti parempien sijaintien ja lähempänä oppilaitoksia olevien harjoittelupaikkojen sekä toimivamman ohjauksen vuoksi • Toisaalta voi vaikuttaa vähentävästi sote-työpaikkojen määrään paikallisesti joissakin kunnissa, mutta ei alueellisesti kokonaisuutena arvioiden. Työpiste voi olla hieman aiempaa kauempana, mutta yleisen työssäkäyntialueen sisällä • Julkisten palvelujen puute voi vaikuttaa kunnan ja kolmannen sektorin toimintoihin vähentävästi ellei synny uutta palvelukysyntää ja tarjontaa mm alustapalveluihin, tai löydetä uusia tapoja tuottaa yhdessä palveluita ja yhteistyön muotoja • Mm. digitaaliset palvelut voivat luoda uusia osaamistarpeita ja palveluita, toisaalta eri alojen työllistymismahdollisuudet voivat välillisesti kohentua <p>Sosiaalipalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työntekijöiden saatavuus voi parantua, kun työyhteisö on kohtuullisen kokoinen ja moniammatillinen ja houkutteleva <p>Konsernipalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paikkariippumattomissa palveluissa rekrytointi asuinpaikasta riippumatta on mahdollista digitalisaation ja etätyön myötä

Maaseutuvaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistettavat vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Talous (elinkeinot ja yrittäjyys) Miten ehdotus vaikuttaa maaseudulla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yritystoimintaan ja yritystoiminnan edellytyksiin eri toimialoilla? - Yritysten sukupolven- ja omistajavaihdoksiin? - Pk- ja mikroyrityksien toimintaan ja kehittämismahdollisuuksiin? - Elinkeinoelämän monipuolisuuteen? - Koulutuksen, tutkimuksen, innovaatiotoiminnan ja/tai eri toimijoiden yhteistyömahdollisuuksiin? - Yritysrahoituksen ja riskirahoituksen saatavuuteen? - Yhteisötalouden kehittämiseen? 	+1	<p>Ikäpalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turvattaisiin osaajien saaminen. On huomattava, että ikäihmisten palvelut pääosin sijaitsevat muutoinkin niissä taajamissa, missä palvelut ovat nykyisinkin <p>Terveyspalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Merkittävästi myönteinen vaikutus. Osaavaa työvoimaa paremmin saatavissa isompiin yksiköihin, jotka pystyisivät paremmin palvelemaan myös maaseutualueiden tarpeita. Yhteistyö sidosryhmien välillä säilyy ennallaan. Erityisesti etäisyyksien kasvamisen myötä tulee syntymään tarve luoda uusia kotona pärjäämistä tukevia arjen tukipalveluita, naapuriavun seuraavaa astetta, jossa korvausta vastaan voidaan auttaa asioinnissa ja yhteisen turvallisuuden kasvattamisessa. • Vetovoimaisuuden parantaminen parantaa mahdollisuutta saada alueelle puolison mukana muuta osaajaa, ja vaikka olisi monipaikkaista työntekoa, palvelujen käytön kasvu voi lisätä alueen muiden palvelujen kysyntää. Kiinnostusta sivutoimiseen palvelujen tarjontaan voi lisääntyä, jos työtilanne kokonaisuutena kevenisi.
<p>Arviointikohde: Demokratia, osallisuus ja kansalaistoiminta Miten ehdotus vaikuttaa maaseudulla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kansalaisten mahdollisuuksiin tulla kuulluksi ja vaikuttaa? - Nuorten, ikäihmisten, lapsiperheiden, työttömien ym. mahdollisuuksiin vaikuttaa omaan elinympäristöönsä ja sen kehittämiseen? - Paikallisyhdistysten toimintaedellytyksiin esimerkiksi väestöltään vähenevillä alueilla? - Yhteisöllisyyteen ja sosiaaliseen pääomaan? 	0	<p>Vaikutukset kokonaisuutena arvioiden vaihtelevat eri palveluissa ja totutuissa yhteistyöverkostoissa. Hyvinvointialueella on kuitenkin toimivat vaikuttamistoimielimet ja hyvä järjestöyhteistyön perinne, jota ei pelkästään fyysisten palvelujen sijainnin muutos heikentäisi. Pelkkä sote-palvelujen fyysinen sijoittuminen ei muuta kansalaisten mahdollisuuksia osallisuuteen ja demokratiaan. Yhteistyössä eri palvelujen kanssa alueen yrittäjiltä voi syntyä tarve tilaisuuksien järjestämiseen tarvittavien tilojen vuokraamiseen ja luomaan tiiviimpiä suhteita alueen kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.</p> <p>Ikäpalvelut: (0)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ei vaikutusta, tarvitaan kuitenkin joukkoliikennettä, erilaisia digipalveluja, että aktiivinen osallistuminen eri yhdistysten toimintaan on mahdollista. Lisäksi järjestöjen tukea tulee antaa ja järjestöjen aktivoituttava. On muistettava myös kuntien rooli asukkaista ja asukkaiden hyvinvoinnista <p>Terveyspalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skenaarion kaikki palvelut mahdollistavat niiden asukkaiden osalta, joiden asuinkunnassa sote-palveluita mahdollisuuden osallistua oman alueen soten tiloissa tapahtuvaan kansalaistoimintaan, yhteisten tilojen hyödyntämiseen. Kansalaistoimintaa voidaan harjoittaa sotesta riippumatta alueen eri osissa eri tarpeista ja eri tavoin toteutettuna. Soten yhteistyö jatkuu toimintaan tukevana ja kannustavana sijainnista huolimatta ja ammattilaisia on käytettävissä toiminnan tilaisuuksiin entiseen tapaan. <p>Sosiaalipalvelut: (+1) Todennäköisesti syntyy uusia osallisuuden muotoja ja tapoja. Hyvinvointialue on jo nyt ”haluttu kumppani” strategian mukaisesti.</p> <p>Konsernipalvelut: (+1) Tukee osaltaan yhteistyötä hyvinvointialueen, yritysten ja kolmannen sektorin välillä.</p>

Maaseutuvaikutusten arviointi

Arviointikysymykset ja keskeiset tarkistettavat asiat	Vaikutuksen merkitys -2 ↔ 2	Tunnistettavat vaikutukset ja mahdollinen kesto, näkökulma vaikutukseen
<p>Arviointikohde: Kansallinen huoltovarmuus Miten ehdotus vaikuttaa maaseudulla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ruokatuotantoon ja elintarvikehuoltoon, maatalouden kannattavuuteen? - Metsätalouden toimintaedellytyksiin? - Sähkönjakelun toimintavarmuuteen, energiahuoltoon poikkeusoloissa, kohtuuhintaisen energian saatavuuteen? - Infrastruktuurin kuntoon (myös vesihuolto, tiestö ja tietoliikenneyhteydet)? - Logistiikkapalveluiden toimivuuteen? - Sosiaali- ja terveystalouden palvelujen saatavuuteen ja saavutettavuuteen poikkeusoloissa? - Päivittäistavaroiden saatavuuteen ja saavutettavuuteen (huom. kyläkaupat ja logistiikkapalvelut)? - Turvallisuuspalveluiden saatavuuteen ja vasteaikoihin? 	0	<p>Koko hyvinvointialue:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poikkeusoloissa toimitaan valmiussuunnitelman mukaisesti <p>Terveyspalvelut: (+1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turvaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta poikkeusoloissa <p>Sosiaalipalvelut: (-1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan ja palvelutuotannon keskittyessä eri alojen toimijoita voi maaseudulla olla jatkossa nykyistä vähemmän, joka sinällään on tietynlainen huoltovarmuuden haaste
<p>Arviointikohde: Ympäristö ja/tai maisema Miten ehdotus vaikuttaa maaseudulla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Paikan tai alueen vetovoimatekijöiden laatuun tai luonteeseen? - Paikan tai alueen omaleimaisiin vahvuuksiin, joilla edistetään koko maan kilpailukykyä (esim. luonnonvarat)? - Kylien rakenteeseen? - Kulttuurimaisemaan? 	-1	<p>Sote-palvelujen merkitystä alueen vetovoimaisuuteen korostetaan monissa puheissa, mutta sote-palveluissa asioidaan kuitenkin harvemmin kuin kaupassa, postissa tai huoltoasemalla tai peräti harrastuspisteissä.</p> <p>Sote-palveluilla on eri ikäryhmissä erilaisia merkityksiä, mm. ikääntyneiden palveluissa kotihoidon ja kotisairaanhoidon palveluilla voi olla kokonaisuutena suurempaa turvallisuuden tunnetta aikaansaavaa kuin fyysisellä terveysasemalla, joka on harvoin auki tai palveluita ei ole riittävästi saatavissa.</p>

Talousvaikutusten arviointi

Talousvaikutusten arviointi

- Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat hyvinvointialueen tuloihin tai menoihin joko niitä lisäämällä tai vähentämällä
  - Välittömien kustannusten tai tulojen lisäksi on tarpeen laskea myös välilliset, so. muista vaikutustyypeistä aiheutuvat kustannukset tai tulot → Tämän takia taloudelliset vaikutukset onkin tarkoituksenmukaisinta arvioida vasta viimeiseksi, sen jälkeen, kun muiden vaikutustyyppien vaikutukset on arvioitu
- Peruskysymykseen – mikä on eri mallien kustannusero, on pyritty löytämään vastaus ainakin seuraavien kokonaisuuksien kautta:
  - Tilakustannukset
  - Investointitarpeet
  - Henkilöstökustannukset ja henkilöstön liikkumisen kustannukset
  - Materiaali- ja logistiikkakustannukset
  - Mahdolliset matkakustannukset hyvinvointialueen kannalta
  - Hyvinvointialueen kustannuskehitys kokonaisuutena
- Kustannuksista suurimmat ovat henkilöstökustannukset, sekä tila- ja investointikustannukset
  - Palvelurakennetta keventäen pärjätään pienemmällä henkilökuntamäärällä, tosin väestön ikääntyessä tulee huomioida uusien asiakkaiden kasvava määrä. Tiloja tiivistämällä saavutetaan kustannussäästöä
  - Hajautetussa palveluverkossa joudutaan tuottamaan samoja palveluita, joita voitaisiin tuottaa tiiviimmässä palveluverkossa ja digitaalisten runsaiden palvelujen avulla pienemmällä henkilökuntamäärällä
  - Lisäksi erityistyöntekijöiden, sosiaalityöntekijöiden, lääkäreiden ja hammaslääkäreiden ym. saaminen haja-asutusalueen palvelupisteisiin on vaatinut jo nyt merkittävää ostopalvelujen käyttöä ja tilanteen jatkuessa ennallaan ei kustannusten laskua olisi odotettavissa

Talousvaikutusten arviointi

Ikääntyneiden palvelut

- Mikäli nykyistä palvelurakennetta ei saada kevennettyä, tarvitaan vuoteen 2030 noin 40 miljoonaa enemmän euroja ikäpalvelujen tuottamiseen tällä ikääntyvän väestön kasvun ennusteella (FCG, skenaariolaskelma)
- Suunnitellut muutokset painottavat ennakoivia palveluja ja kotona asumisen tukemista
  - Kotona asumisen tukitoimien parantaminen ja digitaalisuuden lisääminen mahdollistavat kotona asumisen pidempään kuin ennen. Turvallisesti toteutettuna se on asiakkaiden etu, tuoden myös kustannushyötyjä
  - Kotihoidon ja ympärivuorokautisen asumisen väliin lisätään yhteisöllistä asumista ja perhehoitoa, jotta muistisairaille riittää ympärivuorokautiset paikat. Eloisan palveluasumisen yksiköihin lisätään hybridiratkaisuja
  - Huomioitavaa on, että digitaaliset ratkaisut voivat lisätä yksinäisyyttä, mikäli henkilö ei saa riittävästi sosiaalista kanssakäymistä ja tukea. Digitaaliset ratkaisut edellyttävät myös investointeja ja käytön osaamisen varmistamista niin työntekijöillä kuin asiakkailla
- Tasapainoinen palvelurakenne ja selkeät palveluprosessit varmistavat, että palvelut ovat oikea-aikaisesti saatavilla ja saavutettavissa, sekä tuotettu kustannustehokkaasti → Päälekkäisyydet vähenee ja saavutetaan parempi resurssitehokkuus
- Ikäpalveluita on aina arvioitava asiakkaan näkökulmasta yksilöllisesti ja paikalliset olosuhteet huomioiden. Tavoitteiden toteuttaminen edellyttää myös ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuden parantamista
- Tavoitteet toteutuessaan hillitsevät kustannusten kasvua. Huomioitavaa on myös se, että asiakasmäärä kasvaa vuosittain ja palvelurakenteen keventämiseen vaikuttaa alueen muistisairaiden määrän kehitys. He tarvitsevat raskaimpia palveluita eli ympärivuorokautista hoivaa ja hoitoa etenkin sairauden loppuvaiheessa

Talousvaikutusten arviointi

Terveyspalvelut

- Sotokeskuspalveluverkon muutokset tuovat merkittäviä toiminnallisia muutoksia ja tilojen osalta kustannussäästöjä
  - Mikäli merkittäviä muutoksia tehdään myös sairaalapalveluihin, tarkoittaa tämä myös investointipainetta Mikkelin sairaala-kampuksella
- Henkilöstön liikkuvuus osin lisääntyy liikkuvien palveluiden kautta, mutta toisaalta vähenee etäpalveluiden ja etätyön lisääntymisen takia
- Palveluverkon tiivistyessä henkilöstön käyttö, sijaistus, työnkuvan muutokset, logistiikka yms. muutoksilla saadaan pysyviä säästöjä hyvinvointialueella
  - Yhteistyöllä ja tiiviimmällä palveluverkolla pystytään vähentämään myös ostopalveluiden käyttöä
- Muutoksilla turvataan erityisesti palveluiden saatavuutta henkilöstön näkökulmasta kaikilla palvelualueilla

Talousvaikutusten arviointi

Sosiaalipalvelut

- Sosiaalipalveluiden peruspalvelupainotteisuudella tavoitellaan erityispalveluihin kohdentuvan paineen ja kustannusten kasvun vähentämistä. Peruspalveluihin tulee ensivaiheessa investoida, jotta niillä saadaan aikaan haluttu vaikutus. Toisaalta omaa toimintaa halutaan kasvattaa esimerkiksi lastensuojelupalveluissa samasta syystä
  - Esimerkiksi vammaiselle henkilölle tulee taata tarpeen mukaiset peruspalvelut niin sosiaali- kuin terveyspalveluissa ensisijaisesti eikä palveluita voida eriyttää kaikelta osin henkilön vammaisuuden perusteella, jos kustannuksia halutaan hillitä nykyisestä
- Taloudelliset vaikutukset pystytään ennakkoon osoittamaan. Väestön vanheneminen ja heikko syntyvyys näyttäisi vähentävän palvelujen tarvetta joissakin sosiaalipalveluissa, mutta kaikkia muutoksia ei voida ennakoida vain tästä näkökulmasta. Lasten ja nuorten pieni määrä ei myöskään ole positiivinen asia hyvinvointialueen ja maakunnan elinvoiman näkökulmasta eikä määrä korreloi kaikelta osin palvelujen tarpeen kanssa.

Konsernipalvelut

- Konsernipalvelut tukee muita toimialoja palvelujen tuotantosuunnitelman toimeenpanossa
  - Yhteistyö sisältää mm. tilojen tehokkaampaa hyödyntämistä, digitalisaatiota, joustavia hallinnollisia prosesseja, talouden ja vaikuttavuuden ohjaamista, henkilöstön hyvinvointia sekä aktiivista viestintää tukevia kokonaisuuksia. Toisaalta konsernipalvelujen toimiala toteuttaa oman toimintansa jatkuvaa arviointia ja kustannustehokkuutta lisääviä toimenpiteitä

Toimialojen säästöt yhteensä

TOIMIALOJEN SÄÄSTÖT YHTEENSÄ

	2023	2024	2025	YHTEENSÄ
Terveyspalvelut	4 013 000 €	Vaihtoehto 1: 10 836 000 € Vaihtoehto 2: 10 986 000 €	Vaihtoehto 1: 4 440 000 € Vaihtoehto 2: 4 890 000 €	Vaihtoehto 1: 19 289 000 € Vaihtoehto 2: 19 889 000 €
Sosiaalipalvelut	1 500 000 €	3 450 000 €	7 000 000 €	11 950 000 €
Ikäntyneiden palvelut	930 000 €	2 140 000 €	2 940 000 €	6 010 000 €
Pelastus- ja turvallisuuspalvelut	0 €	783 000 €	182 000 €	965 000 €
Konsernipalvelut	4 487 000 €	3 437 000 €	2 020 000 €	9 944 000 €
				Vaihtoehto 1: 48 698 000 € Vaihtoehto 2: 48 758 000 €

TILAVÄHENNYSTEN VAIKUTUKSET

NYKYTILANNE

TILOJA YHTEENSÄ 363 000 hm²

- Kustannukset 54 360 000 €/v
- Vuokratulot 2 520 000 €/v

OMAT TILAT 50%

- Kustannukset 27 400 000 €/v

VUOKRATUT TILAT 50%

- Kustannukset 26 960 000 €/v

Tilavähennykset toteutuvat vuoden 2025 loppuun mennessä. Vähennyksissä ei ole huomioitu mahdollisia indeksikorotuksia vuokratasoihin.

KUSTANNUSSÄÄSTÖT

YHTEENSÄ 4 300 000 €

- Jo irtisanotut tilat 2 000 000 €
- Lisävähennykset 2 300 000 €

**Vuokratilojen bruttovähennys
n. 18.600 m²**

**Vuokratilojen nettovähennys
n. 15.000 m²**

ELOISA

**Etelä-Savon
hyvinvointialue**

Päivitetty 13.6.2023